

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10

8002 Bodø

Telefon: 75531500

Telefaks: 75520977

E-post: fmnopost@fylkesmannen.no

Hjemmeside: <http://www.fylkesmannen.no/nordland>**Nytt eDocument**

Prosessforløp		
Kommune BEIARN	E-postadresse ole.p.nybakk@beiarn.kommune.no	
Dato for:		
Oppstartsvedtak 18.06.2014		
Felles utredning		
Start 30.09.2014	Ferdigstillelse 11.11.2015	Deltakere Saltenkommunene
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start 0-alternativet 11.11.2015		
Ferdigstillelse av 0-alternativet 22.06.2016		
Nabopratt		
Start 10.05.2015	Slutt 20.01.2016	
Intensjonsavtaler		
Dato	Avtaleparter Ingen gjort ferdige	
Dato	Avtaleparter Med i innledende fase for	
Dato	Avtaleparter alt	
Dato	Avtaleparter møter i Indre Salten	
Retningsvalg 23.06.2015		
Innbyggerinvolvering		
Start 04.04.2016	Slutt 22.06.2016	
Endelig vedtak 22.06.2016		

Beskrivelse

Resultat endelig vedtak

Beiar velger null-alternativet og forsetter som egen kommune.
<p>Kort beskrivelse av nabopratt</p> <p>Gjennomført formelt møte med Bodø mai 2015. Enighet om å følge dette opp høst 2015. Ikke formelt gjennomført på politisk side, men mange uformelle samtaler og korte politiske møter. En kort periode ble også Indre Salten vurdert, men forkastet etter vedtak om "full stopp" i februar 2016. Administrasjonen har vært i tett samspill med naboer hele veien og til medio juni 2016.</p>
<p>Retningsvalg</p> <p>For alle praktiske forhold gjort av kommunestyret 23. juni 2015. Beiar vurderte Bodø og de kommunene som ellers ville vurdere Bodø.</p> <p>Etter litt</p>
<p>Kort beskrivelse av innbyggerinvolvering</p> <p>Sterk involvering allerede sen høst og tidlig vår 2015. Gjennomført folkemøter, hatt arbeidsmøter med ansatte og med innbyggere. Tidlig i juni -15, ble foreløpig oppsummeringen overlatt til kommunestyret. Se vedlegg.</p>
<p>Kommuner en ønsker å slå seg sammen med</p> <p>Ved innledningen til prosessen: Ingen! Men Bodø - og de andre kommunene som måtte ønske det samme - hvis vi skulle komme i en situasjon der vi var nødt å slå oss sammen med noen.</p>
<p>Prosser det jobbes videre med</p> <p>Interkommunalt samarbeid på mange felt.</p> <p>Nettopp ferdig med behandling av interkommunal Eiermelding som ett eksempel. Ellers utstrakt samarbeid på mange tjenestefelt og også i forhold til styring og ledelse.</p>

Vedlegg	
<p>Vedleggslisten skal bestå av følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Endelig vedtak med saksutredning -Felles utredninger -Utredning av 0 – alternativet der alenegang er valgt -Alle politiske vedtak som omhandler kommunereformen som er gjort i reformperioden -Eventuelle grensejusteringssaker eller andre spesielle saker/forhold -Innbyggerinvolvering – hvordan er det gjennomført, når er det gjennomført, og hva er resultatet? -Eventuelle intensjonsavtaler -Andre dokumenter kommunen vurderer som relevant for vedtaket. <p>Hvis flere elementene i vedleggslisten fremkommer i samme dokument, må det tydeliggjøres i oversendelsen hvor man finner dem.</p>	
<p>Eventuelle kommentarer til vedleggsliste</p> <p>Fellesutredningen BDO laget om Salten vurderes ikke å være spesielt relevant lengre. Den er nok for lengst innsendt av andre og lest.</p>	
Beskrivelse	Vedlegg
Div vedtak og skriv	Skannet-010816 K1 132826.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Beskrivelse	Vedlegg
Beskrivelse	Vedlegg

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 18.06.2014
Sak: 37/14

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/313
Tittel: SAKSPROTOKOLL - REGJERNINGENS ARBEID MED NY
KOMMUNESTRUKTUR - BEIARN KOMMUNES ARBEID OG
TILPASNING.

Vedtak:

Beiarn kommunestyre vil følge arbeidet med kommunestruktur tett. Rådmannen gis i oppgave å bidra til at aktuell informasjon oversendes fortløpende til lokalpolitisk bearbeiding.

Beiarn kommunestyre ønsker å være egen kommune. Det er dette Ordfører og administrasjon har å forholde seg til i debatten om kommunestruktur. Vi skal jobbe for at kommunen Beiarn som samfunn skal være robust nok til å klare de oppgaver som vi blir satt til, og vi skal kunne samarbeide med andre kommuner for at innbyggerne i Beiarn skal få de tjenester de har krav på til en akseptabel kvalitet. Vi ser likevel at det kan komme til et punkt hvor vi må velge hvem vi eventuelt søker å slå oss sammen med. Dette punktet er ikke kommet enda. Vi må ha mer informasjon om reformen og mulighetene før vi starter sonderinger mot mulige kommuner. Dette regner vi med vi vil få i løpet va høst 2014/vår 2015. Ingen valg av retning skal gjøres før da.

Vedtatt med 9 mot 4 stemmer.

Behandling:

Repr. Anne Rita Nybostad hadde permisjon under behandlingen av denne saken.

Senterpartiet og Beiarn Bygdeliste fremmet nytt forslag til vedtak som følger:

Beiarn kommunestyre vil følge arbeidet med kommunestruktur tett. Rådmannen gis i oppgave å bidra til at aktuell informasjon oversendes fortløpende til lokalpolitisk bearbeiding.

Beiarn kommunestyre ønsker å være egen kommune. Det er dette Ordfører og administrasjon har å forholde seg til i debatten om kommunestruktur. Vi skal jobbe for at kommunen Beiarn som samfunn skal være robust nok til å klare de oppgaver som vi blir satt til, og vi skal kunne samarbeide med andre kommuner for at innbyggerne i Beiarn skal få de tjenester de har krav på til en akseptabel kvalitet. Vi ser likevel at det kan komme til et punkt hvor vi må velge

Beiarn kommune

hvem vi eventuelt søker å slå oss sammen med. Dette punktet er ikke kommet enda. Vi må ha mer informasjon om reformen og mulighetene før vi starter sonderinger mot mulige kommuner. Dette regner vi med vi vil få i løpet va høst 2014/vår 2015. Ingen valg av retning skal gjøres før da.

Votering – med fjorten tilstedeværende representanter:

Forslaget ble holdt opp mot innstillingen.

Forslaget fra Senterpartiet og Beiarn Bygdeliste fikk ni stemmer mot fire stemmer for innstillingen.

Postadresse:

8110 MOLDJORD

Besøksadresse:

MoldjordTelefon:
MOLDJORD

75569000

Telefaks:

75569001

Notat

Til: Beiarn kommunestyre
Kopi til: Kommunalledere
Fra: Ole Petter Nybakk

Sak: REGJERINGENS ARBEID MED NY KOMMUNESTRUKTUR - BEIARN
KOMMUNES ARBEID OG TILPASNING.

Saksnr./Arkivkode
14/313 - 002
Gradering:

Sted
MOLDJORD

Dato
11.09.2014

Dette notatet er utarbeidet i arkivsaka om kommunestruktur, men kunne like godt vært lagt til saka om kommunens handlingsregel for bruk av «Sjøfossenfondet».

Hensikten med notatet er bare å forhåndsvarsle Beiarn kommunestyre om at møtet 24. september også vil inneholde en nokså fri debatt del. Dette siden det er rom for det på møtedagen (få saker) og siden hele organisasjonen – og kommunen for den del, er i en spennende tid med mange viktige saker under oppseiling/utredning og senere politisk behandling. Følgende tema, styrt av ordførerens møteledelse, kan bli aktuelle å drøfte (ikke klarert med ordfører):

A)

Til nå er avkastningen på Sjøfossenfondet på ca 11,6 mill, tilsvarende 1,5 mill mer enn budsjettet for hele 2014.

Er det grunnlag for, ut fra resultatene, ut fra status i arbeidet med kommunestruktur eller ut fra andre forhold å endre handlingsregelen?

Skal det avsettes noe beløp i budsjett/økonomiplan til ekstraordinære investeringer?

I tilfelle avsetning til ekstraordinære investeringer – hvilke?

Husk bufferfondvedtaket, at markedet også kan svinge nedover og husk at låneopptak må godkjennes av Fylkesmannen. Investeringer må planlegges og arbeidet konkurransesettes.

B)

Arbeidet med skolestruktur pågår. Vi er på langt nær ferdige, men venter å bli det sent vinter 2015. Bruk av eventuelt ledige skolelokaler kan bli et avgjørende tema.

Administrasjonen trenger et mandat for også å gå i dialog med mulige aktører utenfor bygda, som kan tenkes å gjøre bruk av ledige skolearealer i næringsssammenheng. VI har noen kontakter. Er dette i orden?

Alternativene som utredes er; som i dag med to skoler, sammenslåing til Trones skole, sammenslåing til Moldjord skole. Å utrede en ny skole med ny geografisk plassering - skal det være et alternativ? Dette er kommet administrasjonen for øre som aktuelt, men vi utreder det ikke uten politisk bestilling.

Plankapasiteten er ikke større en absolutt nødvendig. Politisk avgrensning av alternativene ønskes.

C)

Kommunen har en boligpolitisk plan og en avtale om tilrettelegging for økt boligbygging, i første omgang tiltenkt området Storjord, men mangler kapasitet til å få fart i arbeidet.

Har kommunestyret en skarpere bestilling og er man villige til å bruke ekstra midler til planlegging i 2015?

Ungdomsboliger, lettstelte leiligheter for godt voksne, utleieleiligheter eller omsorgsboliger. Hva haster mest?

Administrasjonen er i lyttemodus.

D)

Kommunens vedtak i saken om kommunestruktur står fast. Vi vil være alene, men vi skal likevel være med i Regionrådets utredningsarbeid. Og vi har fått brev fra departementet, samt informasjon fra Fylkesmann mv.

Er vi enige om hvordan vi selv faktisk skal engasjere oss i arbeidet? Vi har et selvstendig utredningsansvar – hvordan tilnærmer vi oss?

Noen presentasjoner vil bli vist/omdelt for debatt.

E)

Kort redegjørelse om status for kommunens deltakelse i byutviklingsprogram for Bodø og Salten samt samferdselsutredningen/ny samferdselsstrategi fra kommunallederne Ågot Eide og Frank Movik.

Ole Petter Nybakk
rådmann

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 10.12.2014
Sak: 68/14

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - REGJERINGENS ARBEID MED NY
KOMMUNESTRUKTUR - BEIARN KOMMUNES ARBEID OG
TILPASNING.

Vedtak:

Det oppnevnes et politisk utvalg til å lede an i det lokale arbeidet med kommunestruktur bestående av:

Fra Beiarn Senterparti velges: Monika Sande og Rune Jørgensen

Fra Beiarn Arbeiderparti velges: Håkon Sæther og Ørjan Kristensen

Fra Beiarn Bygdeliste velges: Gudbjørg Navjord og Bjørnar Brændmo

Enstemmig vedtatt.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

BEIARN KOMMUNES ARBEID MED NY KOMMUNESTRUKTUR

Rådmannens innstilling:

Det oppnevnes et politisk utvalg til å lede an i det lokale arbeidet med kommunestruktur bestående av:

Beiarn Senterparti ved;

Beiarn Bygdeliste ved;

Beiarn Arbeiderparti ved;

Saksutredning:

Arbeidet med å vurdere ny kommunestruktur er kommet godt i gang i Salten.

Beiarn kommunestyre har vedtatt at vi skal følge utredningsmandatet til Salten Regionråd. Men det er også avklart at vi i tillegg til å følge regionrådet, må gjøre lokale tilleggsvurderinger underveis – og i god tid før kommunestyret sluttbehandler saken.

Det er videre avklart at kommunestyret må fatte avgjørende vedtak i saken vår/sommer 2016, altså at spørsmål vi må arbeide med tilhører både dette kommunestyret og det som velges høsten 2015.

Å arbeide med kommunestruktur innebærer blant annet løpende vurderinger av informasjon og kontakt med utredermiljøet i regionrådet, med overordnet myndighet og med nabokommuner.

Saken reises fordi rådmannen ønsker nedsatt en politisk gruppe for å følge arbeidet tett og til å være ansvarlig for særlig innbyggerdialogen underveis i arbeidet.

Vurdering:

I administrasjonen vil to til tre personer bli utnevnt og få spesielt ansvar. Fra politikken vurderes det viktig at de mest sentrale politikerne i dagens partier – og de antatt sentrale etter høstens valg, oppnevnes. Seks personer fra det politiske miljøet kan virke mye, men rådmannen vurderer det som nødvendig. En av de viktigste oppgavene vil bli å ivareta innbyggerdialogen og herunder avklare om man skal ha folkeavstemning eller ikke, om denne skal være mer enn rådgivende for det kommende kommunestyret, eller om man bare skal ha informasjonsmøter og gjennomføre innbyggerundersøkelser, slik det åpnes for.

Vedlegg:

Presentasjon gitt av BDO til regionrådet 28. november 2014, med bla.a. fremdriftsplan.

rådmann

Deres dato:
Deres ref.:
Gradering:

Objektkode: /
Emnekode: P 002

«f1»
«f3»
«f4»
«f5» «f6»

Adresseliste

REGJERINGENS ARBEID MED NY KOMMUNESTRUKTUR - BEIARN KOMMUNES ARBEID OG TILPASNING.

Det innkalles med dette til konstituerende møte i den politiske styringsgruppa for håndtering av kommunens arbeid med fremtidig kommunestruktur.

Møtet finner sted på k-husets møterom i 2. etasje fredag 23. januar kl. 09.00 til 11.30.

Møtet ledes av ordfører. Fra administrasjonen stiller de tre utpekte fagansvarlige; kommunallederne Frank Movik, Ågot Eide og rådmann Ole Petter Nybakk.

Følgende saker ønskes behandlet:

1. Mandat for den valgte gruppa og rapporteringsrutiner til ordinære politiske organ.

Medlemmene bes på forhånd vurdere aktuelt mandat og bringe dette inn i møtet. Rådmannen håper forslag til mandat kan uttrykkes skriftlig og av den politiske gruppas medlemmer. Samtidig anbefales at gruppas (flertalls)forslag til mandat behandles av kommunestyret. Inntil videre forholder seg til de momenter som ble nevnt i K-sak 68/14. I denne innkallingen er den valgte gruppa benevnt som styringsgruppe. Skal den være det?

2. Arbeidsmetode for hhv administrasjonen og den nedsatte gruppa.

Rådmannen ønsker at møtet skal drøfte samhandlingen mellom administrasjonen og arbeidsgruppa, for hele den tidsperioden selve utredningsprosessen pågår.

3. Status for det interkommunale utredningsarbeidet

Rådmannen redegjør for status og avtalt møte mellom BDO og administrasjonen, samt hvordan rådmannskollegiet i Salten deltar. I tillegg drøftes opplegget for kommunestyrets møte med BDO, 11. februar der det er bekreftet at også Fylkesmannen deltar ved Fylkesmannen selv eller assisterende i tillegg til den nytilsatte prosessveilederen. Sekretariatet til Salten Regionråd er også aktuelle.

4. Kommunikasjonsstrategi

Til møtet vil rådmannen utarbeide et utkast til kommunikasjonsplan/strategi som skal vise tiltak, hvor og når tiltakene skal skje og hvem som skal ha ansvar. Det ventes dessverre ikke å bli mulig å legge denne frem før på møtet. Dersom utkastet blir ferdig noen dager før møtet vil det bli utsendt.

5. Invitasjon til samtaler med Bodø kommune

Invitasjonen vil bli lagt ut på kommunes hjemmeside www.beiarn.kommune.no på linken om kommunestruktur. Møtet drøfter deltakelse, hvilke spørsmål Beiarn vil stille til Bodø og de spørsmålene vi har fått i invitasjonen. Hvordan tenker vi at vi skal svare – og skal våre svar være forhåndsklarert i kommunestyret?

6. Eventuelt

Ole Petter Nybakk
rådmann

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Monika Sande
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

MANDAT MED FREMDRIFTSPLAN

Ordførerens innstilling:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Mandat for gruppa som skal jobbe med kommunestruktur:

Mål:

Å sette kommunen i stand til å fatte vedtak i kommunestrukturdebatten.

Delmål:

- Å fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag når det gjelder å dokumentere hva en ny struktur vil bety for Beiarn kommune som alternativ til å bestå som egen kommune.
- Innbyggere og ansatte skal ha reell innflytelse og medvirke i prosessen.
- Alternativer som skal ses er:
 - Beiarn som egen kommune
 - Beiarn sammen med Bodø
 - Salten som en kommune
- Ha ansvar og sørge for fremdrift i prosessen

Fokusområder:

I tillegg til ekspertutvalgets kriterier for en robust kommune skal fokusområdene være:

- Demokrati
- Befolkningsutvikling.
- Økonomi
- Areal- og ressursforvaltning
- Infrastruktur
- Arbeidsplasser/næringsutvikling
- Kommunalt tjenestetilbud
- Kompetanse
- Samfunnssikkerhet og beredskap

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Saksutredning:

Bakgrunn:

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner har i brev til ordførerne invitert alle landets kommuner til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Beiarn kommune har sammen med de øvrige kommunene i Salten vedtatt å delta i mulighetsstudie vedrørende fremtidig kommunestruktur i Salten. Studien skal dokumentere, analysere og vurdere de utfordringer som er knyttet til kommunen som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Tema som skal belyses er:

- Kommunal tjenesteproduksjon og økonomi
- Infrastruktur, samferdsel, utdanning og kompetanse
- Frivillig sektor
- Muligheter og utfordringer med fokus på industri, næringsliv og sysselsetting
- Demokrati, innflytelse og deltakelse
- Alternative modeller for organisering av kommunal sektor i Salten som i et langsiktig perspektiv gir livskraftige lokalsamfunn og robuste kommuner
- Nye oppgaver og muligheter

Utredningen skal vise alternative løsninger for ny kommuneinndeling og det skal vies særlig oppmerksomhet mot sentraliseringseffekter. På bakgrunn av denne utredningen, skal kommunene settes i stand til å delta i en bred prosess om fremtidig kommunestruktur i Salten.

BDO vil i kommunestyret informere om utredningsarbeidet.

Kommunal og forvaltningskomiteen la frem sin innstilling (innst.300S (2013-2014)) om Kommuneproposisjonen 2015.

Saken ble behandlet i Stortinget 18.juni. Stortingets behandling viser at det er flertall på Stortinget for en reform.

Fylkesmannen har fått i oppgave å bistå kommunene. Dette er begrunnet med at fylkesmannen har god kunnskap om hvilke utfordringer fylket har og også om de enkelte kommuners situasjon. Fylkesmannen skal være tilrettelegger og koordinator i de prosessene som skal gjennomføres lokalt og regionalt.

Tidsplan for kommunereformen:

- Vår 2014: Stortingsbehandling av mål for reformen og opplegget for videre arbeid.
- Høst 2014, 2015 og vår 2016: Regionale prosesser med KS, fylkesmenn og kommuner. Oppsummeres av fylkesmennene høsten 2016.
- Vår 2015: Regjeringen legger frem forslag til nye oppgaver for kommunene. Stortingsbehandling av denne meldingen.
- Høst 2015 og vår 2016: Kommunale vedtak om sammenslåing.
- Vår 2016: Vedtak i kongelige resolusjoner om sammenslåing av kommuner for de kommuner som er tidlig ute med lokale vedtak.
- Vår 2017: Regjeringen fremmer proposisjoner om ny kommunestruktur og om nye oppgaver til kommunene.

Fylkesmannen og deres prosessveileder vil delta og informere på kommunestyremøtet.

Beiarn kommunestyre har sagt at vi ønsker å være aktiv i prosessen og «ha ei hand med på rattet».

Derfor har vi i kommunestyremøtet i desember satt ned ei gruppe bestående av seks politikere, rådmannen og to fra den øvrige administrasjonen.

Grappa består av Monika Sande, Rune Jørgensen, Bjørnar Brændmo, Gudbjørg Navjord, Ørjan Kristensen, Håkon Sæther, Ågot Eide, Frank Movik og Ole Petter Nybakk. Grappa har foreløpig hatt to møter. Vi har startet med å utforme et forslag til mandat som vi legger frem for kommunestyret.

I tillegg vil det være naturlig å drøfte:

- Hvordan kommunens innbyggere skal informeres og involveres i kommunestrukturdebatten.
- Hvordan endelig avgjørelse skal tas.(Folkeavstemming?)

Vi har i mandatet foreslått avgrensninger for hvilke alternativer til ny kommunestruktur grappa skal arbeide med, dette bør få spesielt oppmerksomhet.

... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑

rådmann

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 11.02.2015
Sak: 2/15

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - PROSESSMØTE -KOMMUNESTRUKTUR.

Vedtak:

Informasjonen fra Fylkesmannen i Nordland og fra prosessveileder for utredningen om kommunereformens virkning i Salten, BDO v/Sven-Erik Antonsen tas til orientering.

Enstemmig vedtatt.

Behandling:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

PROSESSMØTE - KOMMUNESTRUKTUR

Rådmannens innstilling:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Informasjonen fra Fylkesmannen i Nordland og fra prosessveileder for utredningen om kommunereformens virkning i Salten, BDO v/Sven-Erik Antonsen tas til orientering.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Saksutredning:

Kommunestyret er innkalt til kommunestyremøte onsdag 11. februar kl. 10.00.

På agendaen står kommunereformen og bare den.

Program for dagen - i grove trekk:

- Konstituering av møtet v/ordfører
- Ordfører ønsker kommunestyret og gjester velkommen
- Status for kommunereformen v/assisterende fylkesmann Ola Bjerkaas
- Mulighetsstudiet Salten v/Sven-Erik Antonsen fra BDO.

LUNSJ med innlagt enkel avslutningsmarkering fra politikken for økonomisjef Jarl Dokmo.

- Hvordan sikre en god utredning og prosess v/prosessveileder Fylkesmannen i Nordland, Silja Ildgruben.

For å kunne forberede seg til møtet vedlegges presentasjonen BDO holdt for ledere og tillitsvalgte i Beiarn kommune 28. januar då.

Etter at besøket er avsluttet behandler kommunestyret saker om mandat til den politisk valgte styringsgruppa og kommunikasjonsstrategi.

Spørsmål, diskusjon og debatt styres av ordfører.

Møtet avvikles i samfunnssalen på Moldjord skole. Lunsj på Vertshuset kl. 12.15.

Møtet er åpent for lokalradio. Det legges til rette for publikum i salen. Velkommen !

Vedlegg:

PP-presentasjon fra BDO - Dagens utfordringsbilde

... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑

rådmann

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI OG KOMMUNEREFORM

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune slutter seg til kommunikasjonsstrategien for kommunereformen slik den er lagt frem av rådmannskollegiet i Salten.

Rådmannen søker om kr. 100.000 fra Kommunal og regionaldep (KMD), til ulike informasjonstiltak. Midlene disponeres etter nærmere avtale i den lokalt nedsatte politisk styringsgruppa.

Saksutredning:

Saken gjelder valg av strategi og tiltak for informasjon og involvering av innbyggerne i forhold til arbeidet med kommunereformen. Det anbefales at saken ses i sammenheng med egen politisk sak om mandat for politisk styringsgruppe med tilhørende lokal fremdriftsplan.

Bakgrunn:

Kommunestyret i Beiarn har sluttet seg til regionrådets mulighetsstudie og utredning om fremtidig kommunestruktur. Det har også de andre åtte Saltenkommunene. BDO er valg til å stå for utredningsarbeidet og er kommet godt i gang, blant annet med møter med tillitsvalgte og ledere i Beiarn kommune sist uke.

Fra side 30 i Innst. 300 S, innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen om kommuneproposisjonen 2015, siteres;

«Det vil være opp til kommunene selv å avgjøre om de ønsker å spørre om innbyggernes råd ved folkeavstemning eller benytte en spørreundersøkelse. Departementet vil dekke inntil kr. 100.000 kroner til hver kommune i forbindelse med høring av og informasjon til innbyggerne».

Fra Fylkesmannen i Nordland har vi fått informasjon om at det må søkes om midlene. Beiarn kommunestyre har tatt inn kr. 100.000 i budsjettet for 2015 og således forutsatt at søknaden herfra vil bli innvilget. Vi har ennå ikke søkt og det har så vidt rådmannen vet ikke våre nabokommuner heller. Søknaden tenkes basert på lokale tiltak som den politisk valgte styringsgruppa prioriterer og tiltak i vedlagte forslag til felles kommunikasjonsstrategi.

I det utredningsarbeidet som nå er satt i gang vil grensejusteringer bli diskutert – og kanskje til slutt vedtatt. Da er det av stor betydning å involvere innbyggerne. Inndelingslovens §10

sier følgende: «Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag tilgrensejustering. Høyringa kan skje ved folkeavrøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møter eller på annan måte».

Vurdering:

Valg av kommunikasjonsstrategi vurderes som viktig i den prosessen som nå er startet. Det er av stor betydning at kommunen fører en troverdig og åpen dialog med innbyggerne.

Rådmannskollegiet i Salten har ved flere anledninger drøftet hvordan kommunene skal sikre informasjon og involvering av innbyggerne i det viktige arbeidet. Vi erkjenner at det å sikre god involvering og balansert informasjon til innbyggerne er viktig men vanskelig. I den sammenheng har vi bedt kommunikasjonsrådgiverne i de kommunene som har slike; Meløy, Fauske og Bodø, om å utarbeide forslag til felles kommunikasjonsstrategi. På siste rådmannsmøte ble utkast til en felles strategi for hele Salten lagt frem av rådgiverne. Utkastet ble debattert og justert av et samlet rådmannskollegium og endelig og omforent forslag legges ved denne saken.

Berørte rådmenn finner det riktig å anbefale lokale politikere å operere noenlunde samstemt i den perioden utredningen i regi av regionrådet pågår. Dette siden vi gjennom regionrådet har et vedtatt felles utredningsmandat. Rådmannen i Beiarn ser imidlertid at vi lokalt må være påpasselige og selv bidra til at BDO belyser og utreder de forhold som antas å ha spesiell betydning for Beiarn. Dersom rådmannen og den lokalt valgte politiske styringsgruppa finner det nødvendig, må vi vurdere å fremme tilleggsutredninger til det arbeidet som gjøres av BDO/regionrådet. Dette må tas hensyn til i vår kommunikasjon med innbyggerne.

Rådmannen opplever at informasjonsansvaret er lokalt. Selv om leder av rådmannskollegiet i Salten, Even Ediassen, i referat fra siste møte 21. januar skriver at vi (alle rådmenn) foreslår felles disponering av de omsøkbare kr. 100.000 pr. kommune, så tenker rådmannen i Beiarn at dette må vi være forsiktige med. I Beiarn har vi tatt midlene inn i budsjettet på inntektssiden uten å avsette dem på spesielle poster til bruk i arbeidet med kommunereformen. Det innebærer at alle kostnadskrevenne kommunikasjons tiltak i kommunereformen i 2015 faktisk må dekkes inn gjennom de ulike avdelingens respektive og anvendbare budsjettkonti.

I tillegg finner vi det nødvendig å sikre at informasjon og involvering får et lokalt tilsnitt. Det er derfor rådmannens vurdering at den nedsatte arbeidsgruppa blir involvert i gjennomføringen av valgt strategi og i det å disponere de midlene vi skal søke om og regner med å få.

Vedlegg:

Forslag til felles kommunikasjonsstrategi

rådmann

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 11.02.2015
Sak: 3/15

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - MANDAT MED FREMDRIFTSPLAN

Vedtak:

1. Ørjan Kristensen fra Beiarn Arbeiderparti trer ut av den politisk valgte styringsgruppa og erstattes av Kjell Sandmo

2. Mandat for gruppa som skal jobbe med kommunestruktur:

Mål:

Å sette kommunen i stand til å fatte vedtak i kommunestrukturdebatten.

Delmål:

- Å fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag når det gjelder å dokumentere hva en ny struktur vil bety for Beiarn kommune som alternativ til å bestå som egen kommune.
- Innbyggere og ansatte skal ha reell innflytelse og medvirke i prosessen.
- Alternativer som skal ses på er:
 - Beiarn som egen kommune
 - Beiarn sammen med Bodø
 - Salten som en kommune
- Ha ansvar og sørge for fremdrift i prosessen

Fokusområder:

I tillegg til ekspertutvalgets kriterier for en robust kommune skal fokusområdene være:

- Demokrati
- Befolkningsutvikling.
- Økonomi
- Areal- og ressursforvaltning
- Infrastruktur
- Arbeidsplasser/næringsutvikling
- Kommunalt tjenestetilbud
- Kompetanse

Beiarn kommune

- Samfunnssikkerhet og beredskap

Behandling:

Behandling:

Beiarn Arbeiderparti fremmet tilleggsforslag og redegjorde for at de ønsket å skifte ut en av sine medlemmer i styringsgruppa. Etter avtale internt i partiet ble det fremmet forslag om at Ørjan Kristensen trer ut av gruppa og erstattes med Kjell Sandmo.

Vedtak:

1. Ørjan Kristensen fra Beiarn Arbeiderparti trer ut av den politisk valgte styringsgruppa og erstattes av Kjell Sandmo:
2. Mandatet vedtas slik innstilt fra Formannskapet.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 11.02.2015
Sak: 4/15

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNIKASJONSSTRATEGI

Vedtak:

1. Beiarn kommune slutter seg til felles kommunikasjonsstrategien for kommunereformen som finansieres gjennom Salten Regionråd
2. Rådmannen søker om kr. 100.000 fra Kommunal og regionaldep (KMD), til ulike informasjonstiltak. Midlene disponeres etter nærmere avtale i den lokalt nedsatte politisk styringsgruppa.

Vedtatt med 9 mot 6 stemmer.

Behandling:

Behandling:

Representanten Ørjan Kristensen fremmet forslag om å stryke Formannskapetets innstillings pkt 1. og bare vedta pkt. 2.

Votering:

Innstillingen fra Formannskapet ble holdt opp mot forslaget fra Kristensen. Kristensens forslag fikk 6 stemmer og falt.

Formannskapetets innstilling ble dermed vedtatt.

Ansatt info
mai-15

Hvordan vil kommunereformen påvirke min hverdag som ansatt i Beiarn kommune?

Hva er kommunereformen?

Regjeringen har sagt at de ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner gjennom en ny kommunereform, og inviterte alle landets kommuner høsten 2014 til å starte prosesser for å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Hva kan dette bety det for meg som ansatt?

Kortsiktig; den første perioden vil være preget av utredninger, folkehøringer, informasjonsmøter, samt administrativ og politisk behandling.

Langsiktig; dersom vi skulle komme til en avgjørelse som betyr sammenslåing av kommuner, vil ikke dette bli iverksatt før 2020. Før og etter en eventuell sammenslåing vil vi ha behov for alle våre medarbeidere. Det er derfor ingen grunn for noen til å bekymre seg for at man skal miste jobben i en slik prosess, slik vi ser det.

Alternativer for Beiarn

Kommunestyret har bestemt at de ønsker å få redegjort flere alternativer:

- stå alene som egen kommune
- gå sammen med Bodø kommune
- som storkommune med Bodø og flere/alle Saltenkommunene.

Hva har Beiarn gjort så langt?

Særlig ordføreren, men også opposisjonsleder og rådmann har deltatt på konferanser, møter og kurser og har drøftet saken i regionrådet der alle Saltenkommunene har deltatt. Kommunestyret har diskutert saken i tre møter så langt. I april skal vi ha møte med Bodø kommune. Det kan godt bli flere møter – både med Bodø og med andre kommuner. Konsulentfirma BDO er engasjert av regionrådet til å foreta en utredning av fremtidig kommunestruktur i Salten og deres første delutredning blir lagt fram 17. mars. Ei lokal styringsgruppe er nedsatt og jobber systematisk med tema og problemstillinger vedtatt av kommunestyret. Ordføreren leder denne gruppa.

Hva skjer framover – tidslinje

- Møtevirksomhet mellom kommuner - 2015
- Folkemøter – vår og høst 2015
- Folkeavstemning (?) og kommunestyrevedtak juni 2016
- 2020 – gjennomføring av sammenslåing for de kommuner som vedtar dette

Hvem er med i prosessen fra Beiarn?

I første omgang er det ordfører, varaordfører og opposisjonsleder. Så har hvert parti i tillegg valgt en ekstra politiker fra sine rekker; Rune Jørgensen, Kjell Sandmo og Bjørnar Brændmo. Fra administrasjonen er rådmann og kommunalsjefene Ågot Eide og Frank Movik engasjert. Til sammen utgjør disse den lokale styringsgruppa.

Ansatt-
info
mai-15

Kan jeg regne med å bli spurt om hva jeg mener?

Tillitsvalgte er tatt med i prosessen og er orientert. Ledelsen ønsker at ansatte skal involveres underveis. I tillegg deltar elevrådsleder som representant for ungdommen i bygda.

Når tas endelig avgjørelse?

Før sommeren 2016.

Når skal prosessen være ferdig?

Regjeringen planlegger å fremme en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017. Denne bygger på de lokale kommunestyrevedtakene, vurderinger og kommentarer til kommunestyrevedtakene fra Fylkesmannen. Iverksettelse blir 1. januar 2020.

Kan det skje at Beiarn blir tvunget til å slå seg sammen med noen?

Det vet vi ikke.

Kan vi stå alene?

Det jobbes for å finne ut hvordan det vil være for Beiarn å stå alene, både økonomisk, i forhold til eksisterende og nye oppgaver og i forhold til samarbeidsmulighetene med fremtidige nabokommuner.

Hvorfor skal jeg bry meg?

Fordi du kan være med på å påvirke. Det er viktig å gi innspill til politikerne som skal ta den endelige avgjørelsen. Administrasjonen skal også være lydhøre og kan bringe ideer og tanker inn til politikerne som skal avgjøre saken.

Jeg er bekymret! Kan jeg bli overflødig hvis det blir en sammenslåing?

Behovet for ansatte i barnehager, skoler og institusjoner vil ikke endre seg. Innbyggerne i Beiarn kommune, som område, vil ha de samme behov for tjenester både før og etter en eventuell sammenslåing. I administrasjonen kan det kanskje bli færre, men det vet vi ikke og det tror vi for tiden ikke.

Hvem taler «min sak» i prosessen?

Kommunens ledelse, både politisk og administrativt vil ivareta kommunen og de ansatte. I tillegg er de tillitsvalgte med i prosessen.

Hvor ligger den økonomiske gevinsten?

Det vet vi lite om, men reformen handler ikke bare om økonomi. Like mye handler det om hvordan kommunene skal se ut i fremtiden.

Hvor finner jeg informasjon?

<http://www.beiarn.kommune.no> Her ligger det linker til flere sider der du kan sette deg inn i reformen om du ønsker. Etter hvert vil det bli muligheter for å delta på flere folkemøter der du kan møte andre innbyggere, politikere og kommuneadministrasjon. Det blir også invitert til egne møter for ansatte.

Utover året kan vi regne med at media blir enda mer aktive med informasjon og vil sette ulike spørsmål på dagsorden, men det har vi ikke oversikt over i dag.

Styringsgruppa

Notat

Til: ORD//MS Monika Sande
Kopi til: Stgr. medlemmer
Fra: Ole/Frank og Bjørnar
Sak: Innkomne innspill fra folkemøtene på Trones

Saksnr./Arkivkode
14/313 - 002
Gradering:

Sted
MOLDJORD

Dato
29.04.2015

Bjørnar, Frank og ego har gått gjennom innsamlet materiale etter de to første folkemøtene.

Skriftlige innspill var i hovedsak gitt på A-4 ark, papirduker og servietter, men også på en konvolutt (med innbetalingsblankett!).

Vi har oppsummer i forhold til de tre spørsmålene/oppgavene som ble gitt på folkemøtene, altså:

1. Hvilke spørsmål er viktig å få avklart for at vi skal kunne ta en avgjørelse om fremtidig kommunestruktur?
2. Hva ser dere som fordeler/ulemper ved å være egen kommune/del av en større kommune?
3. Grappa velger de tre punktene som den ser på som viktigst og presenterer dem i plenum.

I notatet er det laget ett oppsummeringsark for spm 1, fire oppsummeringsark for spm. 2 og ett oppsummeringsark for spm 3.

Ole P

Oppgaver til diskusjon:

1. Hvilke spørsmål er viktig å få avklart for at vi skal kunne ta en avgjørelse om fremtidig kommunestruktur?
2. Hva ser dere som fordeler/ulemper med å være egen kommune/en del av en større kommune?
3. Grappa velger de tre punktene som de ser på som viktigst og presentere dem i plenum.

Viktig å få avklart for å kunne ta en avgjørelse:

1. De økonomiske betingelsene alene/med Bodø (og flere)
2. Lokalutvalg med reell innflytelse - hvordan sikre mest mulig/best mulig lokal beslutningsmyndighet
3. Følgene for interkommunale selskap/samarbeider. Beiarn har 13/37. Kan de fortsette - til hvilken pris?
4. Hva kan gjøres for å avdempe sentraliseringseffekten?
5. Det er viktig å få på plass offentlig kjente avtaler mellom involverte kommuner - som varer over tid !
6. De tjenestene vi skal ha tilgang til lokalt, etter en eventuelt sammenslåing, må være listet opp og med i avtaler kfr. pkt. 5
7. Vi må følge utviklingen i hva slags oppgaver kommunene skal løse i fremtiden - ikke bare nå. Avklaring savnes.
8. Hvor stor kan vi påregne at den kommunale administrasjonen blir?
9. Vil kommunestrukturen påvirke landbruket? Hvordan i tilfelle?
10. Bodø kommune må klargjøre sin støtte til bedre infrastruktur og særlig samferdsselsaker - og vise det i praksis.

Fordeler ved Beiarn som egen kommune

- Lokalkunnskapen er god og bidrar til å sikre rask saksbehandling og gode lokaldemokratiske beslutninger
- Vi har menneskelig nærhet og stort lokalt engasjement. Hva skjer om vi ikke skal være alene?
- Vi mener lokaldemokratiet fungerer godt
- Vi har selvråderett over ressursene. Det vil vi beholde styringen med.
- Vi er en «annerledeskommune» med egen identitet.
- Vi har penger på bok - og vil egentlig bruke dem på oss selv
- Vi har kraftinntekter i tillegg til kapitalinntektene (2)
- Alene kan vi påregne å beholde flere offentlige arbeidsplasser
- Vi deltar og bidrar i interkommunalt samarbeid. Det kan bygges videre på.
- Vi har større utviklingsmuligheter alene.

Ulemper ved å være alene som egen kommune

- Dersom kommunen mister betydelige inntekter fra staten ved å stå alene, kan man stille spørsmål om det i det hele tatt er mulig å følge opp kommunestyrets ønske om å være egen kommune. Er det frivillig om man vil slå seg sammen?
- Kommunen har problemer med å rekruttere noen typer kompetanse allerede. Denne ulempen antas å forsterkes hvis andre slår seg sammen og Beiarn skal stå alene. Vi blir mindre interessant som arbeidsplass/arbeidsgiver.
- Alderssammensetningen i kommunen er ekstra utfordrende i forhold til punktet over (færre yngre/skolebarn - langt flere eldre - og langt færre i arbeidsdyktig alder).
- Vi vet ikke om vi klarer å løse vesentlig med NYE eller ennå mer spesialiserte oppgaver i forhold til kapasitet og kompetanse. Sammen med eventuelt fallende statsinntekter blir dette fort en umulighet.
- Færre innbyggere gir mindre inntekter. Klarer vi redusere kostnadene i samme tempo?
- På flere områder har ikke kommunen fagmiljøer, men dedikerte enkeltpersoner som vi er totalt avhengige av.
- Vi holder liv i bygdedyret - og vi tar ikke alltid rasjonelle beslutninger.

Fordeler ved å slå seg sammen med andre (Bodø)

1. Større profesjonalitet og større kompetansemiljø - særlig i administrasjonen
2. Større kollegium/mindre sårbar ift. «alenekompetanse»
3. Større politisk påvirkningskraft i region, fylke, landet mv.
4. Vi tror på flere viktige større fysiske investeringer - gjennomføringskraft !
5. Tryne-faktoren blir mindre/borte. Mindre habilitetsproblematikk
6. Det blir lettere å planlegge og utvikle nye gode løsninger innen logostikk og samferdsel
7. Det er muligheter for desentralisert kompetanse. Salten har uansett bruk for flinke folk. Vi har mange flinke folk i Beiarn
8. Større kommune vil få positiv effekt på også vårt næringsliv.
9. Vi slipper eiendomsskatt på hytter og hus

Ulemper ved å slå seg sammen med Bodø

Det kan bli vanskeligere å bli hørt

Vi er faktisk usikre på prioriteringene i en annen kommunestruktur. Våre politikere har prioritert skole og helse og hatt mulighet til det. Vil kvaliteten på tjenestene gå ned?

Avstanden til beslutningstakerne blir større og vanskeligere. Det blir vanskeligere å påvirke

Det er tvil om tilgjengeligheten til tjenestene. Hvor langt blir det til en saksbehandler å snakke med?

Reiseavstanden blir nok større. Da blir det vel dyrere også. Ikke alle er dataeksperter.

Mindre (lokal)politisk styring

Viktigst !

Å sikre lokale arbeidsplasser

Å få bedre infrastruktur og samferdsel

Å sikre et reelt lokaldemokrati som med beslutningsmyndighet

Å sikre lokal fagkompetanse

Økonomi for dette lokalsamfunnet

Notat

Tatt til etterretning av K-styret 23/6-15

gm

Til: Kommunestyret, her
Kopi til:
Fra: Ole Petter Nybakk
Sak: KOMMUNESTRUKTUR

Saksnr./Arkivkode
14/313 - 002
Gradering:

Sted
MOLDJORD

Dato
11.06.2015

I Beiarn sitt arbeid med å vurdere fremtidig kommunestruktur har kommunestyret valgt en politisk styringsgruppe og gitt denne gruppen et eget mandat. Herunder er styringsgruppen bedt om å vurdere tre ulike alternative modeller:

- å fortsette som egen kommune,
- å etablere en ny kommune sammen med Bodø
- og til sist; å vurdere å være med i et stor-Salten.

Styringsgruppa får informasjon fra blant annet arbeidet som gjøres gjennom Salten Regionråd og av innleid konsulentselskap BDO. Her beskrives og utredes Saltens ni kommuner. De fire delrapportene som var forutsatt utarbeidet av BDO er nå ferdige og finnes på www.salten.no. Den oppsummerende sluttrapporten ventes ultimo august/primo september.

I siste styringsgruppemøte, hvor også administrasjonen deltar med kommunallederne Frank og Ågot i tillegg til undertegnede, ble det reist en ekstra problemstilling:

Bodø er bedt av Fylkesmannen om å ta kontakt og initiativ, ikke bare med og ovenfor kommunene i Salten, men også med å invitere Røst, Værøy, Tysfjord og Rødøy til samtaler. Hensiken er å få en nærmere avklaring på om disse kommunene på en eller annen måte skal innlemmes i utredningsarbeidet og vurderingene i Salten.

Når Bodø har tatt slikt initiativ – og har gjennomført en første slik samtale – og når det er aktuelt med videre møter og kanskje også intensjonsavtaler over nyttår 2016, så utfordres kommunestyret i Beiarn til å avklare at dette ikke kan føre til at styringsgruppen vår går ut over sitt mandat.

Vurdering:

Rådmannen vurderer dette som udramatisk slik arbeidet er organisert. Bodø er med i begge de alternativer styringsgruppa er bedt om å vurdere, utover å bestå som egen kommune.

For oppfylging av gruppas mandat, gjør det liten forskjell om flere kommuner kommer til. Det kan ventes noe mer arbeid i en senere fase, men avklaring av forholdet til Bodø vurderes uansett som det avgjørende. Beiarn kan heller ikke påvirke eller på noen måte sette vilkår

ved hvem Bodø skal snakke med. I kraft av sin posisjon og størrelse, de regionale funksjonene som ligger i Bodø og er avgjørende for alle tolv andre kommuner i området, og i lys av den kompleksiteten som ligger i en fullstendig fellesutredning, vil alle naboer naturlig nok først være opptatt av å avklare sitt forhold til Bodø nærmere. Det er det vi for tiden er konsentrert om.

Vi opplever at dette er i tråd med styringsgruppas mandat. En debatt om dette i kommunestyret kan likevel være fruktbar. Det gir oss anledning også til å drøfte hvordan vi opplever nåsituasjonen, blant annet etter at Stortinget har behandlet den såkalte Oppgavemeldingen. Sse behandlingen på www.stortinget.no, der den borgerlige gruppen fikk gjennomslag for de forslag som var fremmet i komiteen.

En avgrenset debatt i kommunestyret gir også mulighet til å drøfte noen av de avklaringene som er kommet i Sttingsprop.121 S, Kommuneproposisjonen 2016, blant annet om avtalefriheten og særlig denne knyttet til kraftinntekter og videre også den tydeligheten som kommer fram om at det nå skal utredes lovhjemmel for å pålegge interkommunalt samarbeid om løsninger hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen.

Vi vedlegger også en presentasjon gitt av Fylkesmannen i Nordland til de nevnte tretten kommunene i det denne er tydelig på forventet videre prosess.

rådmannen

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 11.11.2015
Sak: 59/15

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - STATUS OG VIDERE ARBEID MOT
VEDTAK OM FREMTIDIG KOMMUNESTRUKTUR

Vedtak:

1. Som lokal styringsgruppe for kommunens arbeid med kommunereformen velges:
Fra Beiarn Senterparti: Monika Sande og Rune Jørgensen
Fra Beiarn Arbeiderparti: Håkon Sæther og Kjell Sandmo
Fra Beiarn Bygdaliste: Bjørnar Brændmo og Gudbjørg H. Navjord
2. Den, av Salten Regionråd, bestilte utredningen om kommunestrukturen i Salten, herunder sluttrapport fra BDO med anbefalinger, tas til orientering.
3. Videre arbeid i lokal styringsgruppe fortsetter når rådmannens arbeid med kommunens egenvurdering er ferdig.

Vedtatt med 11 mot 4 stemmer.

Behandling:

Rådmannen orienterte om at innstillingen besto av seks punkt og at det det sjette var falt ut under redigering av saksdokumentene.

Pkt. 6. Rådmannen fortsetter arbeidet medosv.

Repr. Monika Sande fremmet på vegne av Beiarn Senterparti/Beiarn Arbeiderparti følgende endringsforslag:

Pkt. 1 og 2 som innstilt.

Nytt pkt. 3: Videre arbeid i lokal styringsgruppe fortsetter når rådmannens arbeid med kommunens egenvurdering er ferdig.

Pkt. 4,5 og 6 strykes.

Repr. Julie Kristensen, Beiarn Bygdeliste fremmet følgende forslag:

Som lokal styringsgruppe for kommunens arbeid med kommunereformen velges fra Beiarn Bygdeliste; Bjørnar Brændmo og Gudbjørg H. Navjord.

Beiarn bygdeliste går for formannskapetets innstilling punkt 1 og 2 og fremmer forslag til nytt pkt. 3. «Rådmannen fortsetter arbeidet med egenvurdering i tråd med prosessanbefalingen gitt av fylkesmannen. Fagforbundet trekkes inn i dette arbeidet».

Øvrige punkt forskyves.

Votering:

Det ble først stemt over formannskapetets innstilling den fikk ingen stemmer og falt.

Etter dette ble forslaget fra Senterpartiet/Arbeiderpartiet holdt opp mot forslaget fra Beiarn Bygdeliste, Senterpartiet/Arbeiderpartiets forslaget ble vedtatt med 11 mot 4 stemmer.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

STATUS OG VIDERE ARBEID MOT VEDTAK OM FREMTIDIG KOMMUNESTRUKTUR

Rådmannens innstilling:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

1. Som lokal styringsgruppe for kommunens arbeid med kommunereformen velges:
Fra Beiarn Senterparti:
Fra Beiarn Arbeiderparti
Fra Beiarn Bygdeliste
2. Den, av Salten Regionråd, bestilte utredningen om kommunestrukturen i Salten, herunder sluttrapport fra BDO med anbefalinger, tas til etterretning.
3. Brev av 09. september då fra Fylkesmannen i Nordland og brev av 28. oktober då fra kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner tas til orientering.
4. Beiarn kommunestyres referat om kommunestruktur fra 23. juni då og Beiarn Formannskap sitt referat om samme tema fra møtet 12. oktober stadfestes. Den lokale styringsgruppa kan derved konsentrere seg om 0-alternativet og om avklaring av et intensjonsgrunnlag med Bodø kommune og de øvrige kommunene som også måtte ønske å avklare intensjonsgrunnlag og intensjonsavtale med Bodø.
5. Vedtak i Bodø Bystyre av 29. oktober i sak om kommunestruktur tas til orientering. Beiarn kommune inviterer Bodø kommune til Beiarn og til samtaler for å avklare et potensielt intensjonsgrunnlag og intensjonsavtale. Hensikten med intensjonsgrunnlag og eventuelt en intensjonsavtale er å klarlegge de vilkår og konsekvenser som en eventuell endret kommunestruktur vil ha. I tillegg til konsekvenser av 0-alternativet vil dette utgjøre viktig informasjon som skal meddeles og legges til grunn for en folkeavstemming våren 2016. Styringsgruppa skal ha en sentral rolle i drøftingene med Bodø kommune og eventuelt de øvrige kommunene, ref pkt. 4.

6. Rådmannen fortsetter arbeidet med egenvurdering i tråd med prosessanbefalingene gitt av Fylkesmannen. Fagforbundet trekkes inn i dette arbeidet.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Bakgrunn:

Saken fremmes av tre årsaker:

- reetablere den valgte politisk styringsgruppa og presisere gruppas mandat
- kople det nye kommunestyret på arbeidet mot vedtak juni -16 om fremtidig kommunestruktur
- behandle delrapporter og sluttrapport utarbeidet av BDO på bestilling fra Salten Regionråd

Saksutredning:

Også Beiarn kommune utreder alternativ fremtidig kommunestruktur. Dette gjør vi etter å ha blitt oppfordret til det av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ved statsråd Jan Tore Sanner tidlig vår 2014 og vi gjør det basert på flere lokale vedtak i kommunestyret.

Fylkesmannen i Nordland (FM) har en spesiell rolle i å følge kommunenes arbeid. De har opprettet egen stilling til dette og vi har jevnlig dialog om arbeidet. I tillegg har Kommunenes Sentralforbund (KS) oppfølgingsansvar. De siste brev fra KMD av 28. okt. då og fra FM av 9. sept. då vedlegges saken.

Frem til nå har en god del av utredningsarbeidet vært organisert felles i Salten, gjennom Salten Regionråd (SR). Etter utlyst konkurranse vant konsulentselskapet BDO anbudet om fellesutredningen. Regionrådet har fulgt arbeidet tett og rådmenn har gitt innspill til utredningen. Det er produsert fire delrapporter og en sluttrapport. Salten regionråd behandlet sluttrapporten på ditt møte i Steigen i september då med følgende enstemmige vedtak:

Salten regionråd tar sluttrapporten fra BDO til orientering og oversender den til kommunene for videre behandling.

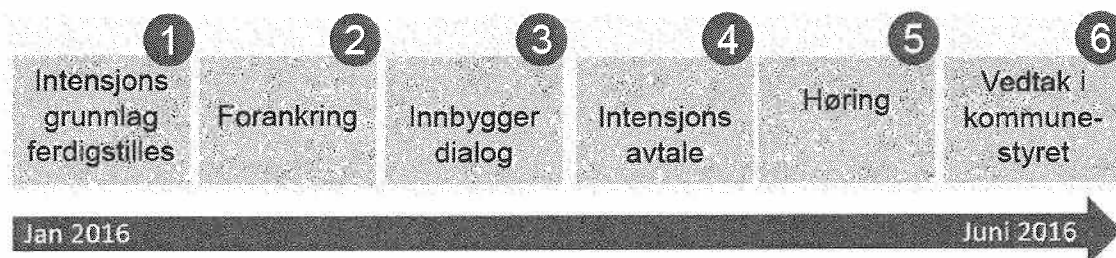
Sluttrapporten fra BDO vedlegges denne saken. Øvrige rapporter er lagt ut på salten.no.

Lokalt har utredningsarbeidet foregått i politisk valgt styringsgruppe bestående av to fra hvert parti. Administrasjonen har deltatt i styringsgruppemøtene. Styringsgruppa har arrangert folkemøter for å fortelle om prosessen, gi foreløpig informasjon, ta imot innspill om hva befolkningen mener er det viktigste å ta hensyn til under utredningen og har besvart spørsmål etter evne. Herunder må en kunne uttale at konsekvenser av alternative valg; å fortsette som egen kommune eller å slå seg sammen med en annen/andre har vært vanskelig å få frem fakta om. De økonomiske vilkårene har herunder vært mest omtalt. Først nå begynner det å tegne seg et klarere bilde av økonomikonsekvensene. I den sammenheng vises til vedlagte notat fra KS av 4. september då. Dette er ikke meddelt verken på folkemøter eller i lokalpolitikken. Ca 120 forskjellige personer har deltatt på folkemøtene.

Rådmannen har, med utgangspunkt i kommunelovens bestemmelser om utredningsplikt, fulgt både det interne og det interkommunale arbeidet og forsøkt å dra viktig informasjon ut av alle møter og samlinger. Sammen med Fagforbundet er det avholdt et møte for ansatte. Ca. 45 av ca 130 fast ansatte møtte og ville gjerne ha nytt møte høsten 2015. Rådmannen har ikke produsert ferdig noen internutredning ennå.

Fylkesmannen har vært tydelig på at kommunene ikke kan stoppe med det arbeidet som er gjort av BDO. Det henvises til rådmannens utredningsplikt. En mest mulig objektiv vurdering skal gjøres av alle de ti kriteriene for en god fremtidig kommunestruktur som ekspertutvalget la frem våren 2014. Videre lokalpolitisk arbeid presenteres slik av FM:

Milepæler beslutningsfase vår 2016

Det er ønskelig med en åpen diskusjon i Beiarn Formannskaps møte 3. november -15, der status og en potensiell innstilling som nevnt ovenfor, til møte i Kommunestyret 11. november drøftes.

Vedlegg:

Mandat og sak ad styringsgruppa

BDO's sluttrapport og vedtak i Salten Regionråd

Notat fra KS ad arbeidet med nytt inntektssystem for kommunene

Brev fra FM av 9. sept -15 og fra KMD av 28. okt. -15

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 20.01.2016
Sak: 3/16

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR

Vedtak:

Beiarn kommune velger null-alternativet, og avslutter med dette videre forhandlinger om sammenslåing med andre kommuner.

Beiarn kommune er ikke en del av en BAS-region. I tillegg til lang avstand til et nytt kommunesenter, vil reisen også inkludere to fjelloverganger. Dette vil vanskeliggjøre deltakelse i politikk og samhandling med den øvrige, eventuelle nye kommunen. Slik vi ser det, vil demokratiet derfor svekkes betydelig for Beiarns innbyggere.

Forslaget til nytt inntektssystem konkluderer med at Beiarn kommune, på grunn av avstander, ikke er en kommune som kan betegnes som «frivillig liten». Dette gjør at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk for at vi velger å være egen kommune, slik det tidligere var varslet.

Beiarn kommunestyre erkjenner at vi på grunn av størrelsen er en sårbar kommune når det gjelder å løse store oppgaver. Beiarn kommune er derfor deltaker i ulike interkommunale samarbeidsordninger med nabokommunene for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Vi vil også i fremtiden være avhengige av slike samarbeid. Arbeid i Salten Regionråd vil derfor være viktig for Beiarn kommune.

Gjennom valgkampen i høst har vi fått klart inntrykk av at kommunens innbyggere ønsker å beholde Beiarn som egen kommune. Dette viste også en markedsanalyse gjort av Nordfakta i august 2015 for Saltenposten. Av de 100 som ble spurt, var 73 % i mot at Beiarn skulle slå seg sammen med andre kommuner. 9 % svarte ikke, og 18 % var for.

Beiarn kommunestyre har tidligere vedtatt at vi ønsker å være egen kommune. Slik som situasjonen nå er, og hvor vi er avhengige av et godt forhold til nabokommunene, vil det ikke være redelig ovenfor de øvrige kommunene å jobbe frem en intensjonsavtale som et stort flertall av innbyggerne i Beiarn ikke ønsker og politikerne vil jobbe aktivt imot.

Vedtatt med 11 mot 4 stemmer.

Behandling:

Postadresse:
8110 MOLDJORD

Besøksadresse:
MoldjordTelefon:
MOLDJORD

75569000
Telefaks:

75569001

Beiarn kommune

Etter debatt i saken, der det ikke forelå innstilling fra rådmannen, fremmet Senterpartiet/Arbeiderpartiet følgende:

Forslag til vedtak:

Beiarn kommune velger null-alternativet, og avslutter med dette videre forhandlinger om sammenslåing med andre kommuner.

Vurdering:

Beiarn kommune er ikke en del av en BAS-region. I tillegg til lang avstand til et nytt kommunesenter, vil reisen også inkludere to fjelloverganger. Dette vil vanskeliggjøre deltakelse i politikk og samhandling med den øvrige, eventuelle nye kommunen. Slik vi ser det, vil demokratiet derfor svekkes betydelig for Beiarns innbyggere.

Forslaget til nytt inntektssystem konkluderer med at Beiarn kommune, på grunn av avstander, ikke er en kommune som kan betegnes som «frivillig liten». Dette gjør at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk for at vi velger å være egen kommune, slik det tidligere var varslet. Beiarn kommunestyre erkjenner at vi på grunn av størrelsen er en sårbar kommune når det gjelder å løse store oppgaver. Beiarn kommune er derfor deltaker i ulike interkommunale samarbeidsordninger med nabokommunene for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Vi vil også i fremtiden være avhengige av slike samarbeid. Arbeid i Salten Regionråd vil derfor være viktig for Beiarn kommune.

Gjennom valgkampen i høst har vi fått klart inntrykk av at kommunens innbyggere ønsker å beholde Beiarn som egen kommune. Dette viste også en markedsanalyse gjort av Nordfakta i august 2015 for Saltenposten. Av de 100 som ble spurt, var 73 % i mot at Beiarn skulle slå seg sammen med andre kommuner. 9 % svarte ikke, og 18 % var for.

Beiarn kommunestyre har tidligere vedtatt at vi ønsker å være egen kommune. Slik som situasjonen nå er, og hvor vi er avhengige av et godt forhold til nabokommunene, vil det ikke være redelig ovenfor de øvrige kommunene å jobbe frem en intensjonsavtale som et stort flertall av innbyggerne i Beiarn ikke ønsker og politikerne vil jobbe aktivt imot.

Fra Beiarn Bygdeliste ble følgende forslag fremmet:

Beiarn kommune opprettholder sitt tidligere vedtak vedr. kommunestrukturprosessen.

- 1. Topp-alternativet utredes ferdig.*
- 2. Intensjonsgrunnlag- og intensjonsavtalearbeidet mot Bodø videreføres.*

Votering:

Alternativet til SP/AP ble holdt opp mot alternativet til BBL. Forslaget fra SP/AP fikk 11 stemmer og forslaget fra BBL fikk 4 stemmer.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

KOMMUNESTRUKTUR

RETNINGSVALG YTRE/INDRE SALTEN, STATUS INNDELINGSLOVEN, OM NYTT IS OG EGENVURDERING AV DAGENS KJERNETJENESTER

Rådmannens innstilling:

Saken fremmes uten innstilling

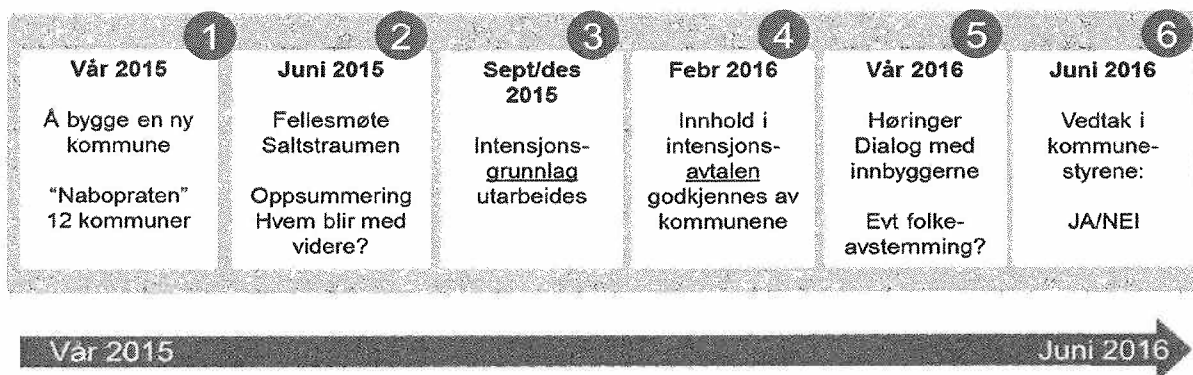
Saksutredning:

I denne saken forsøkes lagt til rette for:

1. Å beslutte retningsvalg for videre prosess: Ytre/Indre Salten og 0-alternativet
2. Å redegjøre for status i foreslåtte endringer i Inndelingsloven
3. Å gi en foreløpig orientering om foreslåtte endringer i Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (IS).
4. Å legge frem egenvurderingen av Beiarn kommunes kjernetjenester

Bakgrunn:

Arbeidet med kommunestruktur er nå inne i en meget hektisk fase. Følgende tidsplan har vært forsøkt fulgt/skal følges:

Oppsummering – slik oppleves status:

Som det fremgår er Beiarn kommune kraftig forsinket i forhold til fremdriftsplanen. Når vi gjennomfører/skal gjennomføre en serie møter med andre kommuner må vi forholde oss til hva deltakende kommuner i fellesskap får til av fremdrift og avklaringer underveis. Vi rår ikke over egen fremdrift når vi arbeider med andre og jo flere vi skal arbeide/utrede med, jo mindre styring har vi. Det er utfordrende å eventuelt skulle gjøre en fullstendig utredning av et alternativ med Indre Salten i tillegg til det vi gjør mot Ytre Salten (foreløpig kalt Vestfjord kommune). Administrasjonens har knapt kapasitet til å gjøre en god utredning av 0-alternativet (å fortsette som egen kommune) siden fremtidige oppgaver og inntekter er uklare.

Mens vi utreder står vi ovenfor varslede lovendringer og omlegginger av statlig politikk som ikke lar seg konkretisere ift lokal virkning i alternative kommunestrukturer. Når vi ikke kan være konkrete ovenfor ansatte, innbyggere og egne politikere, svekker det utredningene. I verste fall utfordrer det administrasjonens troverdighet. Det er ikke bra.

Nye meldte oppgaver og nytt inntektssystem kan bare delvis legges til grunn for viktige lokalpolitiske beslutninger, fordi konsekvensene pr dato faktisk er uklare. Hvordan vi vurderer egen organisasjon sin evne til å levere de basistjenester vi tilbyr i dag blir da et viktigere element å ha med seg frem mot kommunestyrets vedtak i juni. Administrasjonen vil selvsagt følge med og melde tilbake - særlig når virkning av nytt IS er klarere. Når det gjelder dagens kjernetjenester kan vi sammenfatte vurderingene slik:

Egenvurderingen viser at Beiarn kommune får til mye fordi vi har mange dyktige og dedikerte medarbeidere i alle tjenesteledd. Men vurderingen viser også at vi er svært sårbare og avhengige av enkeltpersoner, og et fortsatt velfungerende interkommunalt samarbeid. De fleste av samarbeidene deltar vi i fordi vi må.

Egenvurderingen er en viktig del av 0-alternativet, men ikke hele. Et ferdig utredet 0-alternativ må kunne si mer om både økonomiske og tjenestemessig/oppgavemessig konsekvenser av å fortsette som egen kommune. I så måte er dette å anse som en underveistrapportering. Det vises til vedlagte oppsummerende notat med egenvurdering av viktige tjenestekområder.

Arbeidet med intensjonsgrunnlag, intensjonsavtaler og annet må gå sin gang samtidig som faktagrunnlaget gjøres ferdig og konsekvenser av alternative løsninger tydeliggjøres.

Om problemstilling nr 1 – retningsvalg Ytre/Indre Salten:

Som nevnt vil rådmannen advare mot å trekke konklusjoner om at 0-alternativet vil gi så små konsekvenser at resten av det lokale arbeidet med kommunestruktur kan ses på som nærmest en pliktøvelse. Vi ber om mer tid og tålmodighet. Å fortsette som egen kommune gir forandringer. Vi bør vite mer om hvilke.

Utredningen av ett alternativ til å fortsette som egen kommune anses viktig uansett. Internvurderingen av egen tjenesteproduksjon, som nå er i slutfasen, har gitt administrasjonen en ny erkjennelse. Beiar og innbyggerne står i et *avhengighetsforhold* til det interkommunale samarbeidet. Interkommunalt samarbeid i Salten vurderes å fungere godt i dag. Et fungerende 0-alternativ forutsetter at de fleste interkommunale samarbeider i Salten videreføres.

Å utrede handler om å få frem sannsynlige konsekvenser av ulike valg – her deltakelse i ulike kommunestrukturer. Kommunestyret drøftet den politiske styringsgruppas mandat i møte 23. juni -15. Dette ble gjort ut fra at Bodø kommune var blitt utfordret av Fylkesmannen til å ta initiativ til samtaler med sine naboer og også naboer utenfor Salten. Bodø tok denne oppfordringen og totalt tolv kommuner hadde konkret(e) møte(r) med Bodø.

Administrasjonen oppfattet at kommunestyret den 23. juni gjorde et retningsvalg for det videre arbeidet med kommunestruktur. Hvem som ellers skulle inngå i et arbeid om mulig sammenslåing med Bodø var ikke så viktig. Vi måtte utrede konsekvenser av å være med i en konstellasjon der Bodø inngår. Valget syntes klart.

På denne tiden fremstod ikke Indre Salten som noe alternativ. Rådmannen opplever at dette alternativet ble lansert så sent som etter valget i høst og også etter at Fylkesmannen i Nordland, sammen med sine fagsjefer, holdt dagskonferanse i Bodø 24. november. Her var Fylkesmannen tydelig på at alle måtte ta nabopraten og alle måtte gjøre en mest mulig objektiv og faktabasert utredning av 0-alternativet. Fylkesmannen minnet kommunene om at de selv skulle gjøre en egen vurdering av kommunenes utredninger og arbeid og sende sin frie anbefaling til departementet høsten 2016.

Administrasjonen har ikke sett på et alternativ mot Indre Salten som naturlig. Grunnen til dette er hovedsakelig at Bodø inngår i de aller fleste av de 37 interkommunale samarbeidene vi er så avhengige av, og herunder de største og viktigste samarbeidene for egne innbyggere og organisasjonen. I denne sammenheng er det nok å nevne IRIS Salten, Salten Brann, legevaktsamarbeidet og kultursamarbeidet. De samarbeidene vi har mot Indre Salten – og der Ytre Salten/Bodø ikke er med, er veldig begrenset. RKK (kompetanseheving for kommunalt ansatte) og felles TO-område for NAV er likevel eksempler på viktige samarbeider for Beiar.

Rådmannen tillater seg ellers å kommentere at også utenom-kommunale tilbud og tjenester finnes i langt større grad i Bodø enn i Indre Salten. Den typiske Beiarværingen besøker slikt sett byen vår mer enn både Saltdal og Fauske.

Vi merker oss at den innbyggerundersøkelsen som Saltenposten gjennomførte i høst viste at om Beiarn kommune MÅTTE slå seg sammen med noen, så mente et flertall av de spurte at man burde slå seg sammen i Indre Salten. Slikt sett er det forståelse for at det er vanskelig å avvise den invitasjonen som er kommet fra Sørfold/Fauske/Saltdal. Rådmannen ber likevel om politiske vurderinger av en alternativ måte å utrede/arbeide på, for ikke å «stenge døra» til Indre Salten. Så langt bragt i erfaring er ingen administrative krefter i indre Salten kommet i gang med konkret utredning, faktasammenstilling, vurdering av intensjonsgrunnlag og intensjonsavtale for et slikt alternativ.

Til orientering arbeides det i administrasjonene til Beiarn, Rødøy, Gildeskål, Steigen, Røst og Bodø med et intensjonsgrunnlag som skal legges frem til vår politisk valgte styringsgruppe i slutten av januar/starten på februar. Etter forhandlinger om innhold og konkretisering av konsekvenser er det aktuelt å få frem en felles intensjonsavtale til kommunestyrebehandling etter påske. Administrasjonen må forutsette at det ikke blir vedtatt at vi skal avslutte dette arbeidet.

Om problemstilling nr 2 - Inndelingsloven og endringer i denne:

Formålet med inndelingsloven er å legge til rette for en kommune- og fylkesinndeling som innenfor rammen av det nasjonale fellesskapet kan sikre et funksjonsdyktig lokalt folkestyre og en effektiv lokal forvaltning.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sendte 10. juni ut et høringsnotat med framlegg om mindre endringer i både Inndelingsloven og Kommuneloven. Høringsfristen var 1. oktober -15. Hensikten med endringsforslagene var at sammenslåingsprosesser i kommunene ikke skulle være mer byråkratisk enn nødvendig. Pr. dato er saken til behandling i justiskomiteen og altså ikke endelig vedtatt av Stortinget eller iverksatt.

Endringene som ble foreslått går på:

- at det ved kommunesamenslutninger ikke skal være automatikk i videreføring av ROBEK-status, men fullmakt for departementet til å melde den nye kommunen inn i ROBEK der det er grunnlag for det.
- at en sammenslåing av kommuner ikke skal utløse reglene i aksjeloven om forkjøpsrett for andre eiere. Det gis unntak fra regelen om samtykke fra styret ved overdragelse av aksjer i forbindelse med kommunesammenslåinger
- en justering av § 3, tredje ledd som omhandler å definere at loven gjelder også for grensefastsettinger der grensene er omstridd eller ikke tidligere endelig fastsatt
- at departementet kan gjøre unntak for kravet om felles kommunestyremøte der hvor det er enighet om de praktiske formålene som etter inndelingsloven skal tas opp ved kommunesammenslåinger
- en justert ordlyd i § 17 som omhandler fullmakter til Kongen til å gi nærmere regler for å sette i verk vedtak til å gi unntak fra gjeldende lover og forskrifter.
- avvikling av samkommunemodellen, ref også kommunelovens bestemmelser om samkommune tas også med i denne sammenhengen

Endringene ventes implementert i lovverket i løpet av året.

Om problemstilling nr. 3 - varslede endringer i Inntektssystemet for kommuner (IS):

I kommuneproposisjonen for 2016 (mai 2015) (Prop.121 S (2014-2015)) ble det varslet at regjeringen vil foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at forslag til nytt inntektssystem skal presenteres i kommuneproposisjonen for 2017 (mai 2016). I varslet ble det klargjort at nytt inntektssystem (IS) også ses i sammenheng med kommunereformen. En høring om det nye systemet kom ut 17. desember 2015 med høringsfrist satt til 1. mars 2016. Virkningsdato for nytt IS blir 1. januar 2017.

Kommunesektoren har ansvar for viktige velferdstjenester og forvalter en betydelig andel av de økonomiske ressursene i norsk økonomi. Sektorens inntekter utgjør om lag 18 pst. av BNP for fastlands-Norge.

Inntektssystemet består av flere elementer; innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. Høringsdokumentet redegjør for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene uten at man her er konkret. Et sentralt spørsmål som drøftes i høringsnotatet er dagens kompensasjon for smådriftsulemper i den kommunale tjenesteproduksjonen og hvorvidt kommuner fortsatt skal kompenseres fullt ut for denne typen kostnader, slik dagens system bidrar til. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunens andel av skatteinntektene på inntekt og formue og inntektssystemet.

Som man ser av denne oppsummeringen gir ikke høringsnotatet noe direkte svar på hvilken økonomisk konsekvens de forestående endringene vil få for en konkret kommune. For å komme til det nivået må man gjøre en rekke forutsetninger om resultatet av drøftingene og signalene i høringsdokumentet, hvilke kompensasjoner som faktisk blir gitt, kommunesammenslutninger som kommer mv. Vi beskriver dette nærmere i det følgende, med særlig fokus på endringene i basiskriteriet.

Gjennom basiskriteriet (samme beløp til alle kommuner, kr. 12.837.000 i 2016) i kostnadsnøkkelen får kommunene i dag full kompensasjon for smådriftsulemper på grunn av kommunesørrelse. Det foreslås en ny modell med differensiert kompensasjon, slik at ikke alle kommuner vil motta (full) kompensasjon for smådriftsulemper på kommunenivå. Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, og der kun ufrivillige ulemper kompenseres fullt ut. Denne modellen mener man vil gjøre inntektssystemet mer nøytralt i forhold til kommunesammenslutninger.

De regionalpolitiske tilskuddene er også vurdert (med småkommunetilskuddet og Nord-Norgetilskuddet som de aktuelle for Beiarn – kr. 5.475.000 og 1.787.000 i 2015). Når tilskudds-strukturen foreslås forenklet gjøres det ved at småkommunetilskuddet foreslås videreført innenfor ett (distrikts-)tilskudd for Nord-Norge og ett for Sør-Norge med et småkommunetillegg som skal knyttes tettere opp mot distriktpolitikken for øvrig. Graden av distriktsutfordringer vil være avgjørende for hvordan den enkelte kommer ut på denne delen.

I dag inngår sektorene grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, helsetjenester, barnevern, sosialhjelp samt administrasjon/landbruk/miljø i utgiftsutjevningen. Det drøftes til en viss grad, men tilrås ikke endringer i forhold til hvilke sektorer som skal omfattes av utgiftsutjevningen i det nye systemet. For å differensiere kompensasjonen for smådriftsulemper mellom kommunene, foreslår departementet å innføre en modell med gradering av basiskriteriet ved hjelp av et nytt strukturkriterie. Strukturkriteriet er da et mål på bosettingsmønsteret i kommunen og områdene rundt, og sier noe om avstander og spredtbygdhet i regionen. Ved beregning av strukturkriteriets virkning for den enkelte kommune, er gjennomsnittlig reiseavstand fra en sone (gjennomsnittssammensetning av befolkningen i opprinnelige grunnkretser) til en sone med minimum 5.000 innbyggere lagt til grunn. Det etableres grenseverdier på 13,3 km, 16,5 km og 25,4 km.

Kommunens faktiske verdi på basiskriteriet vil bli bestemt av kommunens verdi på strukturkriteriet som andel av grenseverdien (verdi strukturkriteriet/grenseverdi). Grenseverdi på 25,4 km vil f.eks gi en kommune med verdien 22,4 km på strukturkriteriet en verdi på 0,88 på basiskriteriet. En foreløpig kommentar må bli at Beiarn ikke mister de 12,8 mill som basistilskuddet utgjør pr 2016. Men siden dette inngår i utgiftsutjevningen og endres vekt på, så har jeg ikke kunnskap og innsikt til å si noe sikkert om endelig virkning.

De kjente elementene i utgiftsutjevningen er greie nok å forholde seg til, men vektingen justeres såpass mye at om man bare ser isolert på virkninger av disse endringene, så vil det kunne gi store utslag for enkeltkommuner. Alderskriteriene øker i verdi fra 69,6 pst. i dag til 71,9 pst i høringsforslaget og basiskriteriet justeres opp fra 2,26 pst til 2,44 pst – ikke mer, mens bosettingskriteriene sone og nabo får mindre betydning enn i dag. Det siste indikerer at kommuner som Beiarn ikke lenger fullt ut får kompensert for store geografiske avstander og spredtbygdhet med tilhørende høye enhetskostnader til tjenesteproduksjonen.

Et annet enkeltkriterium i utgiftsutjevningen som må nevnes er PU, der vektingen reduseres fra 4,61 % til 3,39 %. For de som har store utfordringer i den sektoren vil nok dette merkes.

Som man ser er dette infløkte saker. I rådmannskollegiet i Salten har vi forsøkt å samhandle og utfordre hverandre om hvilken betydning endringene ser ut til å få helt konkret. Vi har søkt råd hos blant annet KS, som vanligvis er svært raskt ute og kan gi svar. De endringene som nå er kommet er imidlertid såpass infløkte og hviler på så mange forutsetninger, at vi har fått signaler om at det ikke er mulig å si noe mer spesifikt før tidligst i slutten av januar.

I forhold til kompensasjonen for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen må vi oppsummere i tråd med høringsforslaget:

- 1. Smådriftsulemper til tjenester vil fortsatt kompenseres*
- 2. Smådriftsulemper på kommunenivå vil ikke lenger bli sett på som en fullt ut frivillig kostnad og dermed ikke kompensert fullt ut*

3. *Strukturkriteriet benyttes for så skille mellom frivillig og ufrivillige smådriftsulemper, og graden av frivillighet*
4. *Ved hjelp av strukturkriteriet differensieres kompensasjonen for smådriftsulemper i basistilskuddet som del av utgiftsutjevningen*

De regionalpolitiske tilskuddene endres som nevnt og det samme skjer med skatteelementet i IS. Slik rådmannen ser det pr dato tyder endringene her og justeringene av kostnadsnøkklene på at Beiarn totalt sett vil tape på omleggingen. Hvor mye er det ikke godt å gjøre rede for pr dato, noe rådmannen beklager. Tidlig i februar håper vi å kunne komme tilbake med fylldig informasjon.

Om problemstilling nr. 4 – egenvurdering av Beiarn kommunes kjernetjenester – del av utredning av 0-alternativet og hva som mangler.

Konklusjonene av arbeidet med egenvurdering av dagens kjernetjenester er kommentert i oppsummeringen i denne saken. Et eget notat med de vurderingene som er gjort pr tjenesteområde følger som vedlegg. Notatet inneholder en faglig status og er gjennomført likt på områdene ved å besvare spørsmålene vi mener står i forhold til utfordringene det regjeringsoppnevnte ekspertutvalget satte opp i sin sluttrapport. Vi har oppfattet at også Fylkesmannen i Nordland forventer dette besvart som del av utredningen om 0-alternativet. Rådmannens oppsummerende vurdering av alle kriteriene arbeides det nå med.

For å ha en fullstendig utredning av 0-alternativet må følgende besvares nærmere:

Lokal virkning av omlegging/nytt IS

En vurdering av lokal evne til å ta inn nye oppgaver ***Foreløpig opplistes mulige nye oppgaver slik:***

Regjeringen har fremmet Stortingsmelding 14 (2014-2015) om nye oppgaver til større kommuner. Meldingen gir en gjennomgang av hvilke oppgaver kommunene kan få ansvar for.

De største kommunene kan også få ansvaret for videregående skoler og kollektivtransport. Dette er det for vår del ikke behov for å kommentere i 0-alternativet.

Meldingen varsler en gjennomgang av den statlige styringen av kommunene, og det legges opp til at kommunene skal få større frihet fra statlig/fylkeskommunal styring. Midler som i dag kanaliseres til fylkeskommunene vil således bli kanalisert til de kommuner som ønsker å ivareta disse funksjonene på et desentralisert plan.

Nye oppgaver:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Basishjelpemidler

Beiarn kommune antas i tillegg å kunne få følgende

- Distrikts psykiatriske senter (DPS) (samarbeid med andre?)

- Barnevern (det som i dag er statlig i tillegg til det vi har)
- Familievern
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansiering pasienttransport
- Tilskudd frivillighetsentraler
- Forenkling av utmarksforvaltning
- Motorferdsel
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Større handlingsrom i plan- og byggesaker
- Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk
- Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv
- Konesjonsbehandling, småkraftverk
- Enkeltutslippstillatelser, forurensingslov
- Naturforvaltning

Vår antatte evne til å ivareta disse oppgavene må vurderes og besvares.

En oppsummerende besvarelse om hvordan kommunen oppfyller av ti kriteriene som er rettet mot kommunene av ekspertutvalget:

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring

I denne saken ventes ikke at kommunestyret tar stilling til notatet om kjernetjenestene.

Vedlegg:

Referat fra møte i Sørfold 6. desember med tilhørende erklæring
 Prioriterte emner den lokalpolitiske styringsgruppen har spilt inn til «Vestfjord-utredningen»
 Notat med egenvurdering av tjenesteområdene

Ikke trykket vedlegg: Høringen om nytt IS

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a2d1bd7961da456c9b107253cd54c31c/horing>

rådmann

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

KOMMUNESTRUKTUR

Rådmannens innstilling:

Rådmannen skal gjøre ferdig utredningen om null-alternativet og legge denne frem til politisk behandling.

Saksutredning:

Beiarn kommunestyre gjorde slikt vedtak i møte 20. januar 2016:

Beiarn kommune velger null-alternativet, og avslutter med dette videre forhandlinger om sammenslåing med andre kommuner.

Kommunestyrets vurdering – grunnlaget for vedtaket:

Beiarn kommune er ikke en del av en BAS-region. I tillegg til lang avstand til et nytt kommunesenter, vil reisen også inkludere to fjelloverganger. Dette vil vanskeliggjøre deltakelse i politikk og samhandling med den øvrige, eventuelle nye kommunen. Slik vi ser det, vil demokratiet derfor svekkes betydelig for Beiarns innbyggere.

Forslaget til nytt inntektssystem konkluderer med at Beiarn kommune, på grunn av avstander, ikke er en kommune som kan betegnes som «frivillig liten». Dette gjør at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk for at vi velger å være egen kommune, slik det tidligere var varslet.

Beiarn kommunestyre erkjenner at vi på grunn av størrelsen er en sårbar kommune når det gjelder å løse store oppgaver. Beiarn kommune er derfor deltaker i ulike interkommunale samarbeidsordninger med nabokommunene for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Vi vil også i fremtiden være avhengige av slike samarbeid. Salten Regionråd vil derfor være viktig for Beiarn kommune.

Gjennom valgkampen i høst har vi fått klart inntrykk av at kommunens innbyggere ønsker å beholde Beiarn som egen kommune. Dette viste også en markedsanalyse gjort av Nordfakta i august 2015 for Saltenposten. Av de 100 som ble spurt, var 73 % i mot at Beiarn skulle slå seg sammen med andre kommuner. 9 % svarte ikke, og 18 % var for.

Beiarn kommunestyre har tidligere vedtatt at vi ønsker å være egen kommune. Slik som situasjonen nå er, og hvor vi er avhengige av et godt forhold til nabokommunene, vil det ikke

være redelig ovenfor de øvrige kommunene å jobbe frem en intensjonsavtale som et stort flertall av innbyggerne i Beiarn ikke ønsker og politikerne vil jobbe aktivt imot.

Bakgrunn for denne saken:

Ovenfor nevnte vedtak med begrunnelse ble fremmet direkte i kommunestyrets møte 20. januar. Grunnlaget for slikt vedtak var ikke på forhånd tatt opp med Fylkesmannen eller departementet. Disse har lagt føringer for kommunenes prosesser og utredninger. Heller ikke administrasjonen var varslet om den lokalpolitiske flertallsbeslutningen om å stoppe kommunestrukturarbeidet. Virkning og konsekvens av vedtaket fremstår av den grunn som uklar. Blant annet er rådmannens utredning av null-alternativet, å fortsette som egen kommune, ikke gjort ferdig.

Denne saken fremmes for å gi anledning til å drøfte hvordan kommunen nå skal forholde seg til overordnede myndigheter som Fylkesmann og departement, mens kommunestrukturprosessen går videre i resten av landet. I tillegg vurderes det nødvendig å ferdigstille en analyse av egen organisasjons evne og mulighet til fortsatt å kunne levere gode tjenester. En slik analyse vurderes også som et viktig utgangspunkt for det videre interkommunale samarbeidet, uavhengig av hva slags kommunestruktur man ender opp med i Saltenområdet.

Stortinget, kommunal- og moderniseringsdepartementet og Fylkesmannen i Nordland har gitt tydelige prosessmessige føringer for kommunestrukturarbeidet. Herunder er også rådmenns utredningsplikt, ref også kommunelovens § 23, presisert.

Fra et utvalg av styringsdokumenter er sakset:

Fra Innst. 300 S (2014-2015) s 37 (Innstillingen i Stortingsmeldingen om K-struktur):

«...Flertallet understreker at det er viktig at alle kommuner gjennomfører lokale prosesser knyttet til kommunereformen og melder tilbake innen fristen. Fylkesmennene må følge opp de kommunene som ikke på eget initiativ tar nødvendig lederskap. Flertallet vil understreke at det er et utredningsansvar for alle kommuner»

Fra ministerens brev til alle landets ordførere, august 2014:

«... Kommunene vil få dekket kr. 100.000 til utgifter knyttet til informasjon og folkehøring, jfr. inndelingslovens § 10. Loven setter ikke krav til hvordan innbyggerne skal høres, så hvert kommunestyre må selv ta stilling til hvordan dette skal skje. ... I tillegg til å stille spørsmål om sammenslåingsalternativer, kan det også stilles spørsmål om hvilke forventninger innbyggerne har til det fremtidige tjenestetilbudet og hvordan de vurderer potensialet for utvikling og vekst...»

«... Departementet vil utarbeide et opplegg for en innbyggerundersøkelse som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen. Loven setter ikke krav til *hvordan* (vår understreking)

innbyggerne skal høres, så hvert kommunestyre *må* (vår understreking) ta stilling til hvordan dette skal skje (ikke OM det skal skje (vår kommentar))...»

Fra Fylkesmannens brev til kommunene i Nordland 6/8-15 – Statusrapport og oppdatert fremdriftsplan:

«... Utredning av 0-alternativet. Utredningen *må* (vår understreking) svare på regjeringens 10 kriterier for en ny fremtidig kommune. Det bør utarbeides en egen vurdering av kommunenes sårbarhet. Her bør kommunens avhengighet av interkommunalt samarbeid i dag vurderes og hvordan et utvidet samarbeid vil slå ut ifht politisk styring og kompleksitet for kommunen....»

Regionrådsmøte i Steigen 24.- 25. september 2015

Ifm fremleggelsen av BDO sin rapport etter fellesutredningen for hele Salten, stilte Fylkesmannen og var tydelig på at rapporten ikke på noen måte måtte brukes som en fullstendig utredning man kunne basere lokale vedtak på. Så minnte FM om kommunelovens § 23 og rådmannens utredningsplikt.

Fra ministerens brev av 28. oktober -15 til alle landets kommunestyre:

Om reformprosessen: «..Nye kommunestyre skal nå ta dette arbeidet videre».

«...Stortingsflertallet er klar på hva det forventer at kommunene skal gjøre i reformarbeidet. Forventningen strekker seg utover bare å vurdere om kommunen kan fortsette alene også i tiårene fremover. En grundig prosess med nabokommuner, der også innbyggerne involveres, gjør at kommunestyrene vil ha et godt grunnlag til å fatte vedtak innen juni 2016 om hvordan de skal møte fremtidens utfordringer....».

«...Kommunestyrevedtakene skal sendes Fylkesmannen, som skal vurdere om vedtakene er i tråd med målene for reformen og gi en tilråding om kommunestrukturen i fylket, slik stortingsflertallet har bedt om....».

Vurdering:

Listen med prosessmessige pålegg kunne vært lengre og mer utfyllende. Utdraget av statlige styringssignaler er her bare ment som bakgrunn for ny vurdering av hvorfor vi har vært med på det betydelige og viktige utredningsarbeidet. Myndighetene over oss har pålagt kommunene å gjøre denne jobben.

Konsekvensen av kommunestyrets vedtak av 20. januar då vet vi lite om. For å få dette nærmere avklart har rådmannen anmodet Fylkesmannen om utbetaling av de budsjetterte kr. 100.000 til informasjonstiltak mv. som kommunene skulle få når K-strukturprosessen var gjennomført. Om det er grunnlag for utbetaling av de budsjetterte inntektene blir nå opp til Fylkesmannen å avgjøre.

I tillegg til at vi har utredet fordi vi er pålagt å gjøre det, vil rådmannen påpeke at vi også har utredet fordi vi faktisk vil. Det har vært nyttig og vi er ikke ferdige. Å utrede innebærer for rådmannen å belyse og klargjøre virkning av ulike valg, og derigjennom legge til rette for politiske beslutninger. Rådmannen registrerer at kommunestyrets begrunnelse for vedtaket om å stoppe prosessen blant annet tuftes på at Beiarn kommune ikke vil bli økonomisk straffet ved å fortsette som egen kommune. Dette er nok riktig for den delen av høringsforslaget om nytt inntektssystem som så langt er belyst og presentert av KS. Men virkningene av omleggingen av de distriktpolitiske tilskuddene (kr. 7.262.000 for Beiarn i 2015) vet vi til nå ikke noe om. Konsekvensen av endringene i de skattemessige delene av systemet er heller ikke klare. Rådmannen kan derfor ikke stille seg bak kommunestyrets vurdering på dette området. Vi vet ikke om Beiarn vil bli økonomisk straffet ved å fortsette som egen kommune.

Inntektssystemet for kommunene er ett av flere varslede virkningsmidler for regjeringens gjennomføring av kommunereformen. Ved at flere kommuner står sammen under utredningene er det rådmannens vurdering at vi har en bedre mulighet til å påvirke det faktiske resultatet av nytt inntektssystem. Det samme forholdet gjelder oppgavene. Hva kommunene til slutt vil få ansvar for av nye foreslåtte oppgaver kan vi bedre påvirke gjennom å delta aktivt og sammen med andre i kommunestrukturprosessen. Alene vil vår stemme sikkert bli hørt, men ikke på samme vis hensyntatt.

Faktadelen av utredningen er heller ikke ferdig i forhold til sårbarhetsanalysen og å besvare vår situasjon ift de pålagte ti kriteriene for en fremtidig god kommune. Denne delen ville gjerne rådmannen gjort ferdig. Årsaken til det ligger i at kommunens tjenesteapparat vurderes å fungere godt blant annet fordi vi får til det interkommunale samarbeidet. En ferdig sårbarhetsanalyse ville vært et godt utgangspunkt for vår aktive deltakelse i fremtidige diskusjoner om organisering og eierskap til både de oppgaver vi har i dag og nye oppgaver som kommer.

Det er kjent at rådmannen ønsker å gjøre ferdig en fullstendig utredning av null-alternativet. Rådmannens utredningsplikt følger direkte av kommunelovens § 23, men vi ser at å fortsette arbeidet kan oppfattes som et lojalitetsbrudd ift. det vedtaket som ble fattet 20. januar. Beiarn Formannskap bes avklare om rådmannens utredning av null-alternativet skal fortsette og sluttføres, og eventuelt hvordan videre lokalt politisk arbeid skal organiseres.

Vedlegg:

Brev til Fylkesmannen med anmodning om utbetaling

Svar fra Fylkesmannen

rådmann

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 03.02.2016
Sak: 6/16

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/313

Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR

Vedtak:

Rådmannen skal gjøre ferdig utredningen om null-alternativet og legge dette frem for politisk behandling.

Enstemmig vedtatt.

Behandling:

Saksprotokoll

Utvalg: Beiarn Kommunestyre
Møtedato: 22.06.2016
Sak: 31/16

Resultat:

Arkivsak: 16/317
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR -
NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE
SOM EGEN KOMMUNE

Vedtak:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur. De ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Behandling:

Samarbeidet AP/SP sammen med Bygdelista fremmet nytt omforent forslag til vedtak:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur. De ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Enst vedtatt

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 16/317

Artiv: 002

KOMMUNESTRUKTUR - NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE SOM EGEN KOMMUNE

Rådmannens innstilling:

Rådmannens utredning om nullalternativet tas til etterretning.

Bakgrunn og saksutredning:

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Prosessen er sentralstyrt og som del av denne er det forutsatt at alle kommunene skal vurdere seg selv mot ti kriterier oppstilt av et Stortingsnedsatt utvalg. Slik utredning skal fortas av rådmannen og er en del av Fylkesmannens grunnlag når embedet skal gjøre sin vurdering av strukturen i fylket. Rådmenenes vurdering benevnes nullalternativet.

Vurdering:

Beiarn kommune har vedtatt å fortsette som egen kommune. Nullalternativet peker på hvilke konsekvenser dette ventelig vil gi.

Vedlegg:

Rådmannens utredning om nullalternativet
Sak til kommunestyret med egenvurdering av tjenestene
BDO's sluttrapport gjennomført for Saltenkommune
NIVI Rapport 2016.1 om kommunesammenslutning av Røst og Bodø - Røst lokalkystre

rådmann

et samfunn som kan fungere godt langt inn i fremtiden. Dersom kommunen effektiviserer drifta og tar betalt for de tjenestene man yter, på nivå med nabolommene, kan Beiarn også påregne å ha økonomi til finansiere et akseptabelt tjenestnivå av god kvalitet.

Men et perspektiv på åtte til ti år er det lengste vi klarer å se at dette er driftsmessig oversiktlig og forsvarlig. Etter dette ventes folketallet, og dermed også statsinntektene, å ha sunket til et nivå der det blir svært vanskelig å drive kommunen på egen kjøp. Politiske prioriteringer og god planlegging kan gjøre denne perioden lengre.

Relevant kompetanse:

Beiarn kommune fremstår som en bra arbeidsgiver. Kommunen er rimelig ajour med alt pliktig planverk inkludert kommuneplanens strategiske del. Arealdelen blir ventelig ferdig til høsten. Der innrømmer vi å ha slitt alvorlig. Rollen som samfunnsutvikler har vært godt varetatt og det droftes nå hvilke grep som skal tas for de nærmeste årene for fortsatt å fremstå som en god samarbeidspart for næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner som er viktige for samfunnets positive utvikling. Det fremlegges beslutningsgrunnlag for politisk behandling som har tilstrekkelig kvalitet for å ta gode beslutninger. Kommunen klarer også i de fleste tilfeller å tilrettelegge relevant kompetanse. Men kommunen kan ikke vente å utvikle større lagmiljøer på alle områder. Administrative ressurser er samtidig et politisk spørsmål om prioritering. Det er ikke lurt å ta med administrasjonen videre. Kommunen har i et tiårs perspektiv relevant kompetanse til å møte fremtiden som egen kommune.

Tilstrekkelig kapasitet:

Rådmannen mener at utfordringene på kapasiteten er et resultat av politikken de senere årene. Kommunen har den nødvendige kapasitet, men den er knapp, og ting tar i noen sammenhenger lenger tid enn ønskelig. Det betyr at situasjonen kan endres ved en annen og ny politisk prioritering. Ved å opprettholde viktige kommunale samarbeid og kjøp av tjenester som i dag vil kommunen kunne stå alene. Men dette er betinget av politisk vilje til å prioritere administrative ressurser for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse administrative-, planfaglige- og styrings/lederfaglige oppgaver på en effektiv og god måte. Dersom kommunen velger å stå alene er det ikke sannsynlig at kommune får tilført nye oppgaver av særlig omfang. Nye oppgaver til kommunesektoren må i stor grad andre kommuner organisere. Beiarn kommune må sørge for å få være med på organiseringen og styringen for å sikre innbyggerne tilgang til for en pris som ikke er avskrekkingende. Dette innebærer økt delegasjon fra politikken til administrasjonen – dessverre.

A fortsette som egen kommune innebærer at vi kan tilnærme oss endringene i et noe lavere tempo enn om man hadde inngått i en ny struktur med virkning fra 2020. Men endringer kommer. Vær sikker på det. Med sitt vedtak om å stå alene valgte Beiarn kommune bort å sitte ved viktige beslutningsbord i et viktig tid. Når det nå ser ut til at det er begrenset hvilke faktiske strukturendringer kommunestyrene i Salten vil gå for, er det tid for å melde seg på igjen. Det oppleves viktig å bli tatt på alvor av gode naboer og å vite at vi er ønsket velkommen inn i nye prosesser. Skal Beiarn prege egen fremtiden i stedet for bare å tilpasse seg, må kommunen inngå i samarbeidskonstellasjoner som har en større kraft i seg enn bare vi selv klarer å mobilisere.

Det understrekes på tampen av dette at det ikke er tatt stilling til virkningen av at Beiarn kommune skulle inngå i noen alternativt kommunestruktur. Slikt sett er det ikke på noen måte slik at rådmannen mener det er grunnere på andre sida av gjerdet.

KOMMUNEREFORMEN

Null-alternativet for Beiarn kommune

Sett inn furua

Beiarn som egen kommune – rådmannens vurderinger

Innholdsfortegnelse

Førord	3
Innledning	4
Lages og oppdaleres i etterkant	

landet rundt, og gjennomgangsmetodien er at innbyggere landet rundt ikke vil stå seg sammen med naboen, så er nok stemmegivernes følelse og identitet til stedet sitt mer avgjørende enn tørre fakta fra minister og departement, fylkesmann, ordførere og rådmenn. Landets øverste myndighet kunne kanskje vært bedre forberedt på dette nettopp dette.

Den typiske beiarværingen tilhører verken fjordfolket eller fjellfolket, men er et omfartende, lærende og våkent menneske som vet godt om sin egenart og som snakker godt om sitt hjemsted. Vi stikker oss ikke frem unødig og vi roper langt fra høyest, men vi hører på en stolthet som ikke er til å tulle med. Det må både samarbeidspartier, nye landsmenn og besøkende finne seg i – uavhengig av fremtidig kommunestruktur.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet mer generelt i sin utredning både i sluttrapporten og i delutredning D kap. 2 og 3 om valg og lokalvalg og bruk av disse. BDO beskriver muligheter for lokalpolitisk deltakelse og påvirkning. BDO sier noe om hvilke muligheter det kan være for å gi et kommunedelstutvalg reelle arbeidsoppgaver og myndighet i styringen av «den gamle kommunen» i den nye kommunen. I sluttrapporten blir dette behandlet flere steder under hvert av sammenhengsalternativene.

Rådmannens konklusjon:

Det er flere tegn i Beiarstamfunnet som peker på sterk lokal identitet. Det er høy valgdeltakelse, et betydelig anfall lag og foreninger i forhold til folketall og mange Tordenskioldssoldater som har fått og vil få sin vel fortjente kulturpris som vel fortjent takk. Den identiteten innbyggerne har til sitt sted, Eyen, Tvervik, Arstad og så videre, har utgjort en begrensende faktor den tiden ny kommunestruktur var til faktisk vurdering. Dersom ny struktur noen gang på nytt skal diskuteres, bør ikke dette tas så lett på i prosessen. Om man gjør det vil i alle fall en frivillighetslinje være dødfødt.

HOVEDKONKLUSJON

Beiar kommune har tatt sin beslutning. Det er ikke aktuelt å gå frivillig gå sammen med andre kommuner under den reformen som nå går. Rådmannens vurdering er at alle kriteriene fra ekspertutvalgets ikke er like viktige når man skal se på konsekvens av kommunesynets beslutning. Etter rådmannens syn bør følgende kriterier tillegges mest vekt i forhold til:

1. 5 økonomisk soliditet
2. 2 relevant kompetanse
3. 1 tilstrekkelig kapasitet

De øvrige kriteriene er også viktige, men her har kommunen selv avgjørende påvirkningskraft. Det er derfor nært knyttet til den politiske viljen lokalt til faktisk å gjøre de grep som skal til for å bestå som liten kommune og utvikle denne rollen i en regional sammenheng.

Økonomisk soliditet:

Beiar kommune taper innbyggere og legger bak SSBs prognoser. Kommunen har likevel finansielle muligheter til både å drive aktiv næringsutvikling og foreta store investeringer som legger grunnlaget for

BDOs vurdering:

BDO behandler dette spørsmålet i sin delrapport D under pkt. 2. BDO drøfter det demokratiske problemet ved delaktelse i interkommunale samarbeid og rekruttering til styreverv i samarbeidene. BDO påpeker imbyggenes reduserte mulighet til å stille politikerne til ansvar når det etter BDOs oppfatning ikke er helt tydelig hvem som har ansvaret. BDO mener dette er et større problem for de minste kommunene, som Beiarn, Gildeskål og Hamarøy og at det kan løses ved kommunesammenslåing. Ved en kommunesammenslåing vil behovet for interkommunalt samarbeid bli redusert.

Rådmannens konklusjon:

Interkommunalt samarbeid reduserer både demokratisk innsyn og kontroll. Når vi ser på hvilke samarbeid Beiarn kommune deltar i, mener rådmannen likevel at dette ikke er noe stort problem. Som det også fremgår av vedlagte interne kartlegging og politiske sak er Beiarn kommune helt avhengige av dagens interkommunale samarbeider for å kunne levere på lovpålagte og andre viktige tjenestoområder.

Det blir ikke færre interkommunale samarbeider av at vi skal fortsette som egen kommune. Det blir flere – og den lokalpolitiske styringen blir dårligere. Full oppmerksomhet om dette er nødvendig.

10. LOKAL IDENTITET

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Anerkelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommuneslet, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og uforholdende av de herorte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsætninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati.

Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Rådmannens vurdering:

Beiarn kommune har ikke tatt noe entydig retningsvalg i prosessen som viser hvilke naboer vi identifiserer oss nærmest til. Rådmannen tør likevel peke på de funn som er gjort i arbeidet som er nedlagt. Dette tyder på at kommuners innbyggere samlet sett har en større kulturell, tjenestemessig og identitetsmessig nærhet til Bodo enn til andre påværende kommuner i Salten. Bodo er byen vi trives hvor vi både drar for å kose oss og å innhente kunnskap. Det er byen vi reiser til for å reise videre eller bli værende i, det er byen som tilbyr sykehus, spesialtjenester og kulturopplevelser i fleng, og som tar godt vare på Saltværingene som besøker den og som gir alternative karrierer valg for vår ungdom.

Ser vi på dette fra Evjen, Moldjord eller fra Hågen eller Tollådal blir bildet naturlig vis mer nyansert. Innbyggerne har ulike behov og preferanser, men vi kommer ikke unna at Bodo som kommune har i seg kraft og styrke til både å organisere og utvikle seg til å ta vare på seg selv og sitt omland.

Hvordan er det så med vår egen identitet? Hva har vi å være stolte av? Hvilken historie bærer vi på som vi preges av? Ville vi mistet noe av våre særtrekk i en annen struktur? Det overlates til andre å gi faglige gode svar innen dette området, men når rådmannen registrerer resultatet av folkeavstemminger

Førold

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Arbeidet er i stor grad overlatt til kommunene selv, men Fylkesmannen vil gjøre selvstendige vurderinger innen 1. oktober då som oversendes departementet. Regjeringen legger frem en samlet sak om reformen for Stortinget våren 2017. Prosessen har pågått siden høsten 2013.

For Beiarn kommunes del er dette dokumentet nærmest å regne som en administrativ etter-refleksjon all den tid Beiarn kommunes styre for lengst har fått vedtak om fortsatt å være egen kommune og å stoppe samtalene med nabokommuner, arbeidet med intensjonsavtale og informasjon til innbyggerne. Vi skal heller ikke gjøre opinionsundersøkelser i befolkningen eller avholde folkeavstemming. Hensikten i saken er derfor avgrenset til å beskrive samstyrlige konsekvenser av å stå som egen kommune i fremtiden. Rådmannen har gjennom kommunelovens § 23 nr. 2 en plikt til å utrede slik konsekvens og kommunestyret har også vedtatt at dette skal skje. Samtidig har nabokommuner, med Bodo i spissen, pressert at nye kommuner i tillegg til de som for tiden fører samtaler og har utarbeidet intensjonsavtale, er velkommen til å slutte seg til arbeidet med ny struktur. Men at slike kommuner må tilslutte seg den fremforhandlede avtalen, slik den foreligger. Ny kommunestruktur forutsettes å være på plass først fra 01.01. 2020.

Prossessen mot ny kommunestruktur er sentralpolitisk initiert og styrt. Denne utredningen er bygget opp slik at hvert av de 10 kriteriene regjeringens ekspertutvalg har utarbeidet som kjennetegn på en robust kommune blir presentert. Så blir kommunens situasjon beskrevet og vurdert. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Rollene er:

- Leverandør av gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Aktiv aktør for en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Forvaltere av bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Utviklere av et styrket lokaldemokrati

Summen av rådmannens delkonklusjoner for hvert kriterium leder mot administrasjonens oppsummering og endelige konklusjon. Vil det gå greit å bestå som egen kommune eller må vi gjøre spesielle grep? Kan vi vente spesielle utfordringer og i tilfelle når og på hvilke områder?

BDO har gjennomført en grundig utredning for alle Salten kommunene samlet. BDOs konklusjon er at alle Salten kommunene bør slå seg sammen til en kommune. Bare Bodo vil være robuste nok alene til å møte fremtiden. Det er konsultasjonens oppfatning. BDOs løsninger på de utfordringene de avdekker i delutredningene A-D er som regel at en større kommune ikke vil ha problemer med voksende størrelse i retning det Bodo har, eller at problemene blir mindre. Deres sluttrapport vedlegges. Likeå vedlegges saksfremlegg med den egenvurderingen av tjenestene som administrasjonen og fagorganisasjonene i fellesskap gjorde. Så har det vært og er et stort fokus på nærdemokratiet i eventuell ny struktur. Røst og Bodo kommune har fått utarbeidet et betydelig materiale i denne sammenheng. Dette vurderes som relevant og en av rapportene vedlegges til orientering, med tillatelse fra respektive kommuner.

Moldjord, 6. juni 2016

Ole Petter Nybakk
rådmann

Innledning

Stortinget har sluttet seg til regjeringens overordnede mål for reformen. Målene skal være førende for kommunens arbeid med fremtidig kommunestruktur:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Heltetting og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styret lokaldemokrati

Kommunerreformene handler også om en velferdstreform og en demokratireform. Det handler om bedre velferdstjenester der folk bor. Nå og i fremtiden. Kommunen skal levere helseoppsjerner som lokal spedbarnskontroll, trygge og utviklende barnehager for barna våre, skoler som gir god læring, pleie og omsorg når vi blir eldre og tekniske tjenester som f.eks. nok og rent vann. Det handler også om hva som skal til for å ta vare på de innbyggerne som trenger det aller mest. Somatisk og psykisk syke, barn som trenger barnevernet, rusavhengige, mennesker med sosiale utfordringer og de som bare faller utenfor og det handler om hvordan vi evner å lede og å utvikle disse tjenestene og å være lokal myndighet som gir tilfeller i tråd med lover og øvrig rammeverk.

Kommunerreformene handler også om en bedre organisering på områder der både innbyggere og næringsliv drøyer krysser flere kommunegrens. Særlig i slike områder anses det at sammenslåtte kommuner vil kunne gi en mer helhetlig og god planlegging til det beste for innbyggerne. Ekspertutvalget for kommunereform har satt opp ti kriterier for kommunene. Alle kommuner må gjøre sin vurdering i forhold til disse. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrens, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunens oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Det mest utfordrende i denne sammenhengen er å hevde blikket og se lang tid fremover. Hvordan er det samsvarende behovet for de ulike tjenestene utviklet seg? Hvordan vil innbyggernes krav og forventninger utvikle seg? Hvordan blir befolkningsutviklingen? Hvordan vil alderssammensetningen faktisk bli? Hvordan vil næringslivet utvikle seg? For skattemekter fra næringslivet må på plass i tillegg til ulike brukerbetaling. Finansieringen av kommunene er og vil være et regulert spleiselag mellom staten, kommunene, næringslivet og innbyggerne. Først når denne kommunestrukturprosessen kommer til ende med vedtak i Stortinget i 2017, vet vi hvordan finansieringen blir de nærmeste årene. På lang sikt kommer nok finansieringen til å bli betydelig endret fra det systemet vi kjemper i dag.

Kriterier rettet mot kommunene:

1. Tilstrøkkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrøkkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk delaktighet
9. Lokalt politisk styring
10. Lokalt identitet

Kommunerreform – Null-alternativet for Beiar kommune

Side 4

Rådmannens konklusjon:

Siden Beiar kommune skal fortsette som egen kommune er det av stor betydning at det sasses videre på en god politikeropplæring og at egen organisering drøffes jevnlig. Den faktiske innbyggerforståelsen for kommunens roller og forestående oppgaver må bli bedre med bedre systemer for informasjon.

9. LOKAL POLITISK STYRING

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nokvordelig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de jolkvalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal ørganisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

Rådmannens vurdering:

Beiar kommune deltar i en rekke interkommunale samarbeid. Vi mener totaltall er på 38. Ikke alle er formelle samarbeid, men blant samarbeidene er det 13 selskaper. De mest løse samarbeidene dreier seg om fagnettverk på avgrensede tjenestoområder. Disse nevnes spesielt fordi de etter rådmannens syn fungerer som gode buffere for faglig ensomhet. Fagnettverk kan være effektive arenaer for konkret oppgaveløsning, erfaringsutveksling og utviklingsorientert aktivitet på tværs av kommunegrensene. Uformelt samarbeid som fungerer er kostnads effektivt og positivt for primærkommunene og deres innbyggere. Etter rådmannens syn er dette ikke kommet godt nok frem i utredningsarbeidet som til nå er gjort. Det er godt klima for slikt samarbeid i Salten og det har vært det i mange år. Salten Regionråd har spilt en vesentlig rolle i å utvikle slikt klima. Det er viktig å få frem selv om det ikke har med den politiske styringslinsen å gjøre. Etter kommunelovens bestemmelser tillegget det rådmann å bidra til effektiv drift. Det er imidlertid det administrative ansvar å styre og å organisere slikt samarbeid, men Saltenkommunene kunne nok blitt bedre til å fortelle denne «historien» til egne kommunestyret gjennom bedde, enkle og standardiserte rapporteringsrutiner.

Når kommunene etablerer formelle strukturer rundt det interkommunale samarbeidet innskrenkes informasjonsstrømmene opp til det lokalpolitiske nivået og det reelle politiske ansvar overføres til samarbeidsorganets ledelse og styrer. Tilbake står enkeltkommunen med en økende andel av kommunebudsjetter på posten for kjøp av tjenester. Rådmannen følger ekspertutvalget på dette punktet, at et utstrakt formelt interkommunalt samarbeid svekker den lokalpolitiske styringen.

Beiar kommune har ellers vedtatt og praktiserer omfattende delegasjon og subdelegasjon. Det registreres få klager på vedtak fattet av administrasjonen etter fullmakt. Det er heller ikke registrert lovlighetsklager eller klager av større betydning, på vedtak fattet av utvalg etter fullmakt. Det er også sjelden at saksfremlegg blir returnert til administrasjonen for ytterligere utredning i den politiske behandlingen. Når det har skjedd har dette vært knyttet til nye opplysninger eller politisk ønske om å behandle flere saker samtidig eller i en sammenheng. Saksutredninger er i svært liten grad returnert på grunn av manglende fagligheid i utredningen.

Rådmannen minner ellers om at departementet utreder en generell hjemmel i kommuneloven som gir anledning for å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller kommunene på grunn av avstander ikke ønsker å stå seg sammen. En slik generell hjemmel kan erstatte hjemmel i særlovene (fimes i dag blant annet i plan og bygningeloven, helse- og omsorgsplanloven, folkehelseloven, kommuneloven og brann- og eksplosjonsvernloven). Skulle dette gå gjennom innskrenker det den reelle lokalpolitiske styringen ytterligere – kanskje også på viktige tjenestoområder.

Kommunerreform – Null-alternativet for Beiar kommune

Side 21

valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analysen viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjernetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

Rådmannens vurdering:

Kommunene organiserer seg i stor grad slik de vil. Beiarn kommune har valgt formannskapsmodellen og har to politiske utvalg i tillegg til formannskap og kommunestyre. Øvrige organer som er pålagt, type elderåd og kontrollutvalg mv, er selvstøt også på plass. Spørsmålet er likevel om alle organer innbyr til aktiv deltakelse i viktige beslutningsprosesser.

Å drive lokalpolitikk er frivillig og vi må innromme dårlig betalt arbeid. Samtidig vurderer rådmannen det som et stadig mer komplekst arbeid. Det kommunale ansvaret har økt voldsomt de siste årene og alt ansvar ligger i utgangspunktet hos kommunestyret. Ikke bare det ansvaret kommunestyret vil ha. Det er altså blitt vanskeligere å inne ha rollen som lokalpolitiker. Når en økt oppgavemengde kombineres med økt kompleksitet, økte rettigheter til mottakerne av tjenestene og de økonomiske betingelsene er ytterst stramme, da har du mye av det faktiske utgangspunktet for den typiske lokalpolitikeren. Det norske demokratiet bygger på disse dedikerte sifrene. Takk til dem alle.

Det er lagt til rette for gjennomgående representasjon i Beiarn som har et kommunestyre på 15 og fem medlemmer i de tre underutvalgene formannskapet, driftsutvalget og plan- og ressursutvalget. Oppgavemengden er sterk varierende der det blir mindre saker å ta konkret stilling til i driftsutvalget.

Politikertreningen blir derfor forskjellig og det er nok slik at det er noe relativt få faste som uttrykker seg i både underutvalg og kommunestyret. Ser vi tegn til dalende interesse? Rådmannen tror det og beklager det. Godtgjørelsen ble hevet for kort tid siden og det er ikke det at det meldes mye forfall, men handlingsrommet til den ferske menige politikeren er vel å regne som svært lite.

Dessverre ser ikke rådmannen spesielle tegn som tilsier bedre tider. Vi har allerede beskrevet behovet for en tøffere prioritering basert på trange økonomiske rammer. Beiarn kommune har ikke oppgående lokalvalg. Regionale media er sjelden eller aldri til stede på politiske møter i underutvalg og mer sjelden også i kommunestyret. Lokaltrafoen sender direkte fra kommunestyremøtene, men daler likevel interessen for lokalpolitikken?

Det er lav terskel for å ta kontakt med den politiske ledelsen i kommunen. Ordfører, varaordfører og utvalgsledere er lett tilgjengelige og omgjengelige. Faren er at presset på disse blir så stort at de demokratiske prinsippene, nedfitt blant annet i kommuneloven, faller.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette spørsmålet i sin delrapport D under pkt. 2. BDOs funn er i samsvar med rådmannens vurdering over. BDO peker allikevel på at Gildeskål kommune skiller positivt ut på flere områder i forhold til de andre kommunene i Salten.

BDO har vurdert politikernes kompetanse. De peker på en komplisert politisk hverdag der politikerne skal forholde seg til en rekke lover og regler og at kompetansen i mange tilfeller ikke strekker til. De mener at dette løses ved at man frikjenner politikere slik at de får bedre tid til å sette seg inn i saker og regelverket rundt dem.

Nærmere om kriteriene:

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få en stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker. Man må ha løst rimelig like oppgaver mange ganger for å ha god kontroll og oversikt, og for selv å bidra til å utvikle fagområdene i tråd med forventningene hos tjenestemottakere og innbyggere.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Mangel på kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetstutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte, bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokal-demokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre. På mange områder konkurreres det om de beste arbeidstakerne for å gi de beste tjenestene. Konkurransen foregår ikke bare mellom kommuner, men mellom kommuner og det øvrige offentlige – og også det private. Og geografiske områder konkurrerer mot hverandre. Når Salten taper gode innbyggere sørover - for det har vi gjort lenge og gjør ennå – så taper Salten som helhet konkurransekraft. Er vi attraktive arbeidsgivere nå og om 15-20 år? Vil vi falle tilbake som region og i ytterligere grad bli råvareleverandør til landet og verden – av kompetente mennesker i tillegg til unike næringsmessige varer som for eksempel fisk og kraft. Hvordan klarer vi da å utvikle velferden til å bli minst like god som resten av landet?

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Tilstrekkelig distanse er avgjørende for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i den administrative eller politiske myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilfitten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utdigg press.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rette for økt rammesyring fra statens side. Dette gir bedre mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan også gi stordriftsfordeler og bedre utnyttelse av høy kompetanse i arbeidsstokken. Dette er ikke bare påstander fra ekspertutvalget, men en situasjon vi kjenner oss igjen i. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene gjør det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på tjenester i kommunen. På grunn av egen kommunestørrelse kan stordriftsfordeler kun hentes ut gjennom samarbeid med andre. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinsten på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsatte hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som senger full på økonomisk handlingstroom, kan i større grad håndtere uforutsatte hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbar enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdeponere inntønt. Det er lett å overvurdere inntektene og like lett å undervurdere utgiftene. I veven etter å vinne nye innbyggere tilbyr ofte løstninger og tjenester til rimelige priser enn i andre kommuner. Har vi råd til det? Den nye kommuneloven fremhever kommunens ansvar for en langsiktig bærekraftig økonomi. I dette ligger at kommunen har gode målløst som det faktisk styres etter. Videre at nødvendigheten av å prioritere, nettopp i tråd med målløstene, er godt forankret og kommunisert med innbyggerne. Slik blir økonomien forutsigbar. Tjil sist minner man i kommunelovforslaget om at man øker fokuset på gjeld og gjeldsutviklingen, slik at ikke svinnenger i rentemå får direkte tjenestevirkning.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være varskelig å tilby i små kommuner. Det er slik, ikke sant? Vi trenger ikke å like det og vi synes kanskje innbyggerne er for kravstore innmellom – men vi må erkjenne det.

7. Funktionelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng. Særlig på areal- og transportområdet er det viktig for å sikre helhetlige løstninger. De siste årtene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tetsstedsutvikling, slik at en kommune i mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Erfaring tilsier at kommunene, så lenge de er hver for seg, har sterke inntønter for å varette egne behov og at fellesløsninger ikke blir fremstket og sett som optimale, veiken i planleggingen eller i innplemneringen. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunessammenslging skal vurderes. Vi kjemper oss særlig igjen i dette nå for tiden, mht. felles samferdsplanlegging og kystsonplanlegging. Vi vil også at vi ikke kan få alle tjenestene innbyggerne har behov for i Beiam. Betarværingene må til minst til Saldal for å ta toget, finne et apotek ny, og vi må til Bodo for å ta fly eller studere på universitet. Vår attraktivitet blir bedre ved at tilgjengeligheten til slike tilbud blir bedre og det er viktig for oss at slike tilbud utvikler seg positivt og ikke blir borte. Hva er vår innsats for å opprettholde og utvikle tilbud og tjenester hos nabokommuner, som vi ikke kan påtegere her i Beiam? Og hva vil naboen «støss» for at vi skal ha? Fylkestingsjoner har vi ikke, og stats-funksjoner er det svært få igjen av i bygda. Kanne det vært anbefales og bedre for betarværingene i annen struktur?

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmevgivningen og at innbyggerne har mulighet til å ta sin stemme hørt mellom valgene. I større kommuner er tilkærnet alle anerkjente partier representert og det legges til rette for delaktelse mellom valgene. Større kommuner har oftere ulike former for medvirkingsorgan. Slik er det ikke hos oss. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorer har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten. Blir det bedre politikk av at ordføreren har tid og krefter til å delta direkte i det lokale kulturlivet og blir det bedre politikk av at alle kjemper ordføreren? Vi praktiserer gjennomgående representasjon og har etablert to hovedutvalg i tillegg til

Kommunereform – Null-alternativet for Beiam kommune

Side 6

Rådmannens vurdering:

Det har over mange år vært en klar trend at folk søker til byer og sentrale strøk. Dette er ikke spesielt for Norge, men gjelder hele Europa. Det lages oversikter over det som er kalt felles eller funksjonelle bo- arbeids- og serviceregioner (BAS-region). Og SSB har i mange år definert og laget oversikter over tetssteder. Beiam har ingen tetssteder etter SSB sin definisjon og Beiam ligger i reistid for langt ulla viktigste samfunnsfunksjoner til å være en definert del av en BAS-region. Særlig Norsk institutt for by- og regionsforskning, NIBR, har i mange år forsket særlig på forskjeller i utviklingen til tetssteder og naturlige BAS-regioner mht. nno geografiske områder som f.eks Beiam. For å skrive det forsiktig så kommer vi ikke spesielt godt ut i slike forskningsmateriale.

For at innbyggerne skal føle trykghet, ville investere, satse og kjempe på trivsel for seg selv og sin familie, ja rett og slett være en del av et fullverdig samfunn, må man ha rimelig merket og sikker tilgang alle de elementer som inngår innen arbeid, tjenester og fritidstilbud av både offentlig og privat karakter.

Selv om Beiam ikke i dag er en del av en BAS-region og heller ikke har tetssteder som gjør det enklere å etablere fellesstilbud som hele bygda har behov for og vil hegne om, så er det ikke så langt unna at vi har det. Vår tilgang er ikke avhengig av båt, når vi ser bort fra nordstiden av fjorden. Vi kommer til «alt tenkelig» (Bodo) innen halvannen time og vi kommer til «det meste» (Saldal og Fauste på vel en time. Gode og godt vedlikeholdte veier både innen i kommunen og inn ut herfra er altså av største betydning. Det arbeides nå med en ny samferdsløsning sammen med Bodo og Saldal kommune. Uavhengig av struktur vil realiseringen av den pakken det jobbes med gjøre at store deler av kommunens innbyggere vil være innenfor akseptabel varig pendleravstand. Vi kan altså bli en del av en BAS-region. Betarsamfunnet har viktige kvaliteter både som produsent av mat, som tilbyder av tjenester og som rekreasjonsområde i Salten. Rådmannen tør derfor påstå at realiseringen av den felles samferdselspakken vil gjøre Salten mer funksjonell.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sluttrapporten og i delutredning A kap. 5 og 6 og i delutredning C kap. 2. BDO har ikke dette kriteriet spesifikt vurdert. Men de henviser til betydningen av helhetlig samfunnsplanlegging flere steder i sine delutredninger når de kommenterer næringsutvikling, særtdel, arbeidspendling, rekruttering og å beholde kompetanse. BDOs utgangspunkt er at store enheter bedre kan ivareta større og mer regionale oppgaver bedre enn kommunene hver for seg. Større fagmiljøer vil lettere kunne skaffe seg nødvendig kompetanse og drive faglig utvikling. Dette har betydning for en helhetlig samfunnsutvikling. BDO henviser til de beskrevne BA/BAS regionene både fra NIBR og også fra NORUT 2013. BDO påpeker at integrasjonen mellom mange kommuner (NIBR inndelingen) er svak siden kommunen selv er egen BA-region. I denne inndelingen er Gildeskal og Bodo en BA-region.

Rådmannens konklusjon:

Salten-naboen har egeninteresse i å bidra til å ta vare på Betarsamfunnet, men Beiam er helt avhengig av sitt omland. Som kommune bør vi oppføre oss i forhold til en slik type erkjennelse.

8. HØY POLITISK DELTAKELSE

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmevgivningen og at innbyggerne har mulighet til å ta sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for delaktelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkingsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest –

Kommunereform – Null-alternativet for Beiam kommune

Side 19

6. VALGFRIHET

innbyggere vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

Rådmannens vurdering:

En liten og meget spredt bebyggd kommune som Beiarn har begrenset mulighet for å tilby flere valgalternativer innenfor tjenestene. Vi har forståelse for et politisk ønske om fortsatt å kunne tilby tjenester og å satse videre med en kommunal fordelingspolitikk, men dette er ikke forenlig med ønske om å bestå som egen kommune. Her må tjenester og oppgaver konsentreres og avgrenses slik at det er økonomisk og bemanningsmessig, rom for å satse på de lovpålagte basistjenestene der det reelle behovet er økende.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten særlig kap. 6 og i delutredning B, kap. 3. Når BDO i de samme kapitlene også omtaler mulighetene for stordriftsfordeler og effektivisering finner de at det ikke er sannsynlig å oppnå. Men BDO mener at der man ikke kan oppnå stordriftsfordel kan det være at man kan øke valgfriheten gjennom en kommunesammenslåing. Dette fordi en større enhet har mer å kjøre med og grunnlag for å etablere nye tilbud som måtte bli etterspurt bedre enn de små tidligere kommunene hver for seg.

Rådmannens konklusjon:

Ved å bestemme den fremtidige kommunestrukturen har kommunestyret avgrenset innbyggernes tjenestemessige valgfrihet. Som tidligere nevnt er det en sammenheng mellom størrelse og utbud og over tid vil ikke en og samme kommune kunne ha store forskjeller i kvalitet og tilgjengelighet til tjenestene. Basistjenester må dessuten tilbys i rimelig nærhet til der innbyggerne bor. Her har Beiarn kommunestyre gjort et verdifulgt for sine innbyggere.

Å følge opp det samarbeidet vi allerede har i Sellen og å utvide det, kan gi større valgfrihet, men vi samtidig gi mindre reell lokalpolitisk kontroll og styring.

7. FUNKSJONELLE SAMFUNNSUTVIKLINGSOMRÅDER

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste årene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tetsjedsinvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

Kommunereform – Null-alternativet for Beiarn kommune

Side 18

formanskap og kommunestyre. Har de nok å gjøre og har kommunen nok dedikerte politikere? Har lokaldemokratiet faktisk påvirkningskraft på egne rammebetingelser? Eller på nasjonal - enn si internasjonalt politikk? Er vi i ferd med å få et lokaldemokrati som blir resolusjonsorganer og høringsspartnere eller som bare må finne seg i det rådmannen tliår i de få sakene som kommer opp? Hvordan blir dette om 20-30 år? Hvilke beslutninger kan vi ta i dag og hvordan kan vi organisere oss i dag for å sikre vårt lokalsamfunn for lang tid fremover?

9. Lokalt politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester. Beiarn kommune er allerede med i 38 interkommunale samarbeider. Noen riktignok løst organisert mellom fagfolk, men andre enheter tilbyr tunge og viktige tjenester helt utenfor kommunens ordmære og direkte styreapparat. Har vi reell lokalpolitisk styring og kontroll på de viktige samarbeidene?

10. Lokalt identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd nærhet til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og ufordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

KRITERIER FOR STATEN

Bred oppgaveportefølje

Ekspertutvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.

Statlig rammestyring

Efter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurdering redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

Rådmannens grunnlag for vurderinger og konklusjon

- Brev til landets ordførere fra kommunalminister Jan Tore Sanner, KMD.
- St.prop. 95 S (2013-2014)/mmst. 300 S – proposisjon og innstilling om reformen

Kommunereform – Null-alternativet for Beiarn kommune

Side 7

- Str.meld. 14 (2014-2015) - kommunereformen og nye oppgaver til kommunene
- Informasjon, rapporter og presentasjoner fra Fylkesmannen i Nordland om kommunereformen
- Fylkesmannens veileder «I Robeks forgård», samt veileder i økonomistyring for folkevalgte.
- Salten Regionråds behandling og rapport fra innleidd konsulent – faggrunnlag Salten
- Interne behandling og vedtak om kommunereformen, herunder egenutredningen med sakstremlegg og vedtak om å bestå som egen kommune og å stoppe prosessen med nabokommunene
- Rapporter og intervisjonsgrunnlag utarbeidet av nabokommuner i Salten
- NIV1 Rapporter, utfordringer og veivalg/oppretelse av lokaltvalg – Røst
- Diverse artikler fra media, møterapporter, referater og presentasjoner
- Opplevelser og referansebakgrunn gjennom rollen som rådmann i Beiarn kommune.

Alle kommuner skal ta stilling til de ti kriteriene som er definert og godkjent av Stortinget gjennom behandlingen av innst. 300 S (2013-2014). Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgavekningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunesegresse, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveværling i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

I de følgende punktene er rådmannens vurdering oppsummert. Viktigste kilde vurderes å være egenutredningen av tjenestområdene, som ble utarbeidet av intern arbeidsgruppe, men ikke ferdiggjort fordi kommunestyret fattet vedtak og termnerte fellesarbeidet

Saken er et bilde eller figur

kan rådmannen bare be om å bli trodd på. Den må forstås, formidles og gis støtte gjennom langsiktige planer som alle stiller seg bak. Da kan det gå økonomisk greit å forsøke som egen kommune. Men bare da. Vi registrerer at vi ikke lenger oppnår skyldsmidler til drift fra fylkesmannen. Det er kanskje ikke grunn til at vi skal det heller, når vi ikke unntyer vårt eget inntektspotensiale.

Hvordan vi velger å bruke avkastningen av de ca 230 MNOK, vi har til aktiv forvaltning vurderes å være av største betydning. Det er ikke lett for en innlands distriktskommune å ta næringsmessige grep som med sikkerhet bidrar til flere, nye og gode arbeidsplasser folk vil ha og flytte til bygd for å konkurrere om. Hvilke strategier som skal velges, hvordan vi organiserer oss på næringsviden og hva slags delaktighet kommunen skal velge er viktig å bli mer forutsigbar på. Rådmannen for tida en aktiv eierpolitikk med klare mål og en klar profil på hva Beiarn skal være kjent for i fremtiden. Så må vi inne å vi trenger beydding kompetansebidand og finansiel bistand uentra til gjennomforning. Kommunen har få ressurspersoner og lite ledig privat kapital til å bære de tunge og viktige sakene frem.

Kommunen har investert bra i lokal infrastruktur (veier og bredband) og får også over ledige tomteområder og noe ledig og potensielt ledig bygningsmasse. Vi står imidlertid ovenfor viktig og kostbar utbygging innen vannforsyning, bredbandsakning må bli ena bedre og ikke minst må mobildetkingen bedres. Så må det jobbes målrettet med boligpolitikken innenfor akseptable økonomiske risikorammer. Gjeldsgraden er allerede nå høyre enn ønsket, men sett mot aktivviden er sårbarten for rentekotning og –svingning håndterbar. Gode planer som følges opp og gjennomføres, gir investeringsstrom få naboer kan vise til.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin delutredning A kap. 7. BDO benytter i det vesentlige målekriterium som er kjent fra fylkesmannens anbefalinger og som Beiarn kommune også rapporterer til eget kommunestyre, kommunerevisjonen, KOSTRA, SSB og fylkesmannen. BDO presenterer tallmateriale for kommunene i Salten og kommenterer dette i forhold de kriteriene fylkesmannen har gitt om blant annet anbefalte nivåer. Beiarn kommer dårlig ut på noen og bedre ut på andre og har tillatt seg å mene noe om kvaliteten på noe av materialet. BDO trekker etter rådmannens vurdering, konklusjoner basert på et mangelfullt tallmateriale. I denne saken tillegges det derfor ikke spesiell vekt. Men rapporten vedlegges i sin helhet. BDO ser også på mulige virkninger av nytt inntektsystem. Dette er basert på den kunnskapen BDO (og alle andre) hadde høsten 2014. I det perspektivet blir konklusjonen til BDO (sluttrapport pkt. 6.5.4) at en sammenslåing vil gi en bedre og mer stabil økonomisk soliditet, enn kommunene vil klare hver for seg. BDO viser at Gildeskål og Beiarn kommuner skiller seg ut positivt på flere områder, men det påvirker ikke konklusjonen nevnevordig.

Rådmannens konklusjon:

Kommuneres økonomi er i utgangspunktet solid og kommunen har rimelig gode rutiner og god oversikt. Det som vil avgjøre kommunens langsiktige økonomiske soliditet, er den politiske viljen og evnen til å ta de driftsøkonomiske effektiviseringsgrep som er nevnt i punktet over.

Beiarn kommune har negativ innbyggervest og ligger godt bak SSBs prognoser. Alderssammensetningen er skjev og dette gjør det dessverre lett å forutse også videre folketallsutvikling. Fremtidige planer må baseres på realistiske prognoser på dette området.

Håndtert riktig har Beiarn kommune en økonomisk soliditet som gjør det mulig å forsøke som egen kommune.

I. TILSTREKKELEG KAPASITET

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å ha en stilling med god fagkompetanse gir ikke grunnlag for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å unnlåte fagområdene.

Rådmannens vurdering:

Beiar kommune har tilstrekkelig kapasitet til løse de løpende oppgavene vi har i dag innenfor primærtjenestene barnehage, skole, pleie- og omsorg og tekniske tjenester. Dog er det nødvendig i betydelig grad å samarbeide med nabokommuner og myndigheter på overordnet nivå. Det er likest helt nødvendig å inngå i ulike samarbeidsordninger, både formelle og uformelle, for å kunne tilby tilstrekkelig kapasitet innenfor sentrale tjenesteområder. Over år er de administrative ressursene betydelig redusert. Dette fører til at kapasiteten i perioder og innen enkelte områder ikke er tilstrekkelig. I perioder tar det derfor tid før saker blir behandlet ferdig. På den annen side prioriteres det hardt på kommunen skal delta på. Dette går blant annet ut over nasjonale høringar og andre undersøkelser der kommunen blir bedt om å komme med svar / synspunkter og i saker der kommune kan velge bort å utrede eget syn på den aktuelle saken.

På noen områder har kommunen smal administrativ kompetanse i saker som jevnlig behandles politisk. Ett eksempel kan være rammetilfellet i skoleverket der to-tre personer er reelt involvert, mens saken passerer helt opp til kommunestyret. Et annet eksempel er innen finansforvaltningen. Ett tredje eksempel er innkjøpskompetanse eller juridisk kompetanse, som vi ikke har egne dedikerte ressurser til. Kommunen har ingen avtale med for eksempel advokat som kan bistå i eventuelle arbeids- og avtalerettslige spørsmål. Før vi vanskelige saker så må det påregnes kostnader som ikke er innarbeidet i budsjettet og som blir vanskelig å finne dekning for på små budsjettområder. I forhold til eiendomsrett og krattforvalting for øvrig er det en tilsvarende løsning med et advokatkontor. På områder som f.eks. brann og renovasjon er kapasitet og kompetanse løst gjennom interkommunalt samarbeid lagt til egne selskaper organisert etter IKS-avgivningen.

Å ha tilstrekkelig kapasitet over tid henger sammen med attraktivitet som arbeidsgiver. I forhold til det vi kan kalle daglige eller ordinære tjenester og rekruttering av kapasitet, har virksomhetene rapportert noe ulikt. I perioder er det få søkere til viktige stillinger. Særlig innen pleie og omsorg. Og det kan være krevende å få ansatt tilstrekkelig med folk. Dette ventes å bli betydelig mer utfordrende i et langsiktig perspektiv, da andelen eldre øker kraftig samtidig som folketallet og andelen i arbeidsaktiv alder går kraftig ned. Tilsvarende utfordring er det ennå ikke på undervisningsområdet, men her reddes vi allerede nå av «arbeidsinnvandring». Inn- og utpendling til kommunale stillinger er blitt mye vanligere i de siste årene. Det er i perioder også vanskelig å rekruttere ledere. På administrasjonsområdet har vi en stabilitet som vi gledes over, men vi har erfart sårbarheten når vi må bytte personell i viktige stillinger. Utfordringer med rekruttering kan bli store allerede om ca 5 år da mange ansatte ventes å gå av med pensjon samtidig over en nokså kort periode. Dette vil gjenta seg om 10-12 år med en ny «bølge».

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten for fellesutredningen i Salten i delutredning A kap. 5.2 og i delutredning B kap. 3. Rådmannen oppsummerer BDO sitt syn slik. En stor kommune vil ha stordriftsfordeler og ikke ha nevnverdige utfordringer med tilstrekkelig kapasitet. Store fagmiljøer vil det også være enklere å rekruttere nye medarbeidere til. En viktig

Kommunereform – Null-alternativet for Beiar kommune

Side 9

merinntekter/mindrutgifter pt. vurdert til varig effekt på kr 6 - 8 millioner. Etter det er oppradd bør man søke årlig effektivisering på 2-3 mill/år og da mest på kostnadsiden. Første års effektivitetsbehov utgjør grove 7 % av midlene som fordeles til drift. Vi må snarest starte denne jobben - ellers kan vi neppe, i et lengre tidsperspektiv, fortsette som egen kommune.

5. ØKONOMISK SOLIDITET

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdsjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsatte hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsatte hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdeponere i tillegg.

Rådmannens vurdering:

Beiar kommunes økonomiske situasjon er på mange måter annerledes enn det som er vanlig.

Balansesituasjonen er tilnærmet unik i nasjonal sammenheng og på driftssiden har vi ekstraintekter fra kraft som i nokså mange år har vært avgjørende for det som må beskrives som et velutviklet og godt tjenestetilbud. Siden slutten av 2013 har vi også kunnet påregne viktige finansinntekter som følge av den nevnte balansesituasjonen etter at kommunen solgte aksjene i Sjøfossen Energi AS for 201 MNOK.

Det er politisk besluttet å ha en desentralisert struktur, og dermed kostbar drift på skole/oppvekst og delvis også på pleie/omsorg. Disse to områdene utgjør mer enn 75 % av midlene som fordeles til drift.

Kvaliteten vurderes som høy pr dato på helse- og omsorgstjenestene og på barnehageområdet. Om kvaliteten er like høy på skoleområdet er nok diskutert, jfr. utredningen om skolestruktur. I alle fall så presses de årlige budsjettene av denne satsingen. Også Beiar kommune har etablert funksjonelle rutiner for økonomirapportering og kommunen har dyktige ledere som utøver streng budsjettkontroll. Vi tør derfor påstå at politikerne kjerner den aktuelle økonomiske situasjonen godt.

I disse dager presenteres virkningene av nytt inntekssystem for landet. Systemet er kraftig endret men å beregne konkret virkning for oss er ikke så lett. Vi vet at vi mister 600.000 i årlig sentralt skjønn som vi har vært kompensert for fast siden siste større omlegging og vi vil tape på omlegging av de distriktspolitiske virkemidlene ved at disse slås sammen og gjøres avhengig av folketall og folketallutviklingen, men vi vinner isolert sett ca 1,2 mill pr år på et nytt kriterium som er innført og som hensyntar reiseavstand til sentra med mer enn 5.000 innbyggere. Skatteinntekt i IS (inntektsystemet) endres til gunst for kommuner med næringsutvikling som vår, men detaljene er høyst uklare på dette området. Så er det slik at hele reformen skal finansieres noen lunde innenfor den totale kommunerammen, og det er bestemt at kommuner som går sammen både skal være «fredet» i 15 pluss fem år og i denne tidsperioden motta rammetilskudd etter dagens ordning. I tillegg vil sammenslåtte kommuner oppnå reformstøtte og engangs støtte. Gjør vi visse forutsetninger om dette tar hensyn til at inntektene fra systemet i større grad skal betales pr. innbygger, så må vi påregne å tape statsinntekter hvert år, målt krone for krone. Vi blir altså stadig mer avhengige av hvilken betaling vi skal ta for de kommunale tjenestene, hvordan kraftinntektene utvikler seg og hva vår faktiske avkastning på finansplasseringene blir.

De økonomiske og tjenestemessige planene vi legger bor ha en langsiktighet i seg som tar hensyn til det nevnte. Her har vi vel noe å gå på? God planlegging og gode planer reduserer risikoen for uforutsatte hendelser som igjen kan skape brå endringer i tjenestetilbudet. Kommunens potensielle effektivisering gjennom blant annet strukturrendring vil frigjøre budsjettmidler. Om det er politisk vilje til å gjøre det i et langsiktig perspektiv er rådmannen mer i tvil om. Fra andre steder i landet vet vi at det er lett å gi ekstragoder samt billige og gode tjenester. Å ta bort slike er verre. Det har en politisk kostnad men nødt tar – uansett hvem som sitter i posisjon. Nødvendigheten av en slik toff prosess

Kommunereform – Null-alternativet for Beiar kommune

Side 16

faktor er at den store kommune har mye større muligheter til å håndtere utforsatte ting som påvirker kapasiteten, slik som sykefravær, vakanser i stillinger og store uvanlige saker.

Rådmannens konklusjon:

Innenfor de store og viktige tjenestekområdene som skole og pleie ser vi i dag ingen større gevinster i en kommunesammenslåing. Tjenestene forutsettes tilbudt der folk bor. Avstanden til nabokommuner vurderes å være så stor at kapasitet uansett må bygges lokalt på de fleste områder. Rådmannen må forutsette at det er politisk vilje til å prioritere administrativt ressurser for å oppbeholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse også lederoppgavene på en effektiv og god måte. Vakanser og langvårs sykefravær på områder der kapasiteten er knyttet til enkeltpersoner er imidlertid utfordrende å løse nå. I et langsiktig løp ventes dette å bli et problem – ikke bare en utfordring. Arbeidsfolk vil ikke finne seg i det presset det innebærer å sile alene med viktig ansvar.

2. RELEVANT KOMPETANSE

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Mange ulike kapasiteter og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsaktører og myndighetsinstanser. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å håndtere gode beslutningsgrunnlag for de ulikevalgte, beholde den politiske styringen og anpne det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

Rådmannens vurdering:

Selv om det er krevende å rekruttere til enkelte stillinger hvor en ønsker bred kompetanse og mindre spesialisering enn tradisjonelle utdanningsløp og karriererter tilsier, så har Beiam for tiden god tilgang på søkeransatte innenfor de fleste primærtjenestekområdene. Merk dog kommentarene i punktet over. Administrasjonen og pleietjenester er spesielt sårbare. Det er avgjørende at vi har dedikerte medarbeidere som ikke bare hegnar om sitt lag og primære arbeidsområde, men også yter utryllende og overlappende kompetanse med kollegaer. Organisasjonen og samfunnet risikerer mye når enkeltpersoner slitter.

Kommunen utfører de fleste saker selv og klarer det stort sett innenfor de aktuelle frister. Sakene vurderes tilstrekkelig bredt utredet og det legges fram et godt beslutningsgrunnlag for politikken. De fleste saker vedtas enstemmig. Debatteene i kommunestyret tyder imidlertid på nyansert som medfører at emnetten ikke er så fullstendig som stemmegivningen viser. Veldig få saker sendes tilbake til administrasjonen fordi de ikke er tilstrekkelig utredet. Rådmannen sårer i enkelte tilfeller at saksutredningene kvalitetsikres av personell med spesialkompetanse. Særlig vil dette gjelde spesialisert IT-kompetanse, juridisk kompetanse og spesialisert plantkompetanse, men til en viss grad også økonomisk kompetanse. Vi kan leve med det når det er ubehagelig å måtte lenge seg på samarbeidspartnere og leverandørers kompetanse – men vi kan ikke akseptere å være «i lomme» på de.

Noen ganger, når det er hensiktsmessig, deltar kommunen i en type felles saksutredning. Dette skyldes ikke manglende kapasitet, men heller at samarbeidende kommuner arbeider mot å gjøre like vedtak. Dette gjelder spesielt samarbeidet i og i tilknytning til Salten regionråd sin aktivitet.

Kommunerform – Null-alternativet for Beiam kommune

Side 10

Kommunens tjenester er budsjert innenfor rammeområder og regnskapsstyremene bidrar til å uansett hvordan vi organiserer oss, så skal vi rapportere til bla. Statistisk Sentralbyrå, slik at vi vet hvor mye penger vi bruker på hver enkelt funksjons- eller arbeidsområde. Over tid kan vi derfor både se på egen utvikling og på hvor mye ressurser vi bruker i forhold til andre kommuner. Beiam kommune har hatt og har fremdeles økonomiske ressurser som bidrar til lokalpolitiske prioriteringer andre kommuner rett og slett ikke har råd til. Det har ikke vært nødvendig å prioritere så strengt som mange små og ellers sammenlignbare kommuner i distriktene. Vi har vist vilje og god evne til å arbeide med økte inntekter fra særlig kraft og i den siste tiden også finansområdet. Innbyggerne i Beiam har derfor kunnet nyte godt av en viss fordelingspolitikk og delvis billigere tjenester enn naboer. At vi tilbyr gratis barnehageplass og fra dette året bare tar eiendomskat fra verker og bruk er eksempler på at vi ikke sender så stor regning til innbyggerne som vi kunne gjort. Det er klare tegn i tiden på at dette ikke kan forsette.

Kommunens tjenester tilbys i det vi må beskrive som en desentralisert struktur. Vi kunne for lengst samlet tjenester bedre. Ut fra et økonomisk ståsted ville det gitt langt mer effektiv drift, altså lavere driftskostnader. Det er mulig å effektivisere ved å endre tjenestestruktur både innen skole/barnehage og innen omsorg. Rådmannen har inntrykk av at å avstå fra en økonomisk optimalisert drift var en løkapolitisk avgjørende del av avgjørelsen om å forsette som egen kommune. Vi vil vise at vi er berter i eget hus. Allerede dette driftsret har vi fått klare varsler om at det ikke kan forsette som nå. Vi har altså både latt være å kreve bealting der vi kunne gjort, altså å øke inntektene og avstått fra å kutte kostnader ved strukturreasonisering.

At kommunen har belastinger og smådriftslempet med det vi må beskrive som ekstremt spredt og desentralisert bebyggelse må også tas til dehatt om vi skal kunne forsette som egen kommune. Herunder ville grensjusteringer også kunne bidra til mer effektiv drift, men ikke på et nivå der vi bare kunne gjennomføre for eksempel overføring av Evtan til Gildesåll og ellers fortsatt som før. Innekassystemet til kommunene er under endring og over bare noen få år vil vi tape på det på et nivå som i seg selv tilsier en langt med effektivisert drift.

En større kommune ville nok tatt grep på dette området. Over tid vil man ikke kunne akseptere store forskjeller i tjenestetilbudet og prisen på dette innenfor en og samme kommune. Visse tjenestekområder vil stå i fare for å bli rasjonalisert bort i en annen struktur, men på den annen side vil det være den reelle kompetansen og den avtalte interne organiseringen som avgjør hvorfra stedsuavhengige tjenester skal presenteres.

Rådmannen er redd kostnadene ved økt interkommunalt samarbeid om effektiviserte og spesialiserte tjenester, blir en reell frustet mot lokaldemokratiet når det blir svært få endringer i Salten – om noen i det hele tatt.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin sluttrapport spes kap. 6 og i delutredning B kap. 1.3 og 3. BDO finner at det er begrenset med stordriftsfordeler om noen ved en kommunesammenslåing. Dette gjelder særlig på barnehage, skole, samt på pleie og omsorgstjenestene. Der det kan hentes ut stordriftsfordeler er på administrasjon og tekniske tjenester. Samtidig kan det på områder som nybyggingsutbedelse tas ut stordriftsfordeler i noen tilfeller. Men BDO sier også at på områder som f.eks. barnevern er små kommuner ofte svært gode. Beiam sitt samarbeid med Saltdal på dette området har fått gode skussmål, både i forhold til økonomi og kvalitet.

Rådmannens konklusjon:

En kommune bør alltid søke å effektivisere sin tjenesteproduksjon. Beiam kommune har både potensiale til og behov for å effektivisere. Allerede før årsbudsjettet for 2017 er det behov for

Kommunerform – Null-alternativet for Beiam kommune

Side 15

også gode rutiner for håndtering av habilitet. Men vi kommer likevel aldri utna en viss mistanke om at «noen har snakket sammen» i forkant, på gruppermøter i partiet eller på andre arenaer.

I administrasjonen må forventes en større profesjonalitet enn i politikk. Grensegangen mellom administrasjon og politikk, en god forståelse for kommunelovens regler på området og et godt og etterlevd delegasjonsreglement er kjernen til at også administrasjonen bidrar til tilstrekkelig distanse. Når visse ansvar er delegert til administrasjonen så fremslår klageretsreglene som tydelige. En gjennomgang viser at Beiarn kommune mottar svært få klager. Dette vurderes som et tydelig tegn på gode rutiner og jevnt over tilstrekkelig distanse.

For at kommunerorge skal kunne fungere effektivt i en tid med stor oppgavebredde og med økt grad av rettigheter knyttet til både tjenester og myndighetsutøvelse er flere oppgaver delegert til administrasjonen. Med små lokale forhold kan det være en utfordring at ansatte er både fagperson, forelder, aktiv i ansattes organisasjoner og aktiv i lokalmiljøet ellers – i en og samme sak. Rådmannen vil derfor si det er generell forståelse for argumentet, men at dette håndteres bra i Beiarn kommune.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin delutredning B kap. 4. BDO viser til NIBR rpt. 2001 som fant at små kommuner har utfordringer knyttet til habilitet og en NIBR studie fra 2001 som fant at små kommuner har utfordringer med små saksbehandlingsressurser og å overholde frister. BDO har funnet at flere små kommuner, også i Salten, har utfordringer med tette bånd mellom ansatte og innbyggere. Små kommuner har oftere utfordringer med habilitet både i politikk og i administrasjonen. På den annen side sier NIBR at i små kommuner er det ofte gjennomsiktige forhold som gjør det vanskeligere å skjule forskjellsbehandling.

Rådmannens konklusjon:

Tilstrekkelig distanse er etter rådmannens syn en løpende problemstilling som alltid må være i fokus. Beiarn kommune har dette «på stell» i tilstrekkelig grad og dette punktet opplevs ikke å være en relevant problemstilling som i seg selv er et argument for kommunesammenslåing.

At Beiarn kommune har få problemer med dette i dag er ikke det samme som at det ikke vil oppstå i fremtiden. Det vil derfor være avgjørende at dette blir vurdert i alle sammenhenger, ved f.eks. valg til medlemmer i råd og utvalg og representanter. Det er også viktig at temaet har fokus under så vel politikkopplæring som intern kursing og er en viktig del av rådmannens internkontroll.

4. EFFEKTIV TJENESTEPRODUKSJON

Stor kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Små kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Boseringsmonstret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

Rådmannens vurdering:

Kommunens apparat tilbyr tjenester gjennom hele livslopet. Fra seksualundervisning på skola, veiledning til gravide og til en verdig avslutning av livet hjemme eller på sykehjemmet. Fellesnevneren er at disse tjenestene må leveres i rimelig nærhet til der folk er og bor.

Kommunereform – Null-alternativet for Beiarn kommune

Side 14

Beiarn kommune er rimelig ajour med pliktig planverk. Vi har imidlertid opplevd problemer med særlig kommuneplanens arealdel og vi ser som et annet eksempel, at delegasjonsreglementet ennå ikke er klarlagt for politisk vurdering slik det skal tidlig i hver valgperiode. Vi må være ærlige på at ikke alt er helt «på stell».

Roller som samfunnsutvikler er et annet område vi må spørre oss om fungerer godt nok. Evner vi å få frem de virkelig positive og betydningsfulle sakene og har vi relevant administrativ kompetanse til å bidra? Rådmannen er ikke overbevist og kan ikke konkludere entydig positivt på dette området. Vi har sett på både antallet saker av samfunnsmessig viktig karakter for kommunen og for området og ser at det lokale engasjementet er knyttet til noen få ressurspersoner i administrasjonen og politikk.

Det er få ansatte på hvert område. Derfor blir det begrenset med fagmiljø og muligheten for faglig utvikling internt er begrenset. Men Beiarn kommune har kompetente ledere som også benyttes som avanserte saksbehandlere. Det hjelper. Så får vi heller akseptere at vi mister noe kapasitet på ledestiden.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten og i sin delutredning A kap. 5 delutredning B kap. 3. Konklusjonen er tilsvarende det som er gift under pkt. 1 over. Det er igjen stordriftsfordelen som løser kompetanseutfordringen. Det er lettere å rekruttere til en stor kommune og det blir større fagmiljøer. Breder kompetanse som gir bedre kapasitet til å utrede saker og større miljø å spille på i kompliserte saker. Samtidig oppnås mindre sårbarhet ved at det er færre nøkkelpersoner.

Rådmannens konklusjon:

Det er på dette området kommunen er mest sårbar. For å dekke mange fagområder og oppgaver må en ha medarbeidere med stor breddekompetanse. Det har vi pr. tiden, så det blinker ingen varselplamper nå. Men hva vil skje innen 10 år? Blir kravet til dybdekompetanse så mye større at vi ikke klarer å omstille og videreutdanne oss. Rådmannen tror vi får utfordringer det blir vanskelig å lakke.

Allerede nå er det i perioder utfordringer for en mindre kommune å skaffe relevant kompetanse. Rådmannen vil likevel benytte anledningen å takke for den omstillingsvilje og -evne som over år er vist fra egne ansatte. Særlig innenfor det pedagogiske personalet og det helsefaglige apparatet har vi takket nye kompetansekrav med egenutvikling og etterutdanning. Men også andre kjerneområder i kommunen er godt dekket i dag takket være dedikerte medarbeidere som har tatt nye kompetansekrav inn over seg. Det er avgjørende at vi har fått politisk forståelse for dette og at det avsettes ressurser.

Hvis oppgaveporteføljen utvides, får vi en markert større utfordring på dette området. Vi velger derfor å sakse inn aktuelle nye oppgaver her. Rådmannens konkluderer med at Beiarn kommune ikke har relevant kompetanse til å lakke disse i dag – og må regne med betydelige utfordringer i å klare å rekruttere slik kompetanse om/rår oppgavene kommer til kommunene.

AKTUELLE NYE OPPGAVER:

Regjeringen har fremmet Stortingsmelding 14 (2014-2015) om nye oppgaver til større kommuner. Meldingen gir en gjennomgang av hvilke oppgaver kommunene kan få ansvar for. Meldingen varslar en gjennomgang av den statlige styringen av kommunene.

De største kommunene kan også få ansvaret for videregående skoler og kollektivtransport. Det legges opp til i meldingen at kommunene generelt skal få større frihet fra statlig styring. Midler som i dag kanaliseres til fylkeskommunene vil således bli kanalisert til de kommuner som ønsker å ivareta disse funksjonene på et desentralisert plan.

Kommunereform – Null-alternativet for Beiarn kommune

Side 11

ARBIDSRETTETDE TILTAK

Ansvarer for finansieringen og forvaltningen av VTA og VTO utredes nærmere med sikte på overføring til kommune.

HELPEMIDLER

Ansvarer for hjelpemidler til varige behov kan overføres til kommuner på 15 000-20 000 innbyggere

ARBIDDS- OG UTDANNINGSREISER

Ordningen med Arbeids- og utdanningsreiser kan overføres fra Arbeids- og velferdsstaten til større kommuner

TANNEHELSEFJENESTEN

Allmenntannhelsetjenesten, spesialisttannhelsetjenesten og fylkeskommunenes ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til større og mer robuste kommuner

HABILITERING OG REHABILITERING

Større kommuner kan få et større ansvar for rehabiliteringsjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Det skal utredes nærmere hvilke oppgaver innenfor rehabiliteringsfeltet kommunene skal få et større ansvar for, samt i hvilken form et slik ansvarsdring skal skje.

PSYKISK HELSE – DISTRIKTPSYKATRIKSKE SENTRE, DPS

Departementet foreslår å opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Forrådet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne. DPS er vill i forsøket fortsatt være en spesialisthelsetjeneste. Det kommunale driftsansvar skal utøves etter avtale med RHF, som fortsatt vil innebære det lovbestemte sørgeforansvar.

NOTARIUS PUBLICUS' VAGSLER OG NOTARIALBEKREFTELSE

Departementet mener at tingrettenes og Oslo byfogdenbes myndighet til å bekrefte underskifter overføres til kommunene. Kommunene kan også gis notariatsmyndighet til å bekrefte underskifter på dokumenter og bekrefte rett kopi, i tillegg til de andre notarius publicusmyndighetene.

KLIMA- OG MILJØFORVALTNING

Forvaltning av små verneområder etter naturmangfoldloven § 62 kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet til å fassete utvidet jakttilf for enkelte fremmed/intruduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner. Myndighet til å gi utstillattelse eller forurennsingsloven § 11 har det gjelder grønnsaksavskifter og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.

DET BOLIGOSIALE OMRÅDET – TILSKUDD TIL ETABLERING I EGEN BOLIG OG

TILSKUDD TIL TILPASNING AV BOLIG

Departementet foreslår at midlene til tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. Forslaget om å overføre tilskuddene innebærer at statens administrasjon bortfaller. Husbanken har i dag oppgaver med blant annet å fordele tilskuddsmidlene mellom kommunene, og med rapportering og kontroll av midlene. Disse oppgavene vil falle bort, slik at det kan frigjøres ressurser til andre viktige oppgaver i Husbanken. Husbanken skal fortsatt ha en rolle som veileder overfor kommunene på det boligosiale området.

IDRETTSPERSONJONELL FORHÅNDSGODKJENNING AV SVØMMEANLEGG

Idrettsfaglig godkjenning av svømmebøyer kan overføres til kommunene.

TILSKUDD TIL FRIVILLIGSENTRALER

Det vil være hensiktsmessig å overføre ansvar for å gi tilskudd til frivilligsenentrer til kommunene.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

De fleste kommuner vil også etter kommunereformen være for små til å kunne yareta ansvar for videregående opplæring uten omfattende interkommunalt samarbeid. Departementet mener derfor at ansvar for videregående opplæring kan overføres til kommunene generelt. Ansvarer for videregående opplæring kan overføres til de største kommunene.

SKOLESKYSS

Regjeringen foreslår at ansvar for skoleskyss kan overføres til kommuner som overtar ansvar for videregående opplæring og kollektivtransport.

Kommunereform – Null-alternativet for Beira kommune

Side 12

UTVALGTE KULTURLANDSKAP I JORDBRUKET

Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

TILSKUDD TIL VERDENSARVOMRÅDENE

Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET

Forvaltningen av tilskudd til velbygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunene

TILSKUDD TIL TILTAK I BEITOMRÅDER

Med større kommuner og generelt bedre landbruksfaglig kompetanse foreslår departementet at forvaltningsansvar for ordningen kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

KOLLEKTIVTRANSPORT

Det fylkeskommunale ansvaret for kollektivtransporten, inkludert TT-ordningen, kan overføres til de største kommunene. Forutsetningene for at en kommune skal ha ansvar for kollektivtransporten er at kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og service-region (geografisk funksjonelt område) og som har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtransporttilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad. Ansvarer for skoleskyss kan overføres til kommuner som overtar ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

LOKAL NÆRINGS- OG SAMFERNSTVIVKLING

Når utredninger og et sammensatt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klarifisere og styrke kommunenes rolle knyttet til lokal nærings- og samlunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner som planlegges fremmer for Stortinget i vårsesjonen 2017.

3. TILSTREKkelig DISTANSE

Kommunene må ha en slik storrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandlere og innbyggerne. Dette for å sikre håndbehandling og at det ikke tas uansvarlige hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot uldig press.

Rådmannens vurdering:

Positiv utvikling i et lokalmiljø og i en kommune skjer ved at dedikerte ressurspersoner tar tak og ansvar, får anerkjennelse og gjøres bidrar utover egen private sfære. Beira har kanskje for få slike? Ekspertutvalgets beskrivelse kan oppleves støtende for nettopp slike personer, men er nok ikke ment slik. Det er primært kommunens rolle som myndighetsutøver og forvalter som oppstiller de kravene ekspertutvalget stiller. Vi foreslår ekspertutvalget slik at punktet særlig gjelder administrasjonen i kommunen, men saksbehandling i kommuneøvens forstand skjer også ved politisk behandling.

Lokale ressurspersoner går ofte igjen i ulike roller. Det går en lokal historie om ei dame som var svært engasjert i ulike lags komiteer og en dag kom til å spørre personen som jobbet dugnad ved siden av seg: «Hvem er vi i dag?»

Både på administrativt side og i politikkens vurderes ekspertutvalgets fokus som relevant. På den ene side har man avhengigheten til engasjerte bygerfolk og på andre siden den reelle faren for at tilliten til upålitelighet brytes.

Det fine er at politikere er politikere, nettopp bare når de er på formelle møter. Ellers er det ombudsneem som både kan og bør snakke og være snakkeende til. At politikere, i ombudsstolen, skulle falle for fristelsen å love å løse en sak, for eksempel for mobbing, er ikke vurdert som et spesielt problem i Beira. Til de er de for rutine og kløke. På formelle politiske møter i kommunen er det da

Kommunereform – Null-alternativet for Beira kommune

Side 13

Beiarn kommune

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 15.06.2016
Sak: 26/16

Resultat:

Arkivsak: 16/317
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR -
NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE
SOM EGEN KOMMUNE

Vedtak:

Rådnamens utredning om nullalternativet tas til etterretning.
Enstemmig vedtatt.

Behandling:

Postadresse:
Møldjord
8110 MØLDJORD

Besøksadresse:
Kommunehuset
MØLDJORD

Telefon:
Telefaks:

Fylkesmannen i Nordland
Kommunal- og beredskapsavdelinga
Moloveien 10
8003 Bodø

SAK OM KOMMUNESTRUKTUR, NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE SOM EGEN KOMMUNE.

Nedenfor følger Beiarn Kommunestyret sitt vedtak i saken til foreløpig orientering.
Rådmannens utredning legges som vedlegg til vedtaket.
Rapporteringskjema vil bli utfylt og sendt innen fristen den 1.august

MELDING OM VEDTAK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 22.06.2016 sak 31/16. Følgende vedtak ble fattet:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur.

De ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Ågot Eide
Kommunalleder plan og næring
Stedfortreder for rådmann

Vedlegg

Saksprotokoll

Utvalg: Beiarn Kommunestyre
Møtedato: 22.06.2016
Sak: 31/16

Resultat:

Arkivsak: 16/317
Tittel: SAKSPROTOKOLL - KOMMUNESTRUKTUR -
NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE
SOM EGEN KOMMUNE

Vedtak:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemminger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur. De ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Behandling:

Samarbeidet AP/SP sammen med Bygdelista fremmet nytt omforent forslag til vedtak:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur. De ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Enst vedtatt

Beiarn kommune
Beiarn kommune
8110MOLDJORD

Saksnr.: 16/317
L.nr.: 16/4639
Vår dato: 30.06.2016
Arkivkode 002

Mottatt FM-NO

07 JULI 2016

Fylkesmannen i Nordland
Kommunal- og beredskapsavdelinga
Moloveien 10
8003 Bodø

SAK OM KOMMUNESTRUKTUR, NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE SOM EGEN KOMMUNE.

Nedenfor følger Beiarn Kommunestyret sitt vedtak i saken til foreløpig orientering. Rådmannens utredning legges som vedlegg til vedtaket. Rapporteringsskjema vil bli utfylt og sendt innen fristen den 1.august

MELDING OM VEDTAK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 22.06.2016 sak 31/16. Følgende vedtak ble fattet:

1. Beiarn kommunestyre tar Rådmannens utredning av 0-alternativet til orientering
2. Beiarn kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Rådmannens utredning av 0-alternativet viser at vi fortsatt kan gi gode tjenester i fremtiden. Dette gjør at vi opprettholder vårt vedtak om fortsatt å være egen kommune. (Kommunestyresak 3/16).
3. Beiarn kommune er avhengig av sterke og levedyktige nabokommuner, med aktivitet, verdiskaping, tilhørighet, lokalt demokrati og engasjerte innbyggere. Dette er også et utmerket grunnlag for dagens interkommunale samarbeid. Beiarn kommune vil arbeide for at det gode samarbeidet mellom Salten-kommunene videreføres. I dette samarbeidet vil også gode og fremtidsrettede samferdselsløsninger være viktig.
4. Beiarn kommunestyre vil understreke at et nei til kommunesammenslåing ikke er et nei til Bodø kommune. Vi er stolte av byen vår, og vil fortsatt jobbe for gode relasjoner og godt samarbeid med Bodø og andre nabokommuner slik vi har gjort i årtier gjennom Salten Regionråd og mange andre interkommunale arbeidsformer.
5. Så langt har folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser i Beiarns nabokommuner vært entydig negative til sammenslåing. Vi har sett stort lokalt, folkelig engasjement og deltakelse på nivå med lokalvalg.
6. Beiarn kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland og landets regjering å tilkjennegi respekt for resultatene av kommunenes behandling av kommunestruktur. De

ikke er spesielle for Salten-kommunene, men for heile distrikts-Norge. Kommunen oppfordrer fylkesmann og regjering til å ta initiativ til offensiv utvikling av kommune-Norge, med utgangspunkt i det engasjementet vi nå har sett, og de synspunkter det store flertallet av innbyggerne har gitt uttrykk for: Lokalt forankra avgjørelser, demokratiutvikling, tjenestetilbud og verdiskaping der folk bor, samt fullfinansierte velferdskommuner.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Ågot Eide
Kommunalleder plan og næring
Stedfortreder for rådmann

Vedlegg

KOMMUNEREFORMEN

Null-alternativet for Beiarn kommune

Beiarn som egen kommune – rådmannens vurderinger

Forord

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Arbeidet er i stor grad overlatt til kommunene selv, men Fylkesmannen vil gjøre selvstendige vurderinger innen 1. oktober då som oversendes departementet. Regjeringen legger frem en samlet sak om reformen for Stortinget våren 2017. Prosessen har pågått siden høsten 2013.

For Beiarn kommunes del er dette dokumentet nærmest å regne som en administrativ etter-refleksjon all den tid Beiarn kommunestyre for lengst har fattet vedtak om fortsatt å være egen kommune og å stoppe samtalen med nabokommuner, arbeidet med intensjonsavtale og informasjon til innbyggerne. Vi skal heller ikke gjøre opinionsundersøkelser i befolkningen eller avholde folkeavstemming. Hensikten i saken er derfor avgrenset til å beskrive sannsynlige konsekvenser av å stå som egen kommune i fremtiden. Rådmannen har gjennom kommunelovens § 23 nr. 2 en plikt til å utrede slik konsekvens og kommunestyret har også vedtatt at dette skal skje. Samtidig har nabokommunene, med Bodø i spissen, presisert at nye kommuner i tillegg til de som for tiden fører samtaler og har utarbeidet intensjonsavtale, er velkommen til å slutte seg til arbeidet med ny struktur. Men at slike kommuner må tilslutte seg den fremforhandlede avtalen, slik den foreligger. Ny kommunestruktur forutsettes å være på plass først fra 01.01. 2020.

Prosessen mot ny kommunestruktur er sentralpolitisk initiert og styrt. Denne utredningen er bygget opp slik at hvert av de 10 kriteriene regjeringens ekspertutvalg har utarbeidet som kjennetegn på en robust kommune blir presentert. Så blir kommunens situasjon beskrevet og vurdert. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Rollene er:

- Leverandør av gode og likeverdig tjenester til innbyggerne
- Aktiv aktør for en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Forvaltere av bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Utviklere av et styrket lokaldemokrati

Summen av rådmannens delkonklusjoner for hvert kriterium leder mot administrasjonens oppsummering og endelige konklusjon. Vil det gå greit å bestå som egen kommune eller må vi gjøre spesielle grep? Kan vi vente spesielle utfordringer og i tilfelle når og på hvilke områder?

BDO har gjennomført en grundig utredning for alle Salten kommunene samlet. BDOs konklusjon er at alle Salten kommunene bør slå seg sammen til en kommune. Bare Bodø vil være robuste nok alene til å møte fremtiden. Det er konsulentselskapets oppfatning. BDOs løsninger på de utfordringene de avdekker i delutredningene A-D er som regel at en større kommune ikke vil ha problemer med voksende størrelse i retning det Bodø har, eller at problemene blir mindre. Deres sluttrapport vedlegges. Likeså vedlegges saksfremlegg med den egenvurderingen av tjenestene som administrasjonen og fagorganisasjonene i fellesskap gjorde. Så har det vært og er et stort fokus på nærmedemokratiet i eventuell ny struktur. Røst og Bodø kommune har fått utarbeidet et betydelig materiale i denne sammenhengen. Dette vurderes som relevant og en av rapportene vedlegges til orientering, med tillatelse fra respektive kommuner.

Moldjord, 6. juni 2016

Ole Petter Nybakk
rådmann

Innledning

Stortinget har sluttet seg til regjeringens overordnede mål for reformen. Målene skal være førende for kommunens arbeid med fremtidig kommunestruktur:

- Gode og likeverdig tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Kommunereformen er en velferdsreform og en demokratireform. Det handler om bedre velferdstjenester der folk bor. Nå og i fremtiden. Kommunen skal levere livsløpstjenester som lokal spedbarnskontroll, trygge og utviklende barnehager for barna våre, skoler som gir god læring, pleie og omsorg når vi blir eldre og tekniske tjenester som f.eks. nok og reint vann. Det handler også om hva som skal til for å ta vare på de innbyggerne som trenger det aller mest: Somatisk og psykisk syke, barn som trenger barnevernet, rusavhengige, mennesker med sosiale utfordringer og de som bare faller utenfor og det handler om hvordan vi evner å lede og å utvikle disse tjenestene og å være lokal myndighet som gir tillatelse i tråd med lover og øvrig rammeverk.

Kommunereformen handler også om en bedre organisering på områder der både innbyggere og næringsliv daglig krysser flere kommunegrenser. Særlig i slike områder antas det at sammenslåtte kommuner vil kunne gi en mer helhetlig og god planlegging til det beste for innbyggerne. Ekspertutvalget for kommunereform har satt opp ti kriterier for kommunene. Alle kommuner må gjøre sin vurdering i forhold til disse. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Det mest utfordrende i denne sammenhengen er å heve blikket og se lang tid fremover. Hvordan er det sannsynlig at behovet for de ulike tjenestene utvikler seg? Hvordan vil innbyggernes krav og forventninger utvikle seg? Hvordan blir befolkningsutviklingen? Hvordan vil alderssammensetningen faktisk bli? Hvordan vil næringslivet utvikle seg? For skatteinntekter fra næringslivet må på plass i tillegg til ulike brukerbetaling. Finansieringen av kommunene er og vil være et regulert spleiselag mellom staten, kommunene, næringslivet og innbyggerne. Først når denne kommunestrukturprosessen kommer til ende med vedtak i Stortinget i 2017, vet vi hvordan finansieringen blir de nærmeste årene. På lang sikt kommer nok finansieringen til å bli betydelig endret fra det systemet vi kjenner i dag.

Kriterier rettet mot kommunene:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Nærmere om kriteriene:

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker. Man må ha løst rimelig like oppgaver mange ganger for å ha god kontroll og oversikt, og for selv å bidra til å utvikle fagområdene i tråd med forventningene hos tjenestemottakere og innbyggere.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte, bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokal-demokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre. På mange områder konkurreres det om de beste arbeidstakerne for å gi de beste tjenestene. Konkurransen foregår ikke bare mellom kommuner, men mellom kommuner og det øvrige offentlige – og også det private. Og geografiske områder konkurrerer mot hverandre. Når Salten taper gode innbyggere sørover - for det har vi gjort lenge og gjør ennå – så taper Salten som helhet konkurransekraft. Er vi attraktive arbeidsgivere nå og om 15-20 år? Vil vi falle tilbake som region og i ytterligere grad bli råvareleverandør til landet og verden – av kompetente mennesker i tillegg til ulike næringsmessige varer som for eksempel fisk og kraft. Hvordan klarer vi da å utvikle velferden til å bli minst like god som resten av landet?

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Tilstrekkelig distanse er avgjørende for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i den administrative eller politiske myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rette for økt rammestyring fra statens side. Dette gir bedre mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan også gi stordriftsfordeler og bedre utnyttelse av høy kompetanse i arbeidsstokken. Dette er ikke bare påstander fra ekspertutvalget, men en situasjon vi kjenner oss igjen i. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene gjør det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på tjenester i kommunen. På grunn av egen kommunestørrelse kan stordriftsfordeler kun hentes ut gjennom samarbeid med andre. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor. Det er lett å overvurdere inntektene og like lett å undervurdere utgiftene. I iveren etter å vinne nye innbyggere tilbys ofte løsninger og tjenester til rimeligere priser enn i andre kommuner. Har vi råd til det? Den nye kommuneloven fremhever kommunens ansvar for en langsiktig bærekraftig økonomi. I dette ligger at kommunen har gode måltall som det faktisk styres etter. Videre at nødvendigheten av å prioritere, nettopp i tråd med måltallene, er godt forankret og kommunisert med innbyggerne. Slik blir økonomien forutsigbar. Til sist minner man i kommunelovforslaget om at man øker fokuset på gjeld og gjeldsutviklingen, slik at ikke svingninger i rentenivå får direkte tjenestevirkning.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner. Det er slik, ikke sant? Vi trenger ikke å like det og vi synes kanskje innbyggerne er for kravstore innimellom – men vi må erkjenne det.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng. Særlig på areal- og transportområdet er det viktig for å sikre helhetlige løsninger. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at en kommune i mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Erfaring tilsier at kommunene, så lenge de er hver for seg, har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at fellesløsninger ikke blir fremelsket og sett som optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes. Vi kjenner oss særlig igjen i dette nå for tiden, mht. felles samferdselsplanlegging og kystzoneplanlegging. Vi vet også at vi ikke kan få alle tjenestene innbyggerne har behov for i Beiarn. Beiarværingene må til minst til Saltdal for å ta toget, finne et apotek mv, og vi må til Bodø for å ta fly eller studere på universitetet. Vår attraktivitet blir bedre ved at tilgjengeligheten til slike tilbud blir bedre og det er viktig for oss at slike tilbud utvikler seg positivt og ikke blir borte. Hva er vår innsats for å opprettholde og utvikle tilbud og tjenester hos nabokommuner, som vi ikke kan påregne her i Beiarn? Og hva vil naboe «sloss» for at vi skal ha? Fylkesfunksjoner har vi ikke, og stats-funksjoner er det svært få igjen av i bygda. Kunne det vært annerledes og bedre for beiarværingene i annen struktur?

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. I større kommuner er tilnærmet alle anerkjente partier representert og det legges til rette for deltakelse mellom valgene. Større kommuner har oftere ulike former for medvirkningsorgan. Slik er det ikke hos oss. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten. Blir det bedre politikk av at ordføreren har tid og krefter til å delta direkte i det lokale kulturlivet og blir det bedre politikk av at alle kjenner ordføreren? Vi praktiserer gjennomgående representasjon og har etablert to hovedutvalg i tillegg til

formannskap og kommunestyre. Har de nok å gjøre og har kommunen nok dedikerte politikere? Har lokaldemokratiet faktisk påvirkningskraft på egne rammebetingelser? Eller på nasjonal - enn si internasjonal politikk? Er vi i ferd med å få et lokaldemokrati som blir resolusjonsorganer og høringspartnere eller som bare må finne seg i det rådmannen tilrår i de få sakene som kommer opp? Hvordan blir dette om 20-30 år? Hvilke beslutninger kan vi ta i dag og hvordan kan vi organisere oss i dag for å sikre vårt lokalsamfunn for lang tid fremover?

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester. Beiarn kommune er allerede med i 38 interkommunale samarbeider. Noen riktignok løst organisert mellom fagfolk, men andre enheter tilbyr tunge og viktige tjenester helt utenfor kommunens ordinære og direkte styrte apparat. Har vi reell lokalpolitisk styring og kontroll på de viktige samarbeidene?

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

KRITERIER FOR STATEN

Bred oppgaveportefølje

Ekspertutvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.

Statlig rammestyring

Etter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurdering redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

Rådmannens grunnlag for vurderinger og konklusjon

- Brev til landets ordførere fra kommunalminister Jan Tore Sanner, KMD.
- St.prop. 95 S (2013-2014)/Innst. 300 S – proposisjon og innstilling om reformen

- St.meld. 14 (2014-2015) - kommunereformen og nye oppgaver til kommunene
- Informasjon, rapporter og presentasjoner fra Fylkesmannen i Nordland om kommunereformen
- Fylkesmannens veileder «I Robeks forgård», samt veileder i økonomistyring for folkevalgte.
- Salten Regionråds behandlinger og rapport fra innleid konsulent – faktagrunnlag Salten
- Interne behandlinger og vedtak om kommunereformen, herunder egenvurderingen med saksfremlegg og vedtak om å bestå som egen kommune og å stoppe prosessen med nabokommunene
- Rapporter og intensjonsgrunnlag utarbeidet av nabokommuner i Salten
- NIVI Rapporter; utfordringer og veivalg/opprettelse av lokalutvalg – Røst
- Diverse artikler fra media, møterapporter, referater og presentasjoner
- Opplevelser og referansebakgrunn gjennom rollen som rådmann i Beiarn kommune.

Alle kommuner skal ta stilling til de ti kriteriene som er definert og godkjent av Stortinget gjennom behandlingen av Innst. 300 S (2013-2014). Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

I de følgende punktene er rådmannens vurdering oppsummert. Viktigste kilde vurderes å være egenvurderingen av tjenesområdene, som ble utarbeidet av intern arbeidsgruppe, men ikke ferdiggjort fordi kommunestyret fattet vedtak og terminerte fellesarbeidet.

Sett inn et bilde eller figur

1. TILSTREKKELIG KAPASITET

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å ha én stilling med god fagkompetanse gir ikke grunnlag for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagområdene.

Rådmannens vurdering:

Beiarn kommune har tilstrekkelig kapasitet til løse de løpende oppgavene vi har i dag innenfor primærtjenestene barnehage, skole, pleie- og omsorg og tekniske tjenester. Dog er det nødvendig i betydelig grad å samhandle med nabokommuner og myndigheter på overordnet nivå. Det er likeså helt nødvendig å inngå i ulike samarbeidsordninger, både formelle og uformelle, for å kunne tilby tilstrekkelig kapasitet innenfor sentrale tjenesteområder. Over år er de administrative ressursene betydelig redusert. Dette fører til at kapasiteten i perioder og innen enkelte områder ikke er tilstrekkelig. I perioder tar det derfor tid før saker blir behandlet ferdig. På den annen side prioriteres det hardt på hva kommunen skal delta på. Dette går blant annet ut over nasjonale høringer og andre undersøkelser der kommunen blir bedt om å komme med svar / synspunkter og i saker der kommune kan velge bort å utrede eget syn på den aktuelle saken.

På noen områder har kommunen smal administrativ kompetanse i saker som jevnlig behandles politisk. Ett eksempel kan være rammetimetallet i skoleverket der to-tre personer er reelt involvert, mens saken passerer helt opp til kommunestyret. Et annet eksempel er innen finansforvaltningen. Et tredje eksempel er innkjøpskompetanse eller juridisk kompetanse, som vi ikke har egne dedikerte ressurser til. Kommunen har ingen avtale med for eksempel advokat som kan bistå i eventuelle arbeids- og avtalerettslige spørsmål. Får vi vanskelige saker så må det påregnes kostnader som ikke er innarbeidet i budsjettet og som blir vanskelig å finne dekning for på små budsjettområder. I forhold til eiendomsskatt og kraftområdet for øvrig er det en tilsvarende løsning med et advokatkontor. På områder som f.eks. brann og renovasjon er kapasitet og kompetanse løst gjennom interkommunalt samarbeid lagt til egne selskaper organisert etter IKS-lovgivningen.

Å ha tilstrekkelig kapasitet over tid henger sammen med attraktivitet som arbeidsgiver. I forhold til det vi kan kalle daglige eller ordinære tjenester og rekruttering av kapasitet, har virksomhetene rapportert noe ulikt. I perioder er det få søkere til viktige stillinger. Særlig innen pleie og omsorg. Og det kan være krevende å få ansatt tilstrekkelig med folk. Dette ventes å bli betydelig mer utfordrende i et langsiktig perspektiv, da andelen eldre øker kraftig samtidig som folketallet og andelen i arbeidsaktiv alder går kraftig ned. Tilsvarende utfordring er det ennå ikke på undervisningsområdet, men her redde vi allerede nå av «arbeidsinnvandring». Inn- og utpendling til kommunale stillinger er blitt mye vanligere i de siste årene. Det er i perioder også vanskelig å rekruttere ledere. På administrasjonsområdet har vi en stabilitet som vi gledes over, men vi har erfart sårbarheten når vi må bytte personell i viktige stillinger. Utfordringene med rekruttering kan bli store allerede om ca 5 år da mange ansatte ventes å gå av med pensjon samtidig over en nokså kort periode. Dette vil gjenta seg om 10-12 år med en ny «bølge».

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten for fellesutredningen i Salten i delutredning A kap. 5.2 og i delutredning B kap. 3. Rådmannen oppsummerer BDO sitt syn slik:
En storkommune vil ha stordriftsfordeler og ikke ha nevneverdige utfordringer med tilstrekkelig kapasitet. Større fagmiljøer vil det også være enklere å rekruttere nye medarbeidere til. En viktig

faktor er at den store kommune har mye større muligheter til å håndtere uforutsette ting som påvirker kapasiteten, slik som sykefravær, vakanser i stillinger og store uvanlige saker.

Rådmannens konklusjon:

Innenfor de store og viktige tjenesteområdene som skole og pleie ser vi i dag ingen større gevinster i en kommunesammenslåing. Tjenestene forutsettes tilbudt der folk bor. Avstanden til nabokommuner vurderes å være så stor at kapasitet uansett må bygges lokalt på de fleste områder. Rådmannen må forutsette at det er politisk vilje til å prioritere administrative ressurser for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse også lederoppgavene på en effektiv og god måte. Vakanser og langtids sykefravær på områder der kapasiteten er knyttet til enkeltpersoner er imidlertid utfordrende allerede nå. I et langsiktig løp ventes dette å bli et problem – ikke bare en utfordring. Arbeidsfolk vil ikke finne seg i det presset det innebærer å sitte alene med viktig ansvar.

2. RELEVANT KOMPETANSE

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte, bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

Rådmannens vurdering:

Selv om det er krevende å rekruttere til enkelte stillinger hvor en ønsker bred kompetanse og mindre spesialisering enn tradisjonelle utdanningsløp og karriereveier tilsier, så har Beiarn for tiden god tilgang på søkere/ansatte innenfor de fleste primærtjenesteområdene. Merk dog kommentarene i punktet over. Administrasjonen og pleietjenester er spesielt sårbare. Det er avgjørende at vi har dedikerte medarbeidere som ikke bare hegner om sitt fag og primære arbeidsområde, men også yter utfyllende og overlappende kompetanse med kollegaer. Organisasjonen og samfunnet risikerer mye når enkeltpersoner slutter.

Kommunen utreder de fleste saker selv og klarer det stort sett innenfor de aktuelle frister. Sakene vurderes tilstrekkelig bredt utredet og det legges frem et godt beslutningsgrunnlag for politikken. De fleste saker vedtas enstemmig. Debattene i kommunestyret tyder imidlertid på nyanser som medfører at enigheten ikke er så fullstendig som stemmegivningen viser. Veldig få saker sendes tilbake til administrasjonen fordi de ikke er tilstrekkelig utredet. Rådmannen savner i enkelte tilfeller at saksutredningene kvalitetssikres av personell med spesialkompetanse. Særlig vil dette gjelde spesialisert IT-kompetanse, juridisk kompetanse og spesialisert plankompetanse, men til en viss grad også økonomisk kompetanse. Vi kan leve med det når det er ubehagelig å måtte lene seg på samarbeidspartnere og leverandørers kompetanse – men vi kan ikke akseptere å være « i lomma » på de.

Noen ganger, når det er hensiktsmessig, deltar kommunen i en type felles saksutredning. Dette skyldes ikke manglende kapasitet, men heller at samarbeidende kommuner arbeider mot å gjøre like vedtak. Dette gjelder spesielt samarbeidet i og i tilknytning til Salten regionråd sin aktivitet.

Beiarn kommune er rimelig ajour med pliktig planverk. Vi har imidlertid opplevd problemer med særlig kommuneplanens arealdel og vi ser som et annet eksempel, at delegasjonsreglementet ennå ikke er klargjort for politisk vurdering slik det skal tidlig i hver valgperiode. Vi må være ærlige på at ikke alt er helt «på stell».

Rollen som samfunnsutvikler er et annet område vi må spørre oss om fungerer godt nok. Evner vi å få frem de virkelig positive og betydningsfulle sakene og har vi relevant administrativ kompetanse til å bidra? Rådmannen er ikke overbevist og kan ikke konkludere entydig positivt på dette området. Vi har sett på både antallet saker av samfunnsmessig viktig karakter for kommunen og for omlandet og ser at det lokale engasjementet er knyttet til noen få ressurspersoner i administrasjonen og politikken.

Det er få ansatte på hvert område. Derfor blir det begrenset med fagmiljø og muligheten for faglig utvikling internt er begrenset. Men Beiarn kommuner har kompetente ledere som også benyttes som avanserte saksbehandlere. Det hjelper. Så får vi heller akseptere at vi mister noe kapasitet på ledersiden.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten og i sin delutredning A kap. 5 delutredning B kap. 3. Konklusjonene er tilsvarende det som er gitt under pkt. 1 over. Det er igjen stordriftsfordelen som løser kompetanseutfordringen. Det er lettere å rekruttere til en storkommune og det blir større fagmiljøer. Brede kompetanse som gir bedre kapasitet til å utrede saker og større miljø å spille på i kompliserte saker. Samtidig oppnås mindre sårbarhet ved at det er færre nøkkelpersoner.

Rådmannens konklusjon:

Det er på dette området kommunen er mest sårbar. For å dekke mange fagområder og oppgaver må en ha medarbeidere med stor breddekompetanse. Det har vi pr. tiden, så det blinker ingen varselamper nå. Men hva vil skje innen 10 år? Blir kravet til dybdekompetanse så mye større at vi ikke klarer å omstille og videreutdanne oss. Rådmannen tror vi får utfordringer det blir vanskelig å takle.

Allerede nå er det i perioder utfordringer for en mindre kommune å skaffe relevant kompetanse. Rådmannen vil likevel benytte anledningen å takke for den omstillingsvilje og -evne som over år er vist fra egne ansatte. Særlig innenfor det pedagogiske personalet og det helsefaglige apparatet har vi taklet nye kompetansekrav med egenutvikling og etterutdanning. Men også andre kjerneområder i kommunen er godt dekket i dag takket være dedikerte medarbeidere som har tatt nye kompetansekrav inn over seg. Det er avgjørende at vi har fått politisk forståelse for dette og at det avsettes ressurser.

Hvis oppgaveporteføljen utvides, får vi en markert større utfordring på dette området. Vi velger derfor å sakse inn aktuelle nye oppgaver her. Rådmannens konkluderer med at Beiarn kommune ikke har relevant kompetanse til å takle disse i dag – og må regne med betydelige utfordringer i å klare å rekruttere slik kompetanse om/når oppgavene kommer til kommunene.

AKTUELLE NYE OPPGAVER:

Regjeringen har fremmet Stortingsmelding 14 (2014-2015) om nye oppgaver til større kommuner. Meldingen gir en gjennomgang av hvilke oppgaver kommunene kan få ansvar for. Meldingen varsler en gjennomgang av den statlige styringen av kommunene.

De største kommunene kan også få ansvaret for videregående skoler og kollektivtransport. Det legges opp til i meldingen at kommunene generelt skal få større frihet fra statlig styring. Midler som i dag kanaliseres til fylkeskommunene vil således bli kanalisert til de kommuner som ønsker å ivareta disse funksjonene på et desentralisert plan.

ARBEIDSRETTEDE TILTAK

Ansvar for finansieringen og forvaltningen av VTA og VTO utredes nærmere med sikte på overføring til kommunene.

HJELPEMIDLER

Ansvar for hjelpemidler til varige behov kan overføres til kommuner på 15 000-20 000 innbyggere.

ARBEIDS- OG UTDANNINGSREISER

Ordningen med Arbeids- og utdanningsreiser kan overføres fra Arbeids- og velferdsetaten til større kommuner

TANNHELSETJENESTEN

Allmenntannhelsetjenesten, spesialisttannhelsetjenesten og fylkeskommunenes ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til større og mer robuste kommuner

HABILITERING OG REHABILITERING

Større kommuner kan få et større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Det skal utredes nærmere hvilke oppgaver innenfor rehabiliteringsfeltet kommunene skal få et større ansvar for, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.

PSYKISK HELSE – DISTRIKTSPSYKATRISKE SENTRE, DPS

Departementet foreslår å opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne. DPS'er vil i forsøket fortsatt være en spesialisthelsetjeneste. Det kommunale driftsansvaret skal utøves etter avtale med RHF, som fortsatt vil inneha det lovbestemte sørgeforansvaret.

NOTARIUS PUBLICUS' VIGSLER OG NOTARIALBEKREFTelser

Departementet mener at tingrettenes og Oslo byfogdembetes myndighet til å forestå vigsler kan overføres til kommunene. Kommunene kan også gis notarialmyndighet til å bekrefte underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi, i tillegg til de andre notarius publicusmyndighetene.

KLIMA- OG MILJØFORVALTNING

Forvaltning av små verneområder etter naturmangfoldloven § 62 kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utberedelse, kan overføres til større kommuner. Myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportsbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.

DET BOLIGSOSIALE OMRÅDET – TILSKUDD TIL ETABLERING I EGEN BOLIG OG TILSKUDD TIL TILPASNING AV BOLIG

Departementet foreslår at midlene til tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. Forslaget om å overføre tilskuddene innebærer at statens administrasjon bortfaller. Husbanken har i dag oppgaver med blant annet å fordele tilskuddsmidlene mellom kommunene, og med rapportering og kontroll av bruken av midlene. Disse oppgavene vil falle bort, slik at det kan frigjøres ressurser til andre viktige oppgaver i Husbanken. Husbanken skal fortsatt ha en rolle som veileder overfor kommunene på det boligsosiale området.

IDRETTSFUNKSJONELL FORHÅNDSGODKJENNING AV SVØMMEANLEGG

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller kan overføres til kommunene.

TILSKUDD TIL FRIVILLIGSENTRALER

Det vil være hensiktsmessig å overføre ansvaret for å gi tilskudd til frivilligsentraler til kommunene.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

De fleste kommuner vil også etter kommunereformen være for små til å kunne ivareta ansvaret for videregående opplæring uten omfattende interkommunalt samarbeid. Departementet mener derfor at ansvaret for videregående opplæring ikke kan overføres til kommunene generelt. Ansvaret for videregående opplæring kan overføres til de største kommunene.

SKOLESKYSS

Regjeringen foreslår at ansvaret for skoleskyssen kan overføres til kommuner som overtar ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

UTVALGTE KULTURLANDSKAP I JORDBRUKET

Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

TILSKUDD TIL VERDENSARVOMRÅDENE

Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET

Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunene

TILSKUDD TIL TILTAK I BEITEOMRÅDER

Med større kommuner og generelt bedre landbruksfaglig kompetanse foreslår departementet at forvaltningsansvaret for ordningen kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

KOLLEKTIVTRANSPORT

Det fylkeskommunale ansvaret for kollektivtransporten, inkludert TT-ordningen, kan overføres til de største kommunene. Forutsetningene for at en kommune skal ha ansvar for kollektivtransporten er at kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion (geografisk funksjonelt område) og som har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtransporttilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad. Ansvar for skoleskysst kan overføres til kommuner som overtar ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

LOKAL NÆRINGS- OG SAMFUNNSUTVIKLING

Når utredninger og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunenes rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner som planlegges fremmet for Stortinget i vårsesjonen 2017.

3. TILSTREKKELIG DISTANSE

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

Rådmannens vurdering:

Positiv utvikling i et lokalmiljø og i en kommune skjer ved at dedikerte ressurspersoner tar tak og ansvar, får andre med seg og gjerne bidrar utover egen private sfære. Beiarn har kanskje for få slike? Ekspertutvalgets beskrivelse kan oppleves støtende for nettopp slike personer, men er nok ikke ment slik. Det er primært kommunens rolle som myndighetsutøver og forvalter som oppstiller de kravene ekspertutvalget stiller. Vi forstår ekspertutvalget slik at punktet særlig gjelder administrasjonen i kommunen, men saksbehandling i kommunelovens forstand skjer også ved politisk behandling.

Lokale ressurspersoner går ofte igjen i ulike roller. Det går en lokal historie om ei dame som var svært engasjert i ulike lags komitèarbeid og en dag kom til å spørre personen som jobbet dugnad ved siden av seg; «Hvem er vi i dag?»

Både på administrativ side og i politikken vurderes ekspertutvalgets fokus som relevant. På den ene side har man avhengigheten til engasjerte bygdefolk og på andre siden den reelle faren for at tilliten til upartiskhet brytes.

Det fine er at politikere er politikere, nettopp bare når de er på formelle møter. Ellers er de ombudsmenn som både kan og bør snakke og være snakkende til. At politikere, i ombudsrollen, skulle falle for fristelsen å love å løse en sak, for eksempel for naboen, er ikke vurdert som et spesielt problem i Beiarn. Til de er de for rutiner og kloke. På formelle politiske møter i kommunen er det da

også gode rutiner for håndtering av habilitet. Men vi kommer likevel aldri unna en viss mistanke om at «noen har snakket sammen» i forkant, på gruppemøter i partiet eller på andre arenaer.

I administrasjonen må forventes en større profesjonalitet enn i politikken. Grensegangen mellom administrasjon og politikk, en god forståelse for kommunelovens regler på området og et godt og etterlevd delegasjonsreglement er kjernen til at også administrasjonen bidrar til tilstrekkelig distanse. Når visse ansvar er delegert til administrasjonen så fremstår klagerettsreglene som tydelige. En gjennomgang viser at Beiarn kommune mottar svært få klager. Dette vurderes som et tydelig tegn på gode rutiner og jevnt over tilstrekkelig distanse.

For at kommunenorge skal kunne fungere effektivt i en tid med stor oppgavebredde og med økt grad av rettigheter knyttet til både tjenester og myndighetsutøvelse er flere oppgaver delegert til administrasjonen. Med små lokale forhold kan det være en utfordring at ansatte er både fagperson, forelder, aktiv i ansattes organisasjoner og aktiv i lokalmiljøet ellers – i en og samme sak. Rådmannen vil derfor si det er generell forståelse for argumentet, men at dette håndteres bra i Beiarn kommune.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin delutredning B kap. 4. BDO viser til NIBR rpt. 2001 som fant at små kommuner har utfordringer knyttet til habilitet og en NIBR studie fra 2001 som fant at små kommuner har utfordringer med små saksbehandlingsressurser og å overholde frister.

BDO har funnet at flere små kommuner, også i Salten, har utfordringer med tette bånd mellom ansatte og innbyggere. Små kommuner har oftere utfordringer med habilitet både i politikken og i administrasjonen. På den annen side sier NIBR at i små kommuner er det ofte gjennomsiktige forhold som gjør det vanskeligere å skjule forskjellsbehandling.

Rådmannens konklusjon:

Tilstrekkelig distanse er etter rådmannens syn en løpende problemstilling som alltid må være i fokus. Beiarn kommune har dette «på stell» i tilstrekkelig grad og dette punktet oppleves ikke å være en relevant problemstilling som i seg selv er et argument for kommunesammenslåing.

At Beiarn kommune har få problemer med dette i dag er ikke det samme som at det ikke vil oppstå i fremtiden. Det vil derfor være avgjørende at dette blir vurdert i alle sammenhenger, ved f.eks. valg til medlemmer i råd og utvalg og representanter. Det er også viktig at temaet har fokus under så vel politikeropplæring som intern kursing og er en viktig del av rådmannens internkontroll.

4. EFFEKTIV TJENESTEPRODUKSJON

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

Rådmannens vurdering:

Kommunens apparat tilbyr tjenester gjennom hele livsløpet. Fra seksualundervisning på skola, veiledning til gravide og til en verdig avslutning av livet hjemme eller på sykehjemmet. Fellesnevneren er at disse tjenestene må leveres i rimelig nærhet til der folk er og bor.

Kommunens tjenester er budsjettert innenfor rammeområder og regnskapssystemene bidrar til at uansett hvordan vi organiserer oss, så skal vi rapportere til bla.a. Statistisk Sentralbyrå, slik at vi vet hvor mye penger vi bruker på hver enkelt funksjons- eller arbeidsområde. Over tid kan vi derfor både se på egen utvikling og på hvor mye ressurser vi bruker i forhold til andre kommuner. Beiarn kommune har hatt og har fremdeles økonomiske ressurser som bidrar til lokalpolitiske prioriteringer andre kommuner rett og slett ikke har råd til. Det har ikke vært nødvendig å prioritere så strengt som mange små og ellers sammenlignbare kommuner i distriktsnorge. Vi har vist vilje og god evne til å arbeide med økte inntekter fra særlig kraft og i den siste tiden også finansområdet. Innbyggerne i Beiarn har derfor kunnet nyte godt av en viss fordelingspolitikk og delvis billigere tjenester enn naboer. At vi tilbyr gratis barnehageplass og fra dette året bare tar eiendomsskatt fra verker og bruk er eksempler på at vi ikke sender så stor regning til innbyggerne som vi kunne gjort. Det er klare tegn i tiden på at dette ikke kan fortsette.

Kommunenes tjenester tilbys i det vi må beskrive som en desentralisert struktur. Vi kunne for lengst samlet tjenester bedre. Ut fra et økonomisk ståsted ville det gitt langt mer effektiv drift, altså lavere driftskostnader. Det er mulig å effektivisere ved å endre tjenestestrukturen både innen skole/barnehage og innen omsorg. Rådmannen har inntrykk av at å avstå fra en økonomisk optimalisert drift var en lokalpolitisk avgjørende del av avgjørelsen om å fortsette som egen kommune. Vi vil vise at vi er herrer i eget hus. Allerede dette driftsåret har vi fått klare varsler om at det ikke kan fortsette som nå. Vi har altså både latt være å kreve betaling der vi kunne gjort, altså å øke inntektene og avstått fra å kutte kostnader ved strukturrasjonalisering.

At kommunen har belastninger og smådriftsulemper med det vi må beskrive som ekstremt spredt og desentralisert bebyggelse må også tas til debatt om vi skal kunne fortsette som egen kommune. Herunder ville grensejusteringer også kunne bidratt til mer effektiv drift, men ikke på et nivå der vi bare kunne gjennomført for eksempel overføring av Evjen til Gildeskål og ellers fortsatt som før. Inntektssystemet til kommunene er under endring og over bare noen få år vil vi tape på det på et nivå som i seg selv tilsier en langt med effektivisert drift.

En større kommune ville nok tatt grep på dette området. Over tid vil man ikke kunne akseptere store forskjeller i tjenestetilbudet og prisen på dette innenfor en og samme kommune. Visse tjenesteområder vil stå i fare for å bli rasjonalisert bort i en annen struktur, men på den annen side vil det være den reelle kompetansen og den avtalte interne organiseringen som avgjør hvorfra stedsuavhengige tjenester skal presenteres.

Rådmannen er redd kostnadene ved økt interkommunalt samarbeid om effektiviserte og spesialiserte tjenester, blir en reell trussel mot lokaldemokratiet når det blir svært få endringer i Salten – om noen i det hele tatt.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin sluttrapport spes kap. 6 og i delutredning B kap. 1.3 og 3. BDO finner at det er begrenset med stordriftsfordeler om noen ved en kommunesammenslåing. Dette gjelder særlig på barnehage, skole, samt på pleie og omsorgstjenestene. Der det kan hentes ut stordriftsfordeler er på administrasjon og tekniske tjenester. Samtidig kan det på områder som myndighetsutøvelse tas ut stordriftsfordeler i noen tilfeller. Men BDO sier også at på områder som f.eks. barnevern er små kommuner ofte svært gode. Beiarn sitt samarbeid med Saltdal på dette området har fått gode skussmål, både i forhold til økonomi og kvalitet.

Rådmannens konklusjon:

En kommune bør alltid søke å effektivisere sin tjenesteproduksjon. Beiarn kommune har både potensiale til og behov for å effektivisere. Allerede for årsbudsjettet for 2017 er det behov for

merinntekter/mindreutgifter pt. vurdert til varig effekt på kr 6 - 8 millioner. Etter det er oppnådd bør man søke årlig effektivisering på 2-3 mill/år og da mest på kostnadssiden. Første års effektbehov utgjør grove 7 % av midlene som fordeles til drift. Vi må snarest starte denne jobben - ellers kan vi neppe, i et lengre tidsperspektiv, fortsette som egen kommune.

5. ØKONOMISK SOLIDITET

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

Rådmannens vurdering:

Beiarn kommunes økonomiske situasjon er på mange måter annerledes en det som er vanlig. Balansesituasjonen er tilnærmet unik i nasjonal sammenheng og på driftssiden har vi ekstraintekter fra kraft som i nokså mange år har vært avgjørende for det som må beskrives som et velutviklet og godt tjenestetilbud. Siden slutten av 2013 har vi også kunnet påregne viktige finansinntekter som følge av den nevnte balansesituasjonen etter at kommunen solgte aksjene i Sjøfossen Energi AS for 201 MNOK.

Det er politisk besluttet å ha en desentralisert struktur, og dermed kostbar drift på skole/oppvekst og delvis også på pleie/omsorg. Disse to områdene utgjør mer enn 75 % av midlene som fordeles til drift.

Kvaliteten vurderes som høy pr dato på helse- og omsorgstjenestene og på barnehageområdet. Om kvaliteten er like høy på skoleområdet er nok diskuterbart, jfr. utredningen om skolestruktur. I alle fall så presses de årlige budsjettene av denne satsingen. Også Beiarn kommune har etablert funksjonelle rutiner for økonomirapportering og kommunen har dyktige ledere som utøver streng budsjettkontroll. Vi tør derfor påstå at politikerne kjenner den aktuelle økonomiske situasjonen godt.

I disse dager presenteres virkningene av nytt inntektssystem for landet. Systemet er kraftig endret men å beregne konkret virkning for oss er ikke så lett. Vi vet at vi mister 600.000 i årlig sentralt skjønn som vi har vært kompensert for fast siden siste større omlegging og vi vil tape på omlegging av de distriktpolitiske virkemidlene ved at disse slås sammen og gjøres avhengig av folketall og folketallsutviklingen, men vi vinner isolert sett ca 1,2 mill pr år på et nytt kriterium som er innført og som hensyntar reiseavstand til sentra med mer enn 5.000 innbyggere. Skatteelementet i IS (Inntektssystemet) endres til ugunst for kommuner med næringslivsutvikling som vår, men detaljene er høyst uklare på dette området. Så er det slik at hele reformen skal finansieres noen lunde innenfor den totale kommunerammen, og det er bestemt at kommuner som går sammen både skal være «fredet» i 15 pluss fem år og i denne tidsperioden motta rammetilskudd etter dagens ordning. I tillegg vil sammenslåtte kommuner oppnå reformstøtte og engangs støtte. Gjør vi visse forutsetninger om dette og tar hensyn til at inntektene fra systemet i større grad skal betales pr. innbygger, så må vi påregne å tape statsinntekter hvert år, målt krone for krone. Vi blir altså stadig mer avhengige av hvilken betaling vi skal ta for de kommunale tjenestene, hvordan kraftinntektene utvikler seg og hva vår faktiske avkastning på finansplasseringene blir.

De økonomiske og tjenestemessige planene vi legger bør ha en langsiktighet i seg som tar hensyn til det nevnte. Her har vi vel noe å gå på? God planlegging og gode planer reduserer risikoen for uforutsette hendelser som igjen kan skape brå endringer i tjenestetilbudet. Kommunens potensiale for effektivisering gjennom blant annet strukturendring vil frigjøre budsjettmidler. Om det er politisk vilje til å gjøre det i et langsiktig perspektiv er rådmannen mer i tvil om. Fra andre steder i landet vet vi at det er lett å gi ekstragoder samt billige og gode tjenester. Å ta bort slike er verre. Det har en politisk kostnad man nødvendig tar – uansett hvem som sitter i posisjon. Nødvendigheten av en slik tøff prosess

kan rådmannen bare be om å bli trodd på. Den må forstås, formidles og gis støtte gjennom langsiktige planer som alle stiller seg bak. Da kan det gå økonomisk greit å fortsette som egen kommune. Men bare da. Vi registrerer at vi ikke lengre oppnår skjønnsmidler til drift fra Fylkesmannen. Det er kanskje ikke grunn til at vi skal det heller, når vi ikke utnytter vårt eget inntekspotensiale.

Hvordan vi velger å bruke avkastningen av de ca 230 MNOK vi har til aktiv forvaltning vurderes å være av største betydning. Det er ikke lett for en innlands distriktskommune å ta næringsmessige grep som med sikkerhet bidrar til flere, nye og gode arbeidsplasser folk vil ha og flytte til bygda for å konkurrere om. Hvilke strategier som skal velges, hvordan vi organiserer oss på næringsiden og hva slags delaktighet kommunen skal velge er viktig å bli mer forutsigbar på. Rådmannen tør tilrå en aktiv eierpolitikk med klare mål og en klar profil på hva Beiarn skal være kjent for i fremtiden. Så må vi innse at vi trenger betydelig kompetansebistand og finansiell bistand utenfra til gjennomføringen. Kommunen har få ressurspersoner og lite ledig privat kapital til å bære de tunge og viktige sakene frem.

Kommunen har investert bra i lokal infrastruktur (veier og bredbånd) og rår også over ledige tomteområder og noe ledig og potensielt ledig bygningsmasse. Vi står imidlertid ovenfor viktig og kostbar utbygging innen vannforsyningen, bredbåndsdekningen må bli ennå bedre og ikke minst må mobildekningen bedres. Så må det jobbes målrettet med boligpolitikken innenfor akseptable økonomiske risikorammer. Gjeldsgraden er allerede nå høyre enn ønsket, men sett mot aktivasjonen er sårbarheten for renteøkning og –svingning håndterbar. Gode planer som følges opp og gjennomføres, gir investeringsrom få naboer kan vise til.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sin delutredning A kap. 7. BDO benytter i det vesentlige målekriterium som er kjent fra fylkesmannens anbefalinger og som Beiarn kommune også rapporterer til eget kommunestyre, kommunerevisjonen, KOSTRA/SSB og fylkesmannen. BDO presenterer tallmaterialet for kommunene i Salten og kommenterer dette i forhold de kriteriene fylkesmannen har gitt om blant annet anbefalte nivåer. Beiarn kommer dårlig ut på noen og bedre ut på andre og har tillatt seg å mene noe om kvaliteten på noe av materialet. BDO trekker etter rådmannens vurdering, konklusjoner basert på et mangelfullt tallmaterialet. I denne saken tillegges det derfor ikke spesiell vekt. Men rapporten vedlegges i sin helhet. BDO ser også på mulige virkninger av nytt inntektssystem. Dette er basert på den kunnskapen BDO (og alle andre) hadde høsten 2014. I det perspektivet blir konklusjonen til BDO (sluttrapport pkt. 6.5.4) at en sammenslåing vil gi en bedre og mer stabil økonomisk soliditet, enn kommunene vil klare hver for seg. BDO viser at Gildeskål og Beiarn kommuner skiller seg ut positivt på flere områder, men det påvirker ikke konklusjonen nevneverdig.

Rådmannens konklusjon:

Kommunenes økonomi er i utgangspunktet solid og kommunen har rimelig gode rutiner og god oversikt. Det som vil avgjøre kommunens langsiktige økonomiske soliditet, er den politiske viljen og evnen til å ta de driftsøkonomiske effektiviseringsgrep som er nevnt i punktet over.

Beiarn kommune har negativ innbyggervest og ligger godt bak SSBs prognoser. Alderssammensetningen er skjev og dette gjør det dessverre lett å forutse også videre folketallsutvikling. Fremtidige planer må baseres på realistiske prognoser på dette området.

Håndtert riktig har Beiarn kommune en økonomisk soliditet som gjør det mulig å fortsette som egen kommune.

6. VALGFRIHET

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

Rådmannens vurdering:

En liten og meget spredt bebygd kommune som Beiarn har begrenset mulighet for å tilby flere valgalternativer innenfor tjenestene. Vi har forståelse for et politisk ønske om fortsatt å kunne tilby tjenester og å satse videre med en kommunal fordelingspolitikk, men dette er ikke forenlig med ønske om å bestå som en egen kommune. Her må tjenester og oppgaver konsentreres og avgrenses slik at det er økonomisk og bemanningsmessig rom for å satse på de lovpålagte basistjenestene der det reelle behovet er økende.

BDOs vurdering:

BDO har behandlet dette kriteriet i sluttrapporten særlig kap. 6 og i delutredning B kap. 3. Når BDO i de samme kapitlene også omtaler mulighetene for stordriftsfordeler og effektivisering finner de at det ikke er sannsynlig å oppnå. Men BDO mener at der man ikke kan oppnå stordriftsfordel kan det være at man kan øke valgfriheten gjennom en kommunesammenslåing. Dette fordi en større enhet har mer å kjøre med og grunnlag for å etablere nye tilbud som måtte bli etterspurt bedre enn de små tidligere kommunene hver for seg.

Rådmannens konklusjon:

Ved å bestemme den fremtidige kommunestrukturen har kommunestyret avgrenset innbyggernes tjenestemessige valgfrihet. Som tidligere nevnt er det en sammenheng mellom størrelse og utbud og over tid vil ikke en og samme kommune kunne ha store forskjeller i kvalitet og tilgjengelighet til tjenestene. Basistjenester må dessuten tilbys i rimelig nærhet til der innbyggerne bor. Her har Beiarn kommunestyre gjort et verdivalg for sine innbyggere.

Å følge opp det samarbeidet vi allerede har i Salten og å utvide det, kan gi større valgfrihet, men vil samtidig gi mindre reell lokalpolitisk kontroll og styring.

7. FUNKSJONELLE SAMFUNNSUTVIKLINGSOMRÅDER

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

Rådmannens vurdering:

Det har over mange år vært en klar trend at folk søker til byer og sentrale strøk. Dette er ikke spesielt for Norge, men gjelder hele Europa. Det lages oversikter over det som er kalt felles eller funksjonelle bo- arbeids- og serviceregioner (BAS-region). Og SSB har i mange år definert og laget oversikter over tettsteder. Beiarn har ingen tettsteder etter SSB sin definisjon og Beiarn ligger i reisetid for langt unna viktige samfunnsfunksjoner til å være en definert del av en BAS-region. Særlig Norsk institutt for by- og regionsforskning, NIBR, har i mange år forsket seriøst på forskjeller i utviklingen til tettsteder og naturlige BAS-regioner målt mot geografiske områder som f.eks Beiarn. For å skrive det forsiktig så kommer vi ikke spesielt godt ut i slikt forskningsmateriale.

For at innbyggere skal føle trygghet, ville investere, satse og kjenne på trivsel for seg selv og sin familie, ja rett og slett være en del av et fullverdig samfunn, må man ha rimelig nærhet og sikker tilgang alle de elementer som inngår innen arbeid, tjenester og fritidstilbud av både offentlig og privat karakter.

Selv om Beiarn ikke i dag er en del av en BAS-region og heller ikke har tettsteder som gjør det enklere å etablere fellestilbud som hele bygda har behov for og vil hegne om, så er det ikke så langt unna at vi har det. Vår tilgang er ikke avhengig av båt, når vi ser bort fra nordsiden av fjorden. Vi kommer til «alt tenkelig» (Bodø) innen halvannen time og vi kommer til «det meste» (Saltdal og Fauske på vel en time. Gode og godt vedlikeholdte veier både internt i kommunen og inn/ut herfra er altså av største betydning. Det arbeides nå med en ny samferdselsløsning sammen med Bodø og Saltdal kommune. Uavhengig av struktur vil realiseringen av den pakken det jobbes med gjøre at store deler av kommunens innbyggere vil være innenfor akseptabel varig pendleravstand. Vi kan altså bli en del av en BAS-region. Beiarsamfunnet har viktige kvaliteter både som produsent av mat, som tilbyder av tjenester og som rekreasjonsområde i Salten. Rådmannen tør derfor påstå at realiseringen av den felles samferdselspakken vil gjøre Salten mer funksjonell.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet i sluttrapporten og i delutredning A kap. 5 og 6 og i delutredning C kap. 2. BDO har ikke dette kriteriet spesifikt vurdert. Men de henviser til betydningen av helhetlig samfunnsplanlegging flere steder i sine delutredninger når de kommenterer næringsutvikling, samferdsel, arbeidspending, rekruttering og å beholde kompetanse. BDOs utgangspunkt er at store enheter bedre kan ivareta større og mer regionale oppgaver bedre enn kommunene hver for seg. Større fagmiljøer vil lettere kunne skaffe seg nødvendig kompetanse og drive faglig utvikling. Dette har betydning for en helhetlig samfunnsutvikling. BDO henviser til de beskrevne BA/BAS regionene både fra NIBR og også fra NORUT 2013. BDO påpeker at integrasjonen mellom mange kommuner (NIBR inndelingen) er svak siden kommunen selv er egen BA-region. I denne inndelingen er Gildeskål og Bodø en BA-region.

Rådmannens konklusjon:

Salten-naboene har egeninteresse i å bidra til å ta vare på Beiarsamfunnet, men Beiarn er helt avhengige av sitt omland. Som kommune bør vi oppføre oss i forhold til en slik type erkjennelse.

8. HØY POLITISK DELTAKELSE

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest –

valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

Rådmannens vurdering:

Kommunene organiserer seg i stor grad slik de vil. Beiarn kommune har valgt formannskapsmodellen og har to politiske utvalg i tillegg til formannskap og kommunestyre. Øvrige organer som er pålagt, type elderråd og kontrollutvalg mv, er selvsagt også på plass. Spørsmålet er likevel om alle organer innbys til aktiv deltakelse i viktige beslutningsprosesser.

Å drive lokalpolitikk er frivillig og vi må innrømme dårlig betalt arbeid. Samtidig vurderer rådmannen det som et stadig mer komplekst arbeid. Det kommunale ansvaret har økt voldsomt de siste tiårene og alt ansvaret ligger i utgangspunktet hos kommunestyret. Ikke bare det ansvaret kommunestyret *vil* ha. Det er altså blitt vanskeligere å inne ha rollen som lokalpolitiker. Når en økt oppgavemengde kombineres med økt kompleksitet, økte rettigheter til mottakerne av tjenestene og de økonomiske betingelsene er ytterst stramme, da har du mye av det faktiske utgangspunktet for den typiske lokalpolitikeren. Det norske demokratiet bygger på disse dedikerte sliterne. Takk til dem alle.

Det er lagt til rette for gjennomgående representasjon i Beiarn som har et kommunestyre på 15 og fem medlemmer i de tre underutvalgene formannskapet, driftsutvalget og plan- og ressursutvalget. Oppgavemengden er sterk varierende der det blir mindre saker å ta konkret stilling til i driftsutvalget.

Politikertreningen blir derfor forskjellig og det er nok slik at det er noe relativt få faste som uttrykker seg i både underutvalg og kommunestyret. Ser vi tegn til dalende interesse? Rådmannen tror det og beklager det. Godtgjørelsene ble hevet for kort tid siden og det er ikke det at det meldes mye forfall, men handlingsrommet til den ferske menige politikeren er vel å regne som svært lite.

Dessverre ser ikke rådmannen spesielle tegn som tilsier bedre tider. Vi har allerede beskrevet behovet for en tøffere prioritering basert på trange økonomiske rammer. Beiarn kommune har ikke oppgående lokalutvalg. Regionale media er sjelden eller aldri til stede på politiske møter i underutvalg og mer sjelden også i kommunestyret. Lokalradioen sender direkte fra kommunestyremøtene, men daler likevel interessen for lokalpolitikken?

Det er lav terskel for å ta kontakt med den politiske ledelsen i kommunen. Ordfører, varaordfører og utvalgsledere er lett tilgjengelige og omgjengelige. Faren er at presset på disse blir så stort at de demokratiske prinsippene, nedfelt blant annet i kommuneloven, faller.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette spørsmålet i sin delrapport D under pkt. 2. BDOs funn er i samsvar med rådmannens vurdering over. BDO peker allikevel på at Gildeskål kommune skiller positivt ut på flere områder i forhold til de andre kommunene i Salten.

BDO har vurdert politikernes kompetanse. De peker på en komplisert politisk hverdag der politikerne skal forholde seg til en rekke lover og regler og at kompetansen i mange tilfeller ikke strekker til. De mener at dette løses ved at man frikjøper politikere slik at de får bedre tid til å sette seg inn i saker og regelverket rundt dem.

Rådmannens konklusjon:

Siden Beiarn kommune skal fortsette som egen kommune er det av stor betydning at det satses videre på en god politikeropplæring og at egen organisering drøftes jevnlig. Den faktiske innbyggerforståelsen for kommunens roller og forestående oppgaver må bli bedre med bedre systemer for informasjon.

9. LOKAL POLITISK STYRING

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

Rådmannens vurdering:

Beiarn kommune deltar i en rekke interkommunale samarbeid. Vi mener totaltallet nå er på 38. Ikke alle er formelle samarbeider, men blant samarbeidene er det 13 selskaper. De mest løse samarbeidene dreier seg om fagnettverk på avgrensede tjenesteområder. Disse nevnes spesielt fordi de etter rådmannens syn fungerer som gode buffere for faglig ensomhet. Fagnettverk kan være effektive arenaer for konkret oppgaveløsning, erfaringsutveksling og utviklingsorientert aktivitet på tvers av kommunegrensene. Uformelt samarbeid som fungerer er kostnadseffektivt og positivt for primærkommunene og deres innbyggere. Etter rådmannens syn er dette ikke kommet godt nok frem i utredningsarbeidet som til nå er gjort. Det er godt klima for slikt samarbeid i Salten og det har vært det i mange år. Salten Regionråd har spilt en vesentlig rolle i å utvikle slikt klima. Det er viktig å få frem selv om det ikke har med den politiske styringslinjen å gjøre. Etter kommunelovens bestemmelser tilligger det rådmenn å bidra til effektiv drift. Det er innenfor det administrative ansvaret å styre og å organisere slikt samarbeid, men Saltenkommunene kunne nok blitt bedre til å fortelle denne «historien» til egne kommunestyre gjennom bedre, enkle og standardiserte rapporteringsrutiner.

Når kommunene etablerer formelle strukturer rundt det interkommunale samarbeidet innskrenkes informasjonsstrømmene opp til det lokalpolitiske nivået og det reelle politiske ansvaret overlates til samarbeidsorganets ledelse og styrer. Tilbake står enkeltkommunen med en økende andel av kommunebudsjettet på posten for kjøp av tjenester. Rådmannen følger ekspertutvalget på dette punktet, at et utstrakt formelt interkommunalt samarbeid svekker den lokalpolitiske styringen.

Beiarn kommune har ellers vedtatt og praktiserer omfattende delegasjon og subdelegasjon. Det registreres få klager på vedtak fattet av administrasjonen etter fullmakt. Det er heller ikke registrert lovlighetsklager eller klager av større betydning, på vedtak fattet av utvalg etter fullmakt. Det er også sjelden at saksfremlegg blir returnert til administrasjonen for ytterligere utredning i den politiske behandlingen. Når det har skjedd har dette vært knyttet til nye opplysninger eller politisk ønske om å behandle flere saker samtidig eller i en sammenheng. Saksutredninger er i svært liten grad returnert på grunn av manglende faglighet i utredningen.

Rådmannen minner ellers om at departementet utreder en generell hjemmel i kommuneloven som gir anledning for å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller kommunene på grunn av avstander ikke ønsker å slå seg sammen. En slik generell hjemmel kan erstatte hjemlene i særlovene (finnes i dag blant annet i plan og bygningsloven, helse- og omsorgstjenesteloven, folkehelseloven, kommuneloven og brann- og eksplosjonsvernloven). Skulle dette gå gjennom innskrenker det den reelle lokalpolitiske styringen ytterligere – kanskje også på viktige tjenesteområder.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette spørsmålet i sin delrapport D under pkt. 2. BDO drøfter det demokratiske problemet ved deltakelse i interkommunale samarbeid og rekruttering til styreverv i samarbeidene. BDO påpeker innbyggernes reduserte mulighet til å stille politikerne til ansvar når det etter BDOs oppfatning ikke er helt tydelig hvem som har ansvaret. BDO mener dette er et større problem for de minste kommunene, som Beiarn, Gildeskål og Hamarøy og at det kan løses ved kommunesammenslåing. Ved en kommunesammenslåing vil behovet for interkommunalt samarbeid bli redusert.

Rådmannens konklusjon:

Interkommunalt samarbeid reduserer både demokratisk innsyn og kontroll. Når vi ser på hvilke samarbeid Beiarn kommune deltar i, mener rådmannen likevel at dette ikke er noe stort problem. Som det også fremgår av vedlagte interne kartlegging og politiske sak er Beiarn kommune helt avhengige av dagens interkommunale samarbeider for å kunne levere på lovpålagte og andre viktige tjenesteområder.

Det blir ikke færre interkommunale samarbeider av at vi skal fortsette som egen kommune. Det blir flere – og den lokalpolitiske styringen blir dårligere. Full oppmerksomhet om dette er nødvendig.

10. LOKAL IDENTITET

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati.

Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Rådmannens vurdering:

Beiarn kommune har ikke tatt noe entydig retningsvalg i prosessen som viser hvilke naboer vi identifiserer oss nærmest til. Rådmannen tør likevel peke på de funn som er gjort i arbeidet som er nedlagt. Dette tyder på at kommunens innbyggere samlet sett har en større kulturell, tjenestemessig og identitetsmessig nærhet til Bodø enn til andre nåværende kommuner i Salten. Bodø er byen vårres hvor vi både drar for å kose oss og å innhente kunnskap. Det er byen vi reiser til for å reise videre eller bli værende i, det er byen som tilbyr sykehus, spesialtjenester og kulturopplevelser i fleng og som tar godt vare på Saltværingene som besøker den og som gir alternative karrierevalg for vår ungdom.

Ser vi på dette fra Evjen, Moldjord eller fra Hågen eller Tollådal blir bildet naturlig vis mer nyansert. Innbyggerne har ulike behov og preferanser, men vi kommer ikke unna at Bodø som kommune har i seg kraft og styrke til både å organisere og utvikle seg til å ta var på seg selv og sitt omland.

Hvordan er det så med vår egen identitet? Hva har vi å være stolte av? Hvilken historie bærer vi på som vi preges av? Ville vi mistet noe av våre særtrekk i en annen struktur? Det overlates til andre å gi faglige gode svar innen dette området, men når rådmannen registrerer resultatet av folkeavstemming

landet rundt, og gjennomgangsmelodien er at innbyggere landet rundt ikke vil slå seg sammen med naboen, så er nok stemmegivernes følelse og identitet til stedet sitt mer avgjørende enn tørre fakta fra minister og departement, fylkesmenn, ordførere og rådmenn. Landets øverste myndighet kunne kanskje vært bedre forberedt på dette nettopp dette.

Den typiske beiarværingen tilhører verken fjordfolket eller fjellfolket, men er et omfarende, lærende og våkent menneske som vet godt om sin egenart og som snakker godt om sitt hjemsted. Vi stikker oss ikke frem unødig og vi roper langt fra høyest, men vi bærer på en stolthet som ikke er til å tulle med. Det må både samarbeidsparter, nye landsmenn og besøkende finne seg i – uavhengig av fremtidig kommunestruktur.

BDOs vurdering:

BDO behandler dette kriteriet mer generelt i sin utredning både i sluttrapporten og i delutredning D kap. 2 og 3 om valg og lokalutvalg og bruk av disse. BDO beskriver muligheter for lokalpolitisk deltakelse og påvirkning. BDO sier noe om hvilke muligheter det kan være for å gi et kommunedelsutvalg reelle arbeidsoppgaver og myndighet i styringen av «den gamle kommunen» i den nye kommunen. I sluttrapporten blir dette behandlet flere steder under hvert av sammenslåingsalternativene.

Rådmannens konklusjon:

Det er flere tegn i Beiarfunnet som peker på sterk lokal identitet. Det er høy valgdeltakelse, et betydelig antall lag og foreninger i forhold til folketall og mange Tordenskjoldssoldater som har fått og vil få sin vel fortjente kulturpris som vel fortjent takk. Den identiteten innbyggerne har til sitt sted; Evjen, Tvervik, Arstad og så videre, har utgjort en begrensende faktor den tiden ny kommunestruktur var til faktisk vurdering. Dersom ny struktur noen gang på nytt skal diskuteres, bør ikke dette tas så lett på i prosessen. Om man gjør det vil i alle fall en frivillighetslinje være dødfødt.

HOVEDKONKLUSJON

Beiarn kommune har tatt sin beslutning. Det er ikke aktuelt å gå frivillig gå sammen med andre kommuner under den reformen som nå går. Rådmannens vurdering er at alle kriteriene fra ekspertutvalgets ikke er like viktige når man skal se på konsekvens av kommunestyrets beslutning. Etter rådmannens syn bør følgende kriterier tillegges mest vekt i forhold til:

1. 5 økonomisk soliditet
2. 2 relevant kompetanse
3. 1 tilstrekkelig kapasitet

De øvrige kriteriene er også viktige, men her har kommunen selv avgjørende påvirkningskraft. Det er derfor nært knyttet til den politiske viljen lokalt til faktisk å gjøre de grep som skal til for å bestå som liten kommune og utvikle denne rollen i en regional sammenheng.

Økonomisk soliditet:

Beiarn kommune taper innbyggere og ligger bak SSBs prognoser. Kommunen har likevel finansielle muskler til både å drive aktiv næringsutvikling og foreta store investeringer som legger grunnlaget for

et samfunn som kan fungere godt langt inn i fremtiden. Dersom kommunen effektiviserer drifta og tar betalt for de tjenestene man yter, på nivå med nabokommunene, kan Beiarn også påregne å ha økonomi til finansiere et akseptabelt tjenestenivå av god kvalitet.

Men et perspektiv på åtte til ti år er det lengste vi klarer å se at dette er driftsmessig oversiktlig og forsvarlig. Etter dette ventes folketallet, og dermed også statsinntektene, å ha sunket til et nivå der det blir svært vanskelig å drive kommunen på egen kjøll. Politiske prioriteringer og god planlegging kan gjøre denne perioden lengre.

Relevant kompetanse:

Beiarn kommune fremstår som en bra arbeidsgiver. Kommunen er rimelig ajour med alt pliktig planverk inkludert kommuneplanens strategiske del. Arealdelen blir ventelig ferdig til høsten. Der innrømmer vi å ha slitt alvorlig. Rollen som samfunnsutvikler har vært godt ivaretatt og det drøftes nå hvilke grep som skal tas for de nærmeste årene for fortsatt å fremstå som en god samarbeidspart for næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner som er viktige for samfunnets positive utvikling. Det fremlegges beslutningsgrunnlag for politisk behandling som har tilstrekkelig kvalitet for å ta gode beslutninger. Kommunen klarer også i de fleste tilfeller å tiltrekke seg relevant kompetanse. Men kommunen kan ikke vente å utvikle større fagmiljøer på alle områder. Administrative ressurser er samtidig et politisk spørsmål om prioritering. Det er ikke lurt å ta ned administrasjonen videre. Kommunen har i et tiårs perspektiv relevant kompetanse til å møte fremtiden som egen kommune.

Tilstrekkelig kapasitet:

Rådmannen mener at utfordringene på kapasiteten er et resultat av politikken de senere årene. Kommunen har den nødvendige kapasitet, men den er knapp, og ting tar i noen sammenhenger lenger tid enn ønskelig. Det betyr at situasjonen kan endres ved en annen og ny politisk prioritering. Ved å opprettholde viktige kommunale samarbeid og kjøp av tjenester som i dag vil kommunen kunne stå alene. Men dette er betinget av politisk vilje til å prioritere administrative ressurser for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å løse administrative-, planfaglige- og styrings/lederfaglige oppgaver på en effektiv og god måte. Dersom kommunen velger å stå alene er det ikke sannsynlig at kommune får tilført nye oppgaver av særlig omfang. Nye oppgaver til kommunesektoren må i stor grad andre kommuner organisere. Beiarn kommune må sørge for å få være med på organiseringen og styringen for å sikre innbyggerne tilgang til for en pris som ikke er avskrekkende. Dette innebærer økt delegasjon fra politikken til administrasjonen – dessverre.

Å fortsette som egen kommune innebærer at vi kan tilnærme oss endringene i et noe lavere tempo enn om man hadde inngått i en ny struktur med virkning fra 2020. Men endringer kommer. Vær sikker på det. Med sitt vedtak om å stå alene valgte Beiarn kommune bort å sitte ved viktige beslutningsbord i ei viktig tid. Når det nå ser ut til at det er begrenset hvilke faktiske strukturendringer kommunestyrene i Salten vil gå for, er det tid for å melde seg på igjen. Det oppleves viktig å bli tatt på alvor av gode naboer og å vite at vi er ønsket velkommen inn i nye prosesser. Skal Beiarn prege egen fremtiden i stedet for bare å tilpasse seg, må kommunen inngå i samarbeidskonstellasjoner som har en større kraft i seg enn bare vi selv klarer å mobilisere.

Det understrekes på tampen av dette at det ikke er tatt stilling til virkningen av at Beiarn kommune skulle inngå i noen alternativ kommunestruktur. Slikt sett er det ikke på noen måte slik at rådmannen mener det er grønnere på andre sida av gjerdet.

Beiarn kommune
Kommunehuset
8110 Moldjord
NORWAY

Fylkesmannen I Nordland
Moloveien 10
8003 BODØ
NO

MELDING OM POLITISK VEDTAK - KOMMUNESTRUKTUR - NULLALTERNATIVET, KONSEKVENSER AV Å FORTSETTE SOM EGEN KOMMUNE

Vedlagt følger digital post fra Beiarn kommune.

Beiarn kommune har startet et prosjekt med å sende ut posten digitalt. Dette er i tråd med regjeringens digitaliseringsprogram - om digital kommunikasjon som førstevalg i samhandlingen mellom det offentlige og innbygger og næringsliv.

Posten vil bli distribuert til mottakerens meldingsboks i Altinn.

Innbyggerne oppfordres til å oppdatere Kontaktregisteret. Dette er tilgjengelig både på www.altinn.no og www.norge.no. Innbyggerne vil da bli varslet via sms og e-post om at dokumentet kan leses i Altinn.

Bedrifter/organisasjoner kan lese dokumentet elektronisk i «Min meldingsboks» på <https://www.altinn.no> via rollen «Kommunale tjenester». Varsel sendes til registrert sms eller e-post adresse.

Dokument som ikke er åpnet i Altinn innen 2 virkedager etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt via Posten. Digitalt førstevalg – veien til raskere, enklere og sikrere samhandling med Beiarn kommune.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Spørsmål stilles til:
post@Beiarn.kommune.no
Telefon: 75569000